

CENTER ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI IN TUJI JEZIK

Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik
Letno poročilo 2022

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Kazalo

UVOD: Poročilo: sporočilo	3
PROGRAMI IN DEJAVNOSTI CENTRA ZA SLOVENŠČINO KOT DRUGI IN TUJI JEZIK	4
Slovenščina na tujih univerzah	5
58. seminar slovenskega jezika, literature in kulture	26
41. simpozij Obdobja	32
Tečaji slovenščine	35
Slovenščina za otroke in mladostnike	42
Izpitni center	49
Izobraževanje učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika	55
Založniška dejavnost	57
Projekti	59
OBJAVE V MEDIJIH	63
BIBLIOGRAFIJA STROKOVNIH DELAVCEV CENTRA ZA SLOVENŠČINO KOT DRUGI IN TUJI JEZIK	67

Na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik smo – kot že naše ime pove – zmeraj v središču dogajanja, in tako je bilo tudi lani. Javno dogajanje, pa tudi javni diskurz je v l. 2022 preplavljala pokovidna normalizacija – čeprav smo že pred februarским ruskim napadom na Ukrajino slutili, da bo nova normalnost precej drugačna; čisto verjetno precej bolj temačna. Novembra je pljusnila iz ponavadi precej zaprtih tehnoloških krogov v širšo javnost novica o inteligentnem digitalnem pomočniku, s katerim je mogoče komunicirati in si z njim pomagati pri najrazličnejših opravilih, tudi v tekoči slovenščini. Umetna inteligenca, ki med drugim temelji na velikih jezikovnih modelih, je iz nekdanje utopične realnosti bliskovito sestopila v tukaj in zdaj. In kakor dolgih kovidnih mesecev ne bi mogli preživeti v – sicer virtualni, a vendarle – skupnosti brez pomoči informacijske tehnologije, nas umetna inteligenca, ki zmore med drugim tudi učinkovito tvoriti in prevajati najrazličnejša besedila iz slovenščine in v slovenščino, navdaja z negotovostjo: omahujemo med navdušenostjo in strahom, da postajamo odveč, da bomo sčasoma nepotrebni, vsaj prevajalke in prevajalci, (jezikovne) učiteljice in učitelji, jezikoslovci in jezikoslovke ...

Na Centru si svoje poslanstvo prizadevamo uresničevati kar najbolje, etično in odgovorno, učinkovito in samozavestno. Slovenščino učimo, preverjamo njeno znanje, raziskujemo (manj kot bi si želeli in kot bi bilo potrebno, a smo polni načrtov), opremljamo skupnost s pripomočki, učbeniki, usposabljammo učitelje in učiteljice, testatorke in testatorje. Na bližino, na daljavo, doma in po svetu. O vsem tem lahko preberete v letnem poročilu, rezultatov lahko pokažemo res veliko – najpomembnejši dosežek pa so zadovoljni ljudje. Tudi teh dosežkov se nam – sodeč po anketnih rezultatih, pa tudi po letnih pogovorih Centrovega vodstva z zaposlenimi – ne manjka. Mogoče se sliši kot oglaševalsko geslo, a je naše vodilo: povezani, vključene, obveščeni, upoštrevane.

Naj od resnično široke palete dogajanja vendarle izpostavim en lanski dogodek, znanstveni simpozij *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik*, ki je potekal novembra v prostorih Univerze v Ljubljani v okviru simpozijev Obdobja. Te mednarodne slovenistične simpozije Center že več kot štirideset let uspešno organizira in izvaja, tokrat pa je bila v središču znanstvene pozornosti prav naša dejavnost v vsej svoji raznolikosti. Uspešno prakso smo tako podprli s teoretskimi premisleki in empiričnimi dognanji in zato dobili celovitejši pogled na svoje področje. Sklenili smo, da bomo s simpozijško dejavnostjo nadaljevali, čeprav še ne vemo natanko, v kakšni obliki.

Ob vseh dosežkih pa se vsiljuje tudi pomislek. Je Center s svojimi živahnimi dejavnostmi ob vznožju še svetlejše prihodnosti ali na pragu temnejših časov? Neprimerno vprašanje, vem, saj ni svetlobe brez teme in ni teme brez svetlobe – vsaj v naših zemljepisnih dolžinah in širinah. Poleg tega je slovenščina še vedno med tistimi jeziki, v katerih sonce nikdar ne zaide, saj jo najdemo od Japonske do ZDA, od Avstralije do Argentine. Bo tako tudi ostalo? Se bo zanimanje za znanje in rabo slovenščine med tujci in tujkami zaradi vse zmožnejše in dostopnejše tehnologije zmanjšalo ali celo uplahnilo? Morda – čeprav živahna mreža slovenistik in lektoratov slovenščine po svetu zaenkrat še vedno vzbuja upanje, če že ne zaupanje, da bo zanimanje ostalo in celo raslo. Hkrati pa je dejstvo, da si tudi osrednji slovenski prostor govorci in govorke slovenščine kot maternega jezika vse bolj delimo z govorkami in govorcami slovenščine kot jezika okolja. Del slovenske politike in del slovenistične stroke se pri tem nepremišljeno, brez potrebnega specializiranega znanja in izkušenj loteva bodisi predpisovanja ravni jezikovnega znanja bodisi poučevanja in preverjanja znanja slovenščine. Na Centru se zavedamo, da vsega dela ob napovedujočih se trendih pri- in preseljevanja ne bomo mogli opraviti sami s sedanjo mrežo sodelujočih ustanov in deležnikov. Zavedamo se odgovornosti za dogovor, kako smiselno naprej. Toda improvizirane ad hoc vsiljene politične ali strokovne rešitve (preberite v narekovajih) ne morejo biti odgovor na naraščajoče potrebe, saj ne omogočajo trajnostne kohezije slovenske družbe. To je naše poročilo – to je naše sporočilo.

prof. dr. Marko Stabej,
predstojnik Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Programi in dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Predstojnik: prof. dr. Marko Stabej

Vodja strokovne službe: doc. dr. Damjan Huber

Tajništvo Centra: Brigita Zahirovič

Program oz. dejavnost	Financiranje programa oz. dejavnosti	Samostojni strokovni sodelavci	Financiranje strokovnih sodelavcev
Slovenščina na tujih univerzah	MIZŠ	dr. Mojca Nidorfer (vodja programa) doc. dr. Damjan Huber	MIZŠ
Seminar slovenskega jezika, literature in kulture Predsednica: prof. dr. Alenka Žbogar	MIZŠ, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, lastna sredstva	doc. dr. Damjan Huber (vodja programov)	MIZŠ
Simpozij Obdobja Predsednici: izr. prof. dr. Nataša Pirih Svetina doc. dr. Ina Ferbežar	MIZŠ, lastna sredstva		
Izpitni center	lastna sredstva	doc. dr. Ina Ferbežar (vodja programa) dr. Mateja Eniko Neža Kočevar, Katja Krajnc Petra Likar Stanovnik	lastna sredstva, MIZŠ
Tečajji slovenščine	lastna sredstva, MIZŠ, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, CMEPIUS	Jana Kete Matičič (vodja programa) lekt. Tanja Jerman (vodja učiteljev) lekt. Tjaša Alič, lekt. Katja Murn, Melita Vešner, Brigita Vuga Brigita Zahirovič	lastna sredstva, MIZŠ
Slovenščina za otroke in mladostnike	lastna sredstva, MIZŠ (ZRSŠ), Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstvo za kulturo	dr. Mihaela Knez (vodja programa) dr. Damjana Kern Andoljšek dr. Mateja Eniko	lastna sredstva, MIZŠ, Ministrstvo za kulturo
Izobraževanje	lastna sredstva, MIZŠ	lekt. Matej Klemen (vodja programa) dr. Mihaela Knez	lastna sredstva, MIZŠ
Založništvo	lastna sredstva	mag. Mateja Lutar (vodja programa) lekt. Matej Klemen	lastna sredstva, MIZŠ

Dodatne dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik v letu 2022

<p>Znanstvena in razvojno-aplikativna dejavnost – projekti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stopenjsko branje (2020–) – Korpus učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika (KUUS; 2021–) – Korpus slovenščine kot tujega jezika (KOST) – Jezik na delovnem mestu (MIZŠ, ACS) – Izpit iz znanja slovenščine za zdravnike – Bralna pismenost in razvoj slovenščine kot učnega jezika (OBJEM) – Nadgradnja učnega gradiva <i>Čas za slovenščino 1</i> v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov – Začetno učenje slovenščine v vrtcih (priporočila) – Pismenost in učenje J2 za jezikovno integracijo odraslih priseljenk in priseljencev (LASLLIAM – Literacy And Second Language learning for the Linguistic Integration of Adult Migrants; 2022) – Kombinirani intenzivni program Erasmus + (KIP; 2022–2023) – Priporočila za začetno učenje slovenščine v vrtcih – Svetovni dnevi slovenske literature

Slovenščina na tujih univerzah

dr. Mojca Nidorfer

V študijskem letu 2021/22 je v mreži programa Slovenščina na tujih univerzah (STU) tako kot leto prej delovalo na tujih univerzah 58 slovenistik, od tega 8 na univerzah, kjer učiteljevo delo financira samo Republika Slovenija (MIZŠ), 37 (ena več) na univerzah, kjer učitelja sofinancirata Republika Slovenija in univerza gostiteljica, in 13 (ena manj) na univerzah, kjer delo učitelja financira samo univerza gostiteljica. Sprememba se je zgodila na Univerzi v Neaplju, kjer je poleg profesorice učila na daljavo tudi učiteljica slovenščine z Univerze v Padovi, in sicer v okviru svojih predagoških obveznosti, zato je slovenistika zdaj v skupini B (prej C) v tabeli **Podatki o slovenistikah za študijsko leto 2021/22**.

V lektorate in študijske programe slovenščine na tujih univerzah je bilo vključenih **1730** študentov, kar je manj kot v letu 2020/21 (2065 študentov). Znižanje števila študentov je zagotovo posledica dolgo trajajoče pandemije koronavirusa Covid-19 in v drugem semestru splošne ekonomske negotovosti, ki jo je v Evropi povzročil napad Rusije na Ukrajino februarja 2022 in posledično vojna v Ukrajini. Število vpisanih na študij se je zmanjšalo, prav tako se študenti ob negotovi ekonomski situaciji vedno v manjši meri odločajo za družboslovne, humanistične in jezikovne študije. Zaradi ukrepov ob pandemiji Covid-19 so ponekod na univerzah sami omejili vpis študentov, med drugim na slovenistiki v Beogradu, kjer so za predmet Uvod v slovensko kulturo vpisali 300 študentov, leto prej pa 500 študentov.

Statusi slovenistik na tujih univerzah so bili naslednji: na 29 univerzah je imela slovenistika status samostojnega diplomskega študija ali študijske smeri v okviru dodiplomskega in/ali podiplomskega študija, tj. magistrskega in doktorskega študija. Na skoraj vseh univerzah so lektorat slovenščine bodisi kot obvezni izbirni predmet ali kot izbirni predmet lahko vpisali vsi študenti oddelka, kjer je slovenistika, in študenti fakultete, univerze ter tudi zunanji slušatelji.

V program Slovenščina na tujih univerzah je bilo v študijskem letu 2021/22 vključenih **93** **habilitiranih učiteljev in učiteljev slovenščine v tujini**, od tega 31 učiteljev, ki so zaposleni na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani (FF UL) in napoteni na tuje univerze, 8 učiteljev, ki so poučevali na slovenistikah na podlagi avtorske pogodbe, in poleg njih še 54 učiteljev, ki so zaposleni na tujih univerzah, s habilitacijo ali kot domači učitelji.

Na nekaterih slovenistikah so predavanja, seminarje in mentorstva študentom pri diplomskih in magistrskih nalogah poleg tujih habilitiranih učiteljev izvedli tudi učitelji programa STU. Nekateri, ki so že dosegli doktorske nazive, so tudi samostojni mentorji študentom pri diplomskih in magistrskih nalogah, objavljajo prispevke in se udeležujejo znanstvenih konferenc. Študentom na vseh stopnjah študija pomagajo in svetujejo pri zbiranju gradiva ter ustrezne strokovne literature za diplomska, magistrska in doktorska dela.

11 učiteljev programa STU je v prvi polovici julija 2022 uspešno poučevalo na **58. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture** (gl. tudi poročilo SSJLK), saj so jim udeleženci v anketi podelili oceno skoraj 5 (od 5). Rezultat je primerljiv s preteklimi leti, letošnji SSJLK pa je bil po dveh letih znova izveden v živo.

S štud. l. 2019/20 so bili učitelji STU prvič vključeni v **Leto plus** na Oddelku za slovenistiko, tj. lektorate slovenščine, ki jih za tuje, redno vpisane študente izvaja FF UL. V študijskem letu 2021/22 je delo opravljal dr. Andrej Šurla. Na ta način se uresničuje dolgoletni načrt učiteljem STU omogočiti, da v času večletnega dela in bivanja v tujini eno leto delajo in živijo v Sloveniji.

Red. prof. dr. Lidija Arizankovska s Filološke fakultete Blažeta Koneskega, Univerze Sv. Kiril i Metodij v Skopju je 3. 7. 2022 prejela **Toporišičevo priznanje**, ki ga za izjemne dosežke na področju slovenistike od leta 2022 podeljuje Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za slovenistiko s Centrom za slovenščino kot drugi in tuji jezik. Priznanje je prejela za izjemne raziskovalne in pedagoške dosežke na vseh stopnjah izobraževanja ter izkazano večdesetletno sodelovanje in krepitev sodelovanja med ustanovami oziroma posamezniki.

Študijsko leto 2021/22 je še vedno močno zaznamovala pandemija, saj je precej univerz pedagoški proces vsaj delno, nekatere pa v celoti, izvajalo na daljavo. Večina učiteljev STU je ob začetku študijskega leta odšla v tujino na univerze gostiteljice. Celo študijsko leto so na daljavo iz Slovenije izpeljali mag. Meta Lokar, učiteljica na univerzi v Pekingju BFSU, Vesna Bukovec, učiteljica na univerzi TUFU v Tokiju, in Boštjan Božič, učitelj na univerzi MG v Moskvi. Od začetka vojne v Ukrajini pa na daljavo na univerzi v Lvovu poučuje tudi učitelj

Kadrovske spremembe in spremembe statusa na slovenistikah

Primož Lubej. Delo učiteljev STU, ki delo opravljajo na daljavo, ves čas prek aplikacije Zoom, je naporno, zato upamo, da se bodo razmere v navedenih državah počasi le umirile.

Argentina

Na univerzi v Buenos Airesu je dobila redno mesto profesorice za slovenščino dr. Julia Sarachu, ki je doktorirala iz slovenistike. Kadrovska okrepitev bo pripomogla k okrepitvi slovenistike ter širitvi programa slovenističnih predmetov. Prizadevamo si, da bi čim prej lahko polovično zaposlili učiteljico slovenščine na dveh univerzah v Cordobi, kar bo mogoče, ko bo pridobila še pedagoško izobrazbo.

Avstrija

S 1. 10. 2022 so začeli na univerzi v Celovcu izvajati nov interdisciplinarni študij Cross-Border Studies, ki je naslednik magistrskega študija slavistike nepedagoške smeri.

Hrvaška

Za poučevanje na univerzah na **Reki** in v **Zadru** se je z začetkom študijskega leta 2022/23 v okviru programa STU za 70 odstotkov zaposlil dr. Klemen Lah, zato upamo, da se bo program slovenističnih predmetov še razširil, zanimanje je veliko. Z letošnjim letom bo poleg dvoletnega programa lektorata izvajal tudi ure na prevajalskem oddelku Filozofske fakultete na Reki.

Italija

Na univerzi v **Neaplju** so v začetku študijskega leta 2022/23 znova vpisali študente na diplomski študij slovenščine, na študijsko smer slovenščina pa se je vpisalo pet študentov. Nosilka slovenistike je profesorica dr. Maria Bidovec, lektorske vaje pa bo enkrat tedensko izvajala učiteljica Sanja Pirc, ki dela na univerzi Sapienza v Rimu. V preteklem študijskem letu je lektorat slovenščine na daljavo izvajala učiteljica iz Padove Polona Liberšar.

Na Univerzi v **Trstu** so na oddelku za tolmačenje z letošnjim letom odprli nov specialistični program za jezikovno izobraževanje upravnih delavcev, za katerega je izredno veliko zanimanje v organizacijah slovenske skupnosti, saj se je vpisalo okoli 40 kandidatov.

Na Univerzi v **Rimu** so zaradi prezgodnje smrti profesorja dr. Andree Trovesija ostali brez predavatelja. Zato je predavanja v prvem semestru izvajala dr. Maria Bidovec, profesorica z Univerze v Neaplju, v drugem semestru pa je v Rimu predavanja izvedel gostujoči profesor dr. Matej Šekli s FF UL.

Na Univerzi v **Vidmu** je učiteljica slovenščine, trenutno Martina Kafol, zaposlena samo na videmski univerzi, v nezavidljivem položaju, saj ima le triletno pogodbo o zaposlitvi, brez možnosti podaljšanja. Takšen status učiteljev slovenščine traja že desetletja, posledica slabe zaposlitvene situacije učitelja je težje zagotavljanje kontinuitete izvedbe slovenističnega študijskega programa na videmski univerzi. Glede na visok vpis na slovenščino (tudi 25 študentov letno na pedagoški študij) in stalno prisotnost slovenščine vse od ustanovitve univerze v 70. letih ter stalno izvedbo diplomskega študija bi morali status učitelja na univerzi v Vidmu izboljšati in zaposlitev spremeniti v stalno. Dogovori na ravni univerz niso obrodili sadov, zato bi morali problem izpostaviti na meddržavni ravni.

Kitajska

Na univerzi v **Peking** **BFSU** je uspešno diplomiralo prvih 10 študentov smeri slovenistika. Žal se je profesor Jie Bao v letu 2021 zaposlil drugje, tako da zadnje leto na slovenistiki ni več profesorja slovenščine. Študenti so diplomirali na različnih področjih s slovenističnimi temami pod mentorstvom več profesorjev in učiteljice mag. Metke Lokar: *Zgodovinski razvoj in analiza uporabe rodilniške končnice -u pri samostalnikih moškega spola ednine v slovenščini*, *Staranje prebivalstva v Sloveniji in z njim povezani ukrepi*, *Podoba Kitajske v delih slovenske pisateljice Alme M. Karlin*, *Pravna ureditev varstva vodnih virov v Sloveniji*, *Analiza podobe Kitajske v prispevkih RTV Slovenija od izbruha epidemije covid-19 naprej*, *Opazovanje razvoja manjšinskih medijev v državah srednje in vzhodne Evrope: primer italijanskih medijev v Sloveniji*, *Raziskava medkulturne komunikacijske strategije z vidika novih medijev: primer Konfucijevega inštituta Ljubljana*, *Raziskava komunikacijske strategije oblikovanja podobe Ljubljane kot »zelene prestolnice Evrope«*, *Raziskava strategije ohranjanja nesnovne kulturne dediščine na Kitajskem in v Sloveniji: primer tahujskih iz papirja izrezanih podob in idrijske čipke*, *Raziskava razvojne strategije internacionalizacije slovenskih univerz: primer Univerze v Ljubljani*. Učiteljica slovenščine je zaradi ukrepov Kitajske ob pandemiji tudi zadnje študijsko leto izpeljala na daljavo.

Ruska federacija

Učitelj Boštjan Božič je ob začetku novega študijskega leta odšel na učiteljsko mesto na Univerzo v Beogradu, učiteljsko mesto v Moskvi pa je za zdaj ostalo nezasedeno zaradi prekinitve sodelovanja držav EU z Rusko federacijo.

Srbija

Učitelj na univerzi v Beogradu Nejc Robida se je ob koncu študijskega leta vrnil v Slovenijo in se zaposlil drugje. Novi učitelj je Boštjan Božič, ki je s septembrom prenehal z delom na univerzi v Moskvi.

Ukrajina

Marca, ob začetku vojne v Ukrajini, se je učitelj na univerzi v Lvovu Primož Lubej vrnil v Slovenijo in od takrat poučuje na daljavo (študente v 2. letniku študija slovenščine in študente izbirnih predmetov), v začetku novega študijskega leta pa je zaradi zmanjšane števila ur začel poučevati še na univerzi v Banjaluki. V letošnjem študijskem letu na univerzi v Lvovu namreč niso razpisali izbirnih predmetov za slovenščino. Nekaj študentkam slovenistike na univerzi v Lvovu je Univerza v Ljubljani omogočila gostovanje v Ljubljani.

Predstavnika oz. predstavnici učiteljev

Učitelji STU so za dveletno mandatno obdobje avgusta 2022 izvolili novo **predstavnico učiteljev**, in sicer Katarino Dovč (učiteljica v Bukarešti). Nadomestila je Nejca Robida (učitelj v Beogradu), ki je odšel v drugo službo. Druga predstavnica učiteljev ostaja (od septembra leta 2021) Simona Gotal.

Podatki o slovenistikah za študijsko leto 2021/22

Slovenistike tipa A: 8 (enako leta 2020/21)	Učitelj/-ica	Status predmeta študijska smer: 2 univerzi	Tedensko število ur	Število domaćih in habil. učiteljev: 4	Število študentov: 600 (729 leta 2020/21)	Status slovenistike v l. 2022/23 bo enak/spremenjen
Beograd	Nejc Robida	dipl., obv. izb., izb.	12 (336)	3	378	enak
Bruselj	Ivana Petric Lasnik	izb.	8 (202)	/	18	enak
Buenos Aires	Tjaša Lorbek	izb.	14 (420)	1	115	enak
La Plata	Tjaša Lorbek – dod. lektorat	izb.	2 (60)	/	13	enak
Gent	Ivana Petric Lasnik	obv. izb., izb.	12 (307)	/	13	enak
Granada	Ana Fras	izb.	14 (420)	/	23	enak
Köln	Jana Šter	dipl., izb.	8 (310)	/	19	enak
Lizbona	mag. Mateja Rozman	obv. izb., izb.	17,2 (496)	/	21	enak
Slovenistike tipa B: 37 (36 leta 2020/21)	Učitelj/-ica	Status predmeta študijska smer: 21 univerz	Tedensko število ur	Število domaćih oz. habil. učiteljev: 32	Število študentov: 918 (1061 leta 2020/21)	Status slovenistike v l. 2022/23 bo enak/spremenjen
Banjaluka	dr. Janja Vollmaier Lubej	izb.	6 (188)	/	17	enak
Bratislava	dr. Saša Vojtech Poklač	dipl., obv. izb., izb.	18 (540)	1	52	enak
Brno	mag. Mateja Kosi	dipl., obv. izb., izb.	16 (480)	/	27	enak
Budimpešta	dr. Mladen Pavičić	dipl., obv. izb., izb.	17 (493)	3	16	enak
Bukarešta	Katarina Dovč	obv. izb., izb.	12 (336)	/	22	enak
Cleveland	dr. Luka Zibelnik	izb.	24 (768)	/	79	enak
Cordoba, Državna univerza	Maja Kračun	obv. izb.	2 (64)	/	19	enak
Cordoba, Katoliška univerza	Maja Kračun	izb.	5 (160)	/	33	enak
Gradec	mag. Laura Fekonja Fonteyn	dipl., obv., obv. izb., izb.	12 (367,5)	2	8	enak
Katovice	Tina Jugović	dipl.	14,5 (435)	1	35	enak

Kijev	mag. Andreja Kalc	dipl.	4,5 (127)	1	8	enak
Krakov	mag. Bojana Todorović	obv. izb.	12 (360)	1	72	spremenjen: več ur na diplomskem študiju, manj na magistrskem
Lodž	Agata Glaz	dipl.	18,5 (500)	1	19	enak
Lvov	Primož Lubej	dipl., obv. izb.	14,5 (400)	2	24	enak
Moskva	Boštjan Božič	dipl., obv. izb., izb.	14 (358)	3	13	enak
München	Marjanca Jerman	izb.	8 (238)	/	12	enak
London	Maja Rančigaj Beneš	izb.	12 (353)	/	35	enak
Neapelj	dr. Maria Bidovec, Polona Liberšar – dod. lektorat	podipl.	4 (80)	1	6	spremenjen: izvajali bodo diplomski študij
Padova	Polona Liberšar	dipl., izb.	12 (320)	1	15	enak
Pariz	Petra Seidl	dipl., izb.	12 (299)	1	9	enak
Peking BFSU	mag. Metka Lokar	dipl., izb.	10 (256)	/	10	enak
Praga	Magda Lojk	dipl., izb.	10 (313)	1	23	enak
Regensburg	Slavo Šerc	izb.	6 (162)	/	10	enak
Reka	dr. Klemen Lah	izb.	6 (180)	/	48	enak
Rim	Sanja Pirc	dipl.	16 (653)	1	4	enak
S. Peterburg	dr. Anna Bodrova	izb.	4 (0)	(1)	0	lektorat se ni izvajal; v 2022/23 ga bo znova izvajala dr. Olga Viktorovna Raina
Sarajevo	mag. Pavel Ocepek	obv. izb., izb.,	12 (360)	/	81	enak
Sofija	Eva Šprager	obv. izb.	12 (360)	/	14	enak
Sombotel	Mojca Jesenovec	dipl., obv. izb., izb.	9 (270)	1	9	enak
Tokio	Vesna Bukovec	izb.	12 (360)	1	15	enak
Trst, odd. za humanistiko	mag. Rada Lečič	dipl., podipl., izb.	15 (420)	4	27	enak
Trst, odd. za prevajanje	dr. Karin Marc	dipl., izb.	14 (358)	/	9	enak
Tübingen	dr. Irma Kern Nachtsheim	dipl., obv. izb., izb.	12 (360)	1	19	enak
Varšava	dr. Jasmina Šuler Galos	dipl., izb.	18 (540)	1	11	enak
Vilna	dr. Jelena Konicka	izb.	4 (128)	(1)	8	enak
Zadar	dr. Klemen Lah	obv. izb.	1,5 (45)	/	23	enak
Zagreb	Simona Gotal	dipl., izb.	12 (348)	4	86	enak
Slovenistike tipa C: 13 (14 leta 2020/21)	Učitelj/-ica; vsi so domači učitelji	Status predmeta študijska smer: 6	Tedensko število ur	Število domačih in habil. učiteljev: 18	Število študentov: 211 (275 leta 2020/21)	Status slovenistike v l. 2022/23 bo enak/spremenjen
Berlin*	dr. Boštjan Dvořák	izb.	2	1	10	enak
Celovec	dr. Nataša Hribar, dr. Tatjana Vučajnk	dipl., izb.	16 (480)	4	84	nov interdisciplinarni magistrski študijski program, ki je nadomestil magistrski študij slavistike

Dunaj	Jernej Ključevšek, dr. Elizabeta Jenko	dipl., obv. izb., izb.	12 (344)	3	32	enak
Gdansk*	dr. Maša Guštin	obv. izb., izb.	3 (90)	1	14	enak
Hebei*	/	/	/	/	ni podatka	z univerzo in učitelji ni stikov
Lawrence	Marta Pirnat Greenberg	izb.	4 (60)	1	13	enak
Novi Sad	dr. Željko Marković, dr. Aleksandra Colić Jovanović	obv. izb.	4 (120)	2	30	enak
Pardubice	dr. Aleš Kozár	dipl.	5 (150)	1	2	enak
Peking BISU*	Barbara Kustec	dipl., izb.	12 (408) 14 (446)	/	24	enak
Seattle*	dr. Michael Biggins	izb.	2 (60)	1	5*	enak
Skopje	dr. Lidija Arizankovska	dipl., izb.	12 (360)	1	21	enak
Stanford	Maria J. Rode	izb.	4 (120)	1	0	lektorat se ni izvajal
Videm*	Martina Kafol	dipl., izb.	16 (480)	2	30	enak

Legenda

Tip lektorata:

A: učitelj je zaposlen na slovenski strani, učitelja plačuje samo Republika Slovenija

B: lektorat je sistemiziran in financiran na slovenski in tuji strani – učitelja sofinancirata Slovenija in univerza gostiteljica

C: učitelj s slovenske strani ni financiran, na voljo ima sredstva za strokovno literaturo, udeleži se lahko izobraževanja, na univerzi gostiteljici ima različne statuse

dipl. – diplomski študij

obv. – obvezni predmet

obv. izb. – obvezni izbirni predmet

izb. – izbirni predmet

D – domači učitelj

G – gostujoči učitelj

ZS – zimski semester

PS – poletni semester

* – letnega poročila oz. podatka nismo prejeli, podatki iz preteklih let

Izobraževanja in delovna srečanja učiteljev

V okviru programa STU in Centra za slovenščino smo v preteklem letu organizirali tradicionalna delovna srečanja in izobraževanja, in sicer novoletno 22. in 23. 12., ki je že drugič zaradi omejitev v zaostrenih razmerah pandemije koronavirusa v celoti potekalo na daljavo.

Dvodnevno junijsko izobraževanje 29. in 30. 6. smo v celoti izvedli v živo.

Prav tako smo v celoti v živo izvedli tridnevno avgustovsko srečanje in izobraževanje za učitelje STU. Potekalo je od 23. do 25. 8. 2022, od tega sta bila prvi in zadnji dan posvečena sestankom in izobraževanju, drugi dan srečanja pa smo izpeljali strokovno ekskurzijo po Notranjski, ki je odlično uspela. Ekskurzije se je udeležilo 24 učiteljev in sodelavcev programa STU.

Nadaljevali smo tudi z rednimi sestanki učiteljev programa STU preko aplikacije Zoom, ki smo jih izvedli na en ali dva meseca.

Financiranje in status programa STU ter sodelovanje in podpora drugih institucij

Financiranje programa s strani **Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS (MIZŠ)** je bilo v letu 2021/22 stabilno, sodelovanje pa je tudi na vsebinski ravni zelo konstruktivno, še posebej ob reševanju problematike slovenistik ter učiteljev slovenščine v Avstriji, Ukrajini in Rusiji.

Cilj programa STU ostaja, da bi uredili oziroma ustrezno popravili nominalne plačne razrede za učitelje slovenščine na tujih univerzah za tujino kot tudi dvignili izhodiščni plačni razred učiteljev STU s 35 na 38, da bi bili glede na odgovorno in kompleksno delo, ki ga opravljajo, primerljivi z drugimi napotenimi javnimi uslužbenci.

Tudi z **Ministrstvom za zunanje zadeve RS** in s slovensko diplomatsko mrežo veleposlaništev (VP) po svetu smo zelo dobro sodelovali. Veliko slovenskih diplomatskih predstavnikov v tujih državah je v preteklem študijskem letu obiskalo slovenistike oz. se srečalo z vodstvi tujih univerz, sodelovalo pri kulturnih prireditvah in projektih slovenistik ter pripravilo sprejeme.

Prav tako tudi **Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu** preko svojih razpisov podpira dodatne projekte in dejavnosti učiteljev STU. Učitelji redno sodelujejo z društvi Slovencev in s slovenskimi **gospodarskimi predstavništvi**.

Podpora programa STU slovenistikam

Učitelji so v svojih poročilih znova pohvalili vsestransko podporo programa **STU in Centra za slovenščino** v smislu organizacijske in vsebinske podpore, koordinacije skupnih projektov (npr. *Svetovni dnevi*), nakupa knjig in drugih gradiv za študente, obveščanja o novostih in aktualnih razpisih, sodelovanja pri organizaciji strokovnih ekskurzij v Slovenijo ter uradne korespondence z univerzo gostiteljico, organizacije kakovostnih srečanj in strokovnih izpopolnjevanj trikrat letno. Prav tako učitelji zelo cenijo štipendije, ki jih prispevata **MIZŠ** in **Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu** za udeležbo študentov in učiteljev slovenistike in slavistike iz tujine ter iz slovenskega zamejstva na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture. Pri tem poudarjajo, da študentom iz tujih držav z nizkim standardom plačilo namestitve v času seminarja pogosto predstavlja prevelik strošek, zato se seminarja včasih ne morejo udeležiti nekateri zelo dobri študenti. Tujim študentom in učiteljem slovenščine ta edinstvena prireditev omogoča, da se poglobljeno seznanijo s slovenščino v Sloveniji, poslušajo predavanja strokovnjakov s področja slovenistike in humanistike ter družboslovja in stkejo strokovne ter kulturne stike z institucijami v Ljubljani in Sloveniji.

Študentske in učiteljske izmenjave

Število izmenjav in gostovanj tako študentov kot tudi učiteljev slovenistov v Sloveniji in tujini je bilo zadnji dve leti manjše kot sicer, saj je potovanja omejevala ali celo onemogočala pandemija koronavirusa. Stanje se je začelo popravljati v poletnem semestru študijskega leta 2021/22.

Na Centru za slovenščino smo v okviru programov STU in Tečaji slovenščine spomladi pripravili nov program izobraževanja za študente slovenistik na tujih univerzah v okviru **Kombiniranega intenzivnega programa Erasmus+** (Erasmus+ KIP oz. angl. BIP) in bili uspešni pri prijavi Univerze v Ljubljani na razpis CMEPIUSA. 6o-urni program *Izpolnjevanje za študente slovenistik na univerzah izven Slovenije – Po poteh slovenske literature* je bil novembra potrjen na Filozofski fakulteti in študentom omogoča pridobiti 3 kreditne točke. Enomesečni intenzivni program bo izveden marca 2023 v sodelovanju s slovenistikami na univerzah v Bratislavi, Lodžu, Katovicah, Brnu in Zagrebu, predvidoma za 20 študentov in pet učiteljev z omenjenih univerz.

Kulturni projekti in druge dodatne dejavnosti

V študijskem letu 2021/22 je bilo na tujih univerzah kljub pandemiji izvedenih veliko število kulturnih prireditev, ki so obogatile pedagoško delo in program slovenistik. Del prireditev in gostovanj je bilo še vedno izvedenih na daljavo, saj so bila potovanja dobršen del študijskega leta onemogočena zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja virusa ali odsvetovana. Kljub temu so nastali številni inovativni projekti, pri katerih so učitelji izkoristili prednosti tehnike, vanje pa so vključili tudi svoje študente, sodelavce učitelje na tujih univerzah, se povezali s slovenskimi ustvarjalci in institucijami ter slovenskimi diplomatskimi predstavništvi in društvi.

Pomembno je dodati, da so se učitelji pogosto povezali med seboj in sodelovali pri izvedbi projektov na več slovenistikah ter se skupaj s študenti pogosteje udeleževali spletnih dogodkov na drugih univerzah.

V okviru Centra za slovenščino smo nadaljevali z obsežnim **projektom priprave stopenjskih beril Slovenščina po korakih**, v katerega je vključenih več kot 25 učiteljev STU. Cilj projekta je pripraviti slovenska literarna besedila tako, da jih lahko berejo vsi z znanjem slovenščine kot tujega jezika na stopnji znanja A2 ali B1 po evropski lestvici znanja tujega jezika (SEJO oz. angl. CEFR). Učitelji na tujih univerzah pri pripravi besedil sodelujejo v skupinah, delo

pa poteka prek Zooma, skoraj vse skupine se srečujejo redno enkrat tedensko. Za začetek smo izbrali besedila na temo slovenski junaki in junakinje, v letu 2021 sta izšli knjižici z zgodbama *Martin Krpan* ter *Desetnica, Povodni mož in Lepa Vida*, leta 2022 knjižica z zgodbama *Kralj Matjaž* in *Erazem Predjamski*, v letu 2023 pa bo izšla *Veronika Deseniška*. Projekt stopenjskih beril s knjižicami najbolj znanih slovenskih junakov in junakinj je bil osrednja tema **11. projekta Svetovni dnevi slovenske literature**, ki je potekal od 28. 11. do 5. 12. 2022 na več kot 40 univerzah po svetu. S projektom smo tuji univerzitetni in širši javnosti predstavili in približali pomemben del slovenske kulturne dediščine. Ob projektu je izšel tematski rokovnik Centra za slovenščino za leto 2023 s citati in ilustracijami iz knjižne zbirke *Slovenščina po korakih*.

Številni učitelji STU so tudi letos sodelovali pri **Korpusu slovenščine kot tujega jezika (KOST)**, ki ga upravlja dr. Mojca Stritar Kučuk na Oddelku za slovenistiko FF UL s sodelovanjem Centra za slovenščino. Celo študijsko leto so zbirali primerna besedila študentov in jih pripravili za vključitev v korpus.

Obštudijske dejavnosti na slovenistikah (iz poročil učiteljev)

Argentina

V **Buenos Airesu** so se leta 2021 pridružili projektu *Slovenski literarni popoldnevi* lektorata v Cordobi. Na treh spletnih dogodkih, ki jih je bilo mogoče spremljati preko FB in v ta namen ustanovljenega YouTube kanala, so gostili tri slovenske avtorje. 18. 6. je Aleš Šteger bral poezijo iz zbirke *Pričevanje*, 8. 10. je Dušan Šarotar predstavil roman *Biljard* v Dobrayu, 15. 12. pa so se sprehodili po grafičnem romanu *Balkanlije* Samire Kentrić. Vsa dela je prevedla Florencia Ferre, ki je tudi vodila pogovore oz. tolmačila. Na vsakem izmed pogovorov so sodelovali tudi različni argentinski uredniki, profesorji in novinarji. Na YouTube kanalu se je do konca leta nabralo skupno več kot 400 obiskov. V **Cordobi** so bili pod okriljem Oddelka za književnost Fakultete za filozofijo in humanistiko Državne univerze v Cordobi v začetku aprila na spletu *Dnevi slovanskih književnosti*. Organizirala sta jih udeleženca seminarja in tečaja, sicer študenta moderne književnosti Sandra Belen Loto in Lucas Trocello. V treh sklopih se je zvrstilo šest predavanj, nastopali so študenti, profesorji in raziskovalci slovanskih književnosti z različnih argentinskih univerz, pri čemer je bil prvi dan posvečen predstavitvi slovanskih jezikov in zgodovine, drugi dan južnoslovanskim, tretji dan pa vzhodnoslovanskim književnostim. Predavanj na spletu se je udeležilo več kot 150 poslušalcev. Na področju slovenske književnosti je o Antonu Aškercu predavala dr. Julia Sarachu z Univerze v Buenos Airesu. Zelo ponosni so, da je pobuda, ki pomeni ogromen korak k prepoznavnosti slovanskih književnosti in zanimanju zanje v Cordobi, vzklikla prav ob srečanju mladih organizatorjev s slovensko književnostjo. Z učiteljico na univerzah v Buenos Airesu in La Plati sta pripravili skupni projekt *Slovenski literarni popoldnevi*, serijo spletnih gostovanj slovenskih avtorjev (gl. Buenos Aires). Izvedba je bila mogoča s finančno podporo Centra. Pri promociji jih je podprlo tudi VP v Buenos Airesu, za tehnično plat pa je poskrbel nekdanji študent lektorata v Buenos Airesu David Espinoza. Od 20. do 24. 9. so v okviru *Pomladnega tedna* prek spleta izvedli Prevajalsko delavnico s Florencio Ferre, več vaj z neumetnostnimi besedili, v nadaljevanju pa so se posvetili prevajanju kratkih pesmi Anje Štefan iz zbirke *Drobtine iz mišje doline* in dveh odlomkov iz zbirke *Na svojem dvorišču* Suzane Tratnik. 10. 12. so organizirali srečanje in literarni večer z naslovom *Se vidimo!* Na pobudo VP v Buenos Airesu so s študenti sodelovali pri pripravi in izvedbi spletne proslave ob slovenskem kulturnem prazniku. Na univerzi v **La Plati** so slušatelji lektorata prisostvovali spletnim dogodkom v organizaciji slovenistik v Buenos Airesu in Cordobi.

Avstrija

V **Celovcu** je Ana Kristina Einspieler je prejela nagrado Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za diplomsko delo z naslovom *Jezik in šport – vpliv slovenskih športnih društev na usvajanje in rabo slovenskega jezika na Koroškem* pod mentorstvom dr. Tatjane Vučajnk. Na slovenistiki so gostovali dr. Nataša Jakop, dr. Damjan Huber, dr. Alenka Valh Ropert, dr. Tina Verovnik Lengar in Luka Kropivnik. Izvedli so tudi številne obštudijske dejavnosti: *Tag der Sprachen und Kulturen*, ekskurzijo s študenti Infrastrukture SKJ in Mladinske literature v Ljubljano, skupno ekskurzijo avstrijskih slovenistik (Celovec, Dunaj, Gradec) v Pavlovo hišo na *Slavistične šivarije*, ekskurzijo s študenti začetniki v Ljubljano, dogodek *Kinder- und Jugenduniversität: Forsch mit!*, seminar *Razvijanje koncepta učbenika* na ljudski šoli v sodelovanju z Institut für Erziehungswissenschaft und Bildungsforschung Univerze v Celovcu. Nadaljevali so s projektom *Zweisprachiger Spracherwerb: Longitudinalstudie anhand schriftlicher Texte der Hermagoras-Volksschule: Digitalisierung, Auszeichnung, Auswertung*, predstavili študij slavistike na Dvojezični trgovski akademiji v Celovcu (HAK-TAK) in slovenski gimnaziji (SLOG) v Celovcu. Na ljudskih šolah Sele in Bilčovs je imela dr. Tatjana Vučajnk *Prikaz metode dela z besedilom na različnih jezikovnih ravneh*, pripravili so dodatna gradiva, promocijske plakate in zloženke za promocijo študija slavistike in slovenistike, organizirali hospitacije in mreženje učiteljev sekundarne stopnje na šolah

v Sloveniji. Na slovenistiki na **Dunaju** je učitelj Jernej Ključevšek marca 2022 prejel zahvalo Filozofske fakultete v Ljubljani za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika na univerzah po svetu. Oktobra 2021 so pripravili slovensko-nemško predstavo v največjem dunajskem planetariju v Pratru. Dvojezični sprehod po vesolju je izvedla študentka astronomije na dunajski univerzi in hkrati študentka na izpopolnjevalnem tečaju slovenščine Sanje Fenkart. Novembra 2021 je na Inštitutu za slavistiko gostovala mag. Martina Piko-Rustia, znanstvena vodja Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik, in v svojem predavanju predstavila delovanje ter pretekle in aktualne projekte. Prireditev je nastala še v sodelovanju z dunajsko univerzo in Slovenskim inštitutom na Dunaju. Prav tako novembra 2021 so v dunajskem muzeju Weltmuseum Wien obiskali razstavo o slovenski popotnici Almi M. Karlin *Sama okoli sveta*, ki je nastala v sodelovanju med Pokrajinskim muzejem Celje in muzejem Weltmuseum. Šlo je za eno najvidnejših slovenskih razstav v Avstriji v zadnjem času, ki je pomenila tudi zaključek projekta *Sosedski dialog med Slovenijo in Avstrijo 2019–2021*. Postavitev je spremljala znanstvena monografija *Neskončno potovanje Alme M. Karlin* antropologinje Barbare Trnovec, ki je tudi vodila po razstavi. V okviru predmeta *Areal- und kulturwissenschaftliches Konversatorium: Slowenisch* je dr. Elizabeta Jenko pripravila obsežno učno gradivo o Almi M. Karlin, ki je služilo kot odlična priprava na ogled razstave. Maja 2022 so se udeležili ekskurzije slovenistik v Avstriji v Pavlovo hišo. 19. 5. sta na Inštitutu za slavistiko gostovala dr. Boža Krakar Vogel in dr. Hotimir Tivadar. Za glasbeni del je poskrbela študentka Tatjana Wrumnig in v operni izvedbi predstavila dve pesmi Benjamina Ipavca. V istem tednu je na Univerzi na Dunaju pri dr. Elizabeti Jenko, Michaeli Liaunigg in učitelju hospitirala predstojnica Katedre za govor na AGRFT dr. Nina Žavbi. Junija so jih obiskali slovenistke in slovenisti ljubljanske Gimnazije Bežigrad. V **Gradcu** sta gostovala mag. Norma Bale, BORG (gimnazija v Bad Radkersburgu), in mag. Franci Just (Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota). 9. 11. 2021 je v Slovenski čitalnici Gradec potekala predstavitev avstrijsko-slovenske avtorice Fanny Haussmann. Pogovor je povezovala Kasilda Bedenk. Življenje in delo Fanny Haussmann je predstavila vodja založbe Aristej, literarna zgodovinarica Emica Antončič. 15. 11. 2021 so gostili ministrico za Slovence po svetu dr. Heleno Jaklitsch. V jesenskih in zimskih mesecih 2021/22 so izvedli več spletnih predstavitev študija slavistike in prevajalstva (ITAT) za dijakinje in dijake na srednjih šolah v Sloveniji in Avstriji, in sicer na BORG-u v avstrijski Radgoni (za 3. in 4. letnike), na Drugi gimnaziji Maribor, na Dvojezični gimnaziji Lendava (za 3. in 4. letnike) in na Višji šoli za gospodarske poklice Šentpeter pri Šentjakobu v Rožu. 24. 3. 2022 je v Slovenski čitalnici Gradec potekala okrogla miza, katere osrednja tema je bila dvo- oziroma večjezična vzgoja (*Odraščati s slovenščino v Gradcu*), sodelovali so dr. Tatjana Vučajnk, učiteljica slovenščine na srednji šoli v Gradcu, mag. Zwetelina Ortega, strokovnjakinja za večjezičnost, Anja Pušnik, vzgojiteljica v dvojezični enoti vrtca, ter Damijan Olip, oče treh otrok, ki odraščajo s slovenščino in nemščino. Okroglo mizo je učiteljica povezovala in organizirala v sodelovanju s Pavlovo hišo. 1. 4. 2022 so izvedli dveurni začetni tečaj slovenščine *sLOVENE – exotic language and culture*, namenjen akademskemu osebju partnerskih univerz programa Arqus, udeleženke, udeleženci so bili iz Portugalske, Španije, Anglije, Litve in Avstrije. 6. 5. 2022 je na Inštitutu za prevajalstvo potekalo srečanje študentov iz Hrvaške, Slovenije ter Gradca. Prisotni so bili osiješki in mariborski germanisti ter graški prevajalci ter slavisti, kar 80 študentov. 6. in 7. 5. 2022 so se v Pavlovi hiši v Potrni udeležili srečanja avstrijskih slovenistov. 29. 6. 2022 so si s študenti ogledali Štajersko deželno knjižnico, v okviru katere deluje od leta 2013 Slovenska čitalnica Gradec. 25. 5. je na Inštitutu za prevajalstvo gostovala prejemnica lanskoletne nagrade za najboljši prvenec, prevajalka in pesnica (tudi njihova nekdanja študentka) Natalija Milovanović. Učiteljica dr. Karin Almasy je v poletnem semestru s študentkami prevedla otroško slikanico *Poljši možic – zgodba iz kočevskih gozdov* Anje Moric. Učiteljica je bila tudi mentorica študentki pri prevajanju kratke zgodbe Norme Bale *Po dogovoru*.

Belgija

8. 11. 2021 jih je na ULB v **Bruslju** obiskala prejemnica nagrade Evropske unije za književnost, Anja Mugerli. 1. 12. so se s študenti na povabilo slovenskega veleposlaništva v Bruslju udeležili dogodka v kulturni ustanovi Bozar v Bruslju, kjer so poslušali pogovor med romanopiscema – Dragom Jančarjem in Stefanom Hertmansom. V **Gentu** je 22. 9. 2021 učiteljica na povabilo dr. Anite Srebnik s FF UL in slovenskega VP na Nizozemskem sodelovala pri obeležitvi evropskega dneva jezikov. Pripravila je spletni tečaj za otroke v nizozemskih šolah. Izvedla je štiri kratke delavnice, na katerih je sodelovalo približno 60 otrok. Tilde Geerardyn, asistentka na katedri za vzhodnoevropske jezike in kulture, je decembra 2021 uspešno zagovarjala doktorsko nalogo, v kateri se je ukvarjala z življenjem in delom Janka Lavrina: *Envisioning a »Slavic« humanity: Janko Lavrin between Nationalism and Cosopolitanism*. 9. in 11. 3. 2022 so se študenti udeležili spletne delavnice fonetike z Martinom Vrtačnikom, gledališkim učiteljem in strokovnjakom za pravorečje.

3. 5. 2022 so v sodelovanju s študentskim društvom Slavia organizirali tradicionalni *Slovanski večer*, ki je bil v letošnjem letu namenjen seznanjanju s slovensko kulturo, jezikom, literaturo in kulinariko. Dogodka so se udeležili študenti in profesorji Univerze v Gentu, dvorana je bila polna.

Bolgarija

8. 2. 2022 sta v **Sofiji** dr. Ljudmil Dimitrov in učiteljica skupaj z VP organizirala kulturni dogodek ob Prešernovem dnevu. Na literarnem večeru (ki je v celoti potekal v živo) so predstavili sodobno slovensko dramatiko in zbornik petih slovenskih dram *Mrtvec pride po ljubico*, v prevodu dr. Ljudmila Dimitrova. Kratki predavanji o slovenski dramatikosti sta pripravila dr. Elizarija Ruskova in dr. Ljudmil Dimitrov, študenta igre z bolgarske Akademije za gledališče, radio, televizijo in film sta prebrala še nekaj krajših odlomkov iz dram, vključenih v zbornik, učiteljica je poskrbela za konsekutivni prevod. Dogodek je napovedal gostovanje Kranjskega gledališča z istoimensko dramo Svetlane Makarovič na Dnevni svetovnega gledališča v Sofiji 9. 6., ki ga organizira Mestna občina Sofija. Naslednji dan je bilo na sofijski univerzi zelo dobro obiskano predavanje režiserja Jerneja Lorencija, ki so ga poslušali poleg študentov tudi režiserji, igralci, scenaristi, novinarji.

Bosna in Hercegovina

V **Banjaluki** je 25. 11. 2021 učiteljica izvedla literarni dogodek na daljavo s pisateljico in pesnico Katjo Perat s pogovorom o njenih pesmih in esejih, zlasti pa o odličnem romanu *Mazohistka*. 31. 3. 2022 je bil na Filološki fakulteti Univerze v Banjaluki literarni večer z Barbaro Hanuš. Na dogodku je učiteljica predstavila kulturo pitja kave in ga povezala z gostjinim zadnjim literarnim delom *Kavni krog*. Pogovoru z avtorico Barbaro Hanuš je sledilo sproščeno druženje z udeleženci in udeleženkami. 11. 4. 2022 so si študenti in študentke ogledali slovenski film *Ne bom več luzerka*. V **Sarajevu** so učitelj slovenskega jezika na FF UNSA, Slovenski filmski center in Slovensko društvo Cankar Sarajevo že peto leto zapored pripravili *Dneve novega slovenskega filma* od 10. do 12. 11. 2021. V kinu Meeting Point (osrednji art kino v Sarajevu) so bile na programu projekcije filmov *Sanremo* (2020) Miroslava Mandića, *Zastoj* (2021) Vinka Möderndorferja in *Jaz sem Frenk* (2019) Metoda Pevca. 5. 10. 2021 se je učitelj s študenti na vabilo VP udeležil promocijske vožnje s tramvajem *I feel Slovenia* v okviru 30. obletnice samostojnosti RS in predsedovanja RS EU. Veleposlanik Damijan Sedar je oktobra prek spleta pozdravil in nagovoril študente slovenskega jezika, študenti pa so z veleposlanikom naredili intervju o njegovem poklicu in delovniku, obveznostih ter pomenu funkcije, ki jo opravlja. Veleposlanik Damijan Sedar se je odzval vabilu na uradni obisk FF Univerze v Sarajevu (UNSA) in lektorata za slovenski jezik na Filozofski fakulteti UNSA 21. 10. 2021. Ob svetovnem dnevu čebel 25. 5. 2022 so si na povabilo VP ogledali lutkovno-gledališko predstavo *Ako pčele odu...* v režiji Zijaha Sokolovića in se udeležili koncerta skupin Skrlet, Ana Pupedan in Bombay Štampa, ki ga je 24. 6. ob Dnevu državnosti organiziralo VP. V okviru slovenske promocijske iniciative *Study in Slovenia: predstavitev študija na slovenskih univerzah* je 16. 11. potekala spletna predstavitev, namenjena bodočim kandidatom, študentkam in študentom iz Bosne in Hercegovine. Študenti, zainteresirani za študij v Sloveniji, so se udeležili tudi spletnih dogodkov, ki jih je UL organizirala februarja in marca. 7. 4. 2022 je dr. Jernej Mlekuž (ZRC SAZU) preko spleta izvedel dve predavanji, *Kranjsko klobasanje: Slovenska zgodovina, kot jo pišejo packe kranjske klobase* in *Burek.si!? Biti burek v deželi kranjske klobase*.

Češka

V **Brnu** jih je 26. 10. 2021 s problemsko zasnovanim predavanjem o prevajanju čeških literarnih del *Lihožerci* Pavla Šruta in *Vprašaj očeta* Jana Balabána v slovenščino obiskal Peter Kuhar, 14. 12. 2021 se jim je s spletnim predavanjem z naslovom *Aleksandrinke – slovenski zgodovinski fenomen*, ki so ga organizirali v sodelovanju s Češko-slovenskim društvom, pridružila nekdanja študentka dr. Alena Žochová. 8. 2. 2022 so v sodelovanju z VP in Katedro za južnoslovenske in balkanistične študije FF Karlove univerze s spletno predstavitevjo češkega prevoda pesniške zbirke Petre Kolmančič *P(l)ast za p(l)astjo* obeležili slovenski kulturni praznik. Goste je nagovorila veleposlanica RS v Pragi mag. Tanja Strniša, dogodek je strokovno uvedla dr. Alenka Jensterle Doležal, pesmi v češčini pa so prebrali brnski in praški študenti. Prevod zbirke je delo Petra Mainuša in je pod naslovom *(Pro) past za (pro)pastí* izšel leta 2020. 15. 3. 2022 je s predavanjem *Slovenija in njene turistične zgodbe* gostovala dr. Marjetka Rangus s Fakultete za turizem UM, 26. 4. 2022 je potekalo srečanje vseh treh čeških slovenistik v Pragi. Skupaj so obiskali VP, si ogledali Plečnikovo cerkev, nato pa obiskali še Slovenija Center, kjer so jim predstavili svoje delovanje. 5. 5. 2022 so jih na FF MU v Brnu obiskali ljubljanski bohemisti v okviru svoje ekscurzije po Češki. Študenti so zanje pripravili kviz o Češki in skupno konverzijsko uro, pozdravil jih je tudi namestnik predstojnika Oddelka za slavistiko FF MU dr. Petr Stehlík. 2. 6. 2022 je v Brnu potekalo srečanje Slovencev, ki so ga na lektoratu pripravili skupaj s Češko-slovenskim društvom.

Nastopili so Andraž Polič s svojo poezijo, skupina Hamlet Express, predstavili pa so tudi prevode literarnih del: roman *Drevo brez imena* Draga Jančarja v prevodu Petra Mainuša, roman *Moja Jugoslavija* Gorana Vojnoviča v prevodu Aleša Kozárja in roman *Neverend* Aleša Štegra v prevodu Liborja Doležana. V **Pardubicah** je 4. 5. 2022 dr. Aleš Kozar organiziral literarno branje prevedenega dela Gorana Vojnoviča *Moje Jugoslávie*, imel pa je tudi branja svojega prevoda romana Gorana Vojnoviča *Moja Jugoslavija* 2. 6. v Brnu in 1. 11. 2022 v Pragi. V **Pragi** so gostovale Staša Pisek, Polona Liberšar in dr. Adriana Mezeg (vse s FF UL). Imeli so tudi gostujoči predavanji: 9. 12. 2021 predavanje dr. Andreje Mesarič *Slovenski stiki z Afričani v poznem habsburškem obdobju: Vloga rasnih idej v času nacionalizma* (v slovenščini) in 4. 4. 2022 predavanje dr. Hane Mžourkove *O jazykové kultuře v překladu* (v češčini). 16. 5. 2021 je bil *Večer kratkih filmov katedre KJBS* v učilnici na ulici Celetná, kjer so pokazali pet kratkih filmov, za katere so študenti pripravili tudi češke podnapise. 26. 4. 2022 so organizirali *Srečanje vseh treh čeških slovenistik v Pragi* (gl. Brno).

Francija

V **Parizu** so 1. 12. 2021 na Inalcu priredili literarni večer z gostjo pisateljico Brino Svit, ki je prisotnim pripovedovala predvsem o (samo)prevajanju svojih knjig, 15. 12. 2021 so si študentke in študenti slovenščine in BCS (bosanščine, hrvaščine, srbsščine) ogledali film *Čefurji raus!*, 24. 5. 2022 pa film *Jaz sem Frenk*.

Hrvaška

Na univerzi na **Reki** so se s študenti 15. 10. 2021 udeležili projektne dne *MAJ* (Alpe-Adria), ki je potekal v KPD Bazovica na Reki. Tako za študente kot zunanje obiskovalce je učitelj pripravil predavanje in delavnico o uporabi sodobnih slovenskih spletnih orodij za odkrivanje in spoznavanje slovenščine. 12. 11. 2021 so v okviru lektorata gostili predstavitev in pogovor o knjigi *Izrazi moči* dr. Vesne Mikolič, ki je izšla v sozaložništvu Slovenske matice in založbe ZRS Koper. Predstavitev je bila dobro obiskana, ugotovitve so sprožile tudi poglobljen pogovor o komunikacijskih vidikih jezika. 10. 6. 2022 so imeli filmski večer za študente in zunanje obiskovalce. V **Zagrebu** so se s študenti oktobra 2021 udeležili slovesnosti ob odkritju spomenika Franceta Prešerna v Zagrebu v organizaciji VP v Zagrebu in društva Slovencev v Zagrebu Slovenski dom. Na oddelku sta s predavanji gostovala Luka Horjak (FF UL), ki je na Oddelku za fonetiko z ultrazvokom raziskoval slovenske soglasnike za svojo doktorsko disertacijo s področja slovenske fonetike in fonologije, in dr. Urška Perenič (FF UL) s predavanjem *Začetki slovenskega romanopisja in slovenska pripovedna proza v 2. polovici 19. stoletja*. Dr. Darja Pavlič (FF UL) je izvajala dva semestrski predmeta iz slovenske književnosti za študente slovenščine dodiplomskega študija, v istem času pa je dr. Ivana Latković s FF v Zagrebu gostovala na Oddelku za slovenistiko FF UL. Študentka Ana Marić je za diplomsko delo z naslovom *Intertekstualni dijalozi u suvremenoj slovenskoj kratkoj prozi* pod mentorstvom prof. Ivane Latković prejela rektorjevo nagrado. 18. 12. 2021 so študenti 2. letnika slovenščine z učiteljico obiskali decembrsko Ljubljano. 20. 12. 2021 je bilo na FF v Zagrebu organizirano gostovanje založbe Pivec iz Maribora, nastopili so avtorji Cvetka Bevc, Avgust Demšar, Branko Gradišnik in urednik Nino Flisar. 19. 4. 2022 so se odpravili na strokovno ekskurzijo v Ljubljano, aprila so študenti sodelovali v raziskavi, organizirani na Oddelku za fonetiko z dr. Damirjem Horgo. V okviru projekta *Korpus napak v govoru* so ugotavljali odnos »tekoče rabe v govoru« med maternim (hrvaškim) in tujim (slovenskim) jezikom. 10. 5. 2022 so organizirali Cankarjev žur na FF v Zagrebu, druženje nekdanjih in sedanjih študentov slovenščine, oddelčnih profesorjev ter vseh ljubiteljev južnoslovenskih jezikov in književnosti.

Italija

Od 17. do 19. 11. 2021 so učiteljice slovenščine na univerzah v **Neaplju, Padovi, Rimu, Trstu** in **Vidmu** za svoje študente organizirale tridnevno ekskurzijo v Režijo, Benečijo in na Goriško z obsežnim programom, v okviru katerega so jih sprejeli številni predstavniki slovenskih organizacij in institucij v zamejstvu. 25. 11. 2021 je bila v **Neaplju** predstavitev novega prevoda *Hlapca Jerneja* v italijanščino v Biblioteci Europei v sodelovanju slovenistike v Rimu, VP v Rimu in Centra. Pogovor o knjigi in avtorju je s prevajalko dr. Mario Bidovec moderirala dr. Jadranka Cergol, študentka Chiara Santambrogio z univerze v **Rimu** je brala odlomek. Predstavitve prek spleta so se udeležili učitelji in študenti z vseh slovenistik v Italiji ter zunanji obiskovalci. 3. 12. 2021 je učiteljica z univerze v **Vidmu** organizirala spletno prevajalsko delavnico s prevajalko Patrizio Raveggi. S študenti so se na dogodek že prej pripravili, saj so dobili nalogo, da prevedejo odlomek iz romana Tadeja Goloba *Jezero*. Februarja, ko je čas izpitov, so že drugo leto učiteljice z vseh italijanskih slovenistik pripravile projekt skupnih konverzij *Skodelico konverzacije, prosim!*, v okviru katerega so izvedle kratke spletne tečaje učenja oz. konverzacije v slovenskem jeziku za Italijane. Marca so učiteljice v Italiji organizirale obsežen in zahteven projekt: slovenistike na univerzah v **Neaplju, Padovi, Rimu, Trstu** in **Vidmu** so skupaj z VP v Rimu od 7. do 28. 3. 2022 izvedle

spletni festival sodobne slovenske literature *S(O)LOLIBRI* (samo oz. slovenske knjige). Vse literarne večere so pod mentorstvom učiteljic moderirali študenti slovenščine s slovenistik: Sara Maniaco (Videm), Chiara Santambrogio (Rim) in Marco Jakovljevič (Padova). Predstavili so romane *Panorama* Dušana Šarotarja, *Belo se pere na devetdeset* Bronje Žakelj, *Glas noči* Kazimirja Kolarja in za zaključek pesniško zbirko *Čivk duše* avtorja Aceta Mermolje. Čeprav so bili osrednji gostje teh dogodkov prevajalci – Patrizia Raveggi (7. 3.), Miha Obit (14. 3.), Darja Betocchi (21. 3.) in Lucia Gaja Scuteri (28. 3.), so se jim pridružili tudi avtorji posameznih del. Poleg okoli 130 obiskovalcev, ki so dogodke spremljali neposredno preko Zooma, jih je precej spremljalo dogodek preko FB oz. si ogledalo posnetke na Youtubeu (prvega celo preko 100). Pri projektu so sodelovale tudi italijanske založbe, pri katerih so izšle knjige, predstavljene v okviru festivala *S(O)LOLIBRI*: Keller Editore, BEE – Bottega Errante Edizioni, Založništvo tržaškega tiska (ZTT) ter Wojtek Edizioni, podprl pa ga je tudi Center. Na pobudo Tine Kokalj z VP v Rimu so na slovenistikah v **Neaplju, Padovi, Rimu, Trstu in Vidmu** že četrto leto sodelovali s prevajanjem besedil iz slovenščine v italijanščino v okviru literarnega natečaja za študente Energheia – Matera 2022. Učiteljice STU Sanja Pirc, Polona Liberšar in dr. Karin Marc ter profesorica na neapeljski univerzi dr. Maria Bidovec so se na povabilo VP udeležile sestanka in obiskale rimski filmski festival. V okviru večera, posvečenega slovenski kinematografiji, so se udeležile projekcije filma *Sanremo* v režiji Miroslava Mandića. Učiteljica iz **Rima** se je na povabilo organizatorja od 8. do 11. 9. 2022 udeležila prve mednarodne delavnice kreativnega pisanja, literarnega festivala ter sklepne prireditve v Materi. Leta 2022 nagrajeno zgodbo *Nevsakdanje prijateljstvo* avtorice Mojce Petaros je v italijanščino pod mentorstvom profesorice v **Trstu** in prevajalke Laure Castegnaro prevedla študentka IUSLIT UNITS Marta Halupca. Že leto prej so organizatorji festivala *Matera* izpostavili Slovenijo kot izjemen zgled sodelovanja med mladimi pisci iz Slovenije in njihovimi vrstniki Italijani, ki se trudijo s prevajanjem literarnih kratkih zgodb. Na univerzi v **Rimu** sta s predavanji v maju gostovali dr. Jadranka Cergol in Helena Bažec s FHŠ UP. 29. in 30. 9. 2022 je učiteljica na univerzi v **Neaplju** v sodelovanju z VP, dr. Mario Bidovec, Lucio Gajo Scuteri ter študenti iz Rima organizirala predstavitev slovenščine na Univerzi Orientale v Neaplju. S prireditvijo, ki so jo simbolično poimenovali *LJUBLJANAPOLI*, so obeležili ponovno uvedbo slovenščine kot samostojnega študija na dodiplomski stopnji na Univerzi Orientale (UNIOR) ter s tem okrepili nadaljnje sodelovanje med univerzama v Ljubljani in Neaplju. Dogodek se je odvijal 29. 9. 2022 v prostorih Palazzo del Mediterraneo in je bil v glavnem namenjen univerzitetni javnosti. Za obiskovalce so pripravili tudi spletni kviz o poznavanju slovenskega jezika, družbe in kulture ter srečelov s priročnimi nagradami. Na prireditvi so poleg dr. Marie Bidovec, profesorice slovenščine na UNIOR, govorili še prorektor UNIOR dr. Augusto Guarino, dr. Giuseppe Balirano, direktor oddelka CLAOR, Tina Kokalj z VP v Rimu ter Lucia Gaia Scuteri, uveljavljena prevajalka in nekdanja študentka slovenščine na UNIOR, dr. Mojca Nidorfer s FF UL pa je poslala posneti pozdravni nagovor. 30. 9. 2022 so se s slovenščino predstavili še na *Evropski noči raziskovalcev* s 30-minutno predstavitvijo jezika *Moje prvo predavanje iz ...* V spletnem kvizu je sodelovalo kar 94 študentov, v dveh dneh so razdelili skoraj 150 medenih lizik in več kot 600 medenih srčkov. V **Trstu na Oddelku za humanistiko** so 17. 11. 2021 preko Zooma prisluhnili pravljici Frana Milčinskega *Zlata hruška*, ki jo je v italijanščino prevedla Elena Cerkvanič. O vzgojnem in kulturnem pomenu pravljic so govorile Cristina Benussi, Marina del Fabbro in Antonella Farina. 20. 11. 2021 so se v Mali dvorani Kulturnega doma v Trstu udeležili pogovora z Goranom Vojnovičem, ki je govoril o svojem najnovejšem romanu *Đorđić se vrača*. Z njim se je pogovarjal Martin Lissiach. 15. 12. 2021 so bili v Kopru na interdisciplinarnem večeru na presečišču s poezijo z naslovom *Pesniške mnogoživke*. Z ustvarjalci Martinom Mikoličem, Vidom Karlovškom in Ito Weber se je pogovarjal Igor Divjak. 27. 1. 2022 so bili v ankaranski knjižnici na literarnem večeru s pesnico Nino Medved, prejemnico listine PONT. 2. 2. 2022 so v tržaškem gledališču Miela prisluhnili Darji Betocchi, Poljanki Dolhar in Martinu Lissiachu, ki so predstavili roman Draga Jačarja *In ljubezen tudi*. 17. 2. 2022 so bili na slovesni podelitvi literarne nagrade PONT in predstavitvi pesniške zbirke *Avtoportret z rojem čebel* Jana Wagnerja. 21. 3. 2022 so bili na predstavitvi knjige *Poesie* Franceta Prešerna. Pesmi je v italijanščino prevedel Miran Košuta, v slovenščini in italijanščini jih je brala Nikla Petruška Panizon. 16. 6. 2022 so bili na predstavitvi monografije Vilme Purič *Sodobne tržaške pesnice*. Na spletu so si s študenti ogledali nekaj gledaliških predstav in imeli o njih pogovor. V **Trstu na Oddelku za prevajanje** je aprila gostovala dr. Tadeja Rozman s FU UL. Na Oddelku so skupaj s Centralnim uradom za slovenski jezik pri Avtonomni Deželi FJK pripravili enoletni podiplomski študijski program upravno-pravnega prevajanja za jezikovni par slovenščina-italijanščina. Učiteljica je pripravila program za predmet *Slovenski jezik (upravna in pravna slovenščina)* ter za predmeta *Pravno-upravno prevajanje iz slovenščine v italijanščino oz. Pravno-upravno prevajanje iz italijanščine v slovenščino*, k sodelovanju je povabila ugledne slovenske jezikoslovce in strokovnjake ter univerzitetne profesorje, ki se ukvarjajo z zadevno tematiko. Avgusta je bil objavljen razpis

na študij, za katerega je bilo treba opraviti tudi sprejemni izpit. Prijavilo se je 40 oseb, sprejeli pa so polovico slušateljev. Učiteljica sodeluje s Slovenskim raziskovalnim inštitutom iz Trsta in Centralnim uradom za slovenski jezik tudi na področju jezikovnega svetovanja, ki predvideva jezikovni pregled besedil, vključenih v vzporedni slovensko-italijanski korpus upravnih besedil za potrebe Centralnega urada. Univerza v Trstu je ena od univerz organizatork poletne šole v Bovcu v okviru alpsko-jadranske regije (poleg Vidma, Ljubljane, Kopra in Celovca), zato je učiteljica sodelovala na sprejemnih izpitih kot članica komisije za slovenski jezik. Decembra 2021 so zaključili vse potrebne administrativne postopke za akreditacijo študijskega programa na obeh univerzah, študij prevajanja za pridobitev dvojne diplome bo prvič razpisan v študijskem letu 2023/24. Med 26. 1. in 17. 3. 2022 so na oddelku gostili potujočo razstavo o začetkih poklica tolmačenja. Pred epidemijo je razstava gostovala v Sloveniji pod okriljem Združenja konferenčnih tolmačev Slovenije, Združenje pa se je nato povežalo s sekcijo za slovenščino na IUSLIT UNITS in skupaj so zasnovali dogodek, ki je poleg postavitve razstave zajemal tudi prevajanje in izdajo publikacij ter organizacijo konferenc. Pri projektu je učiteljica sodelovala kot koordinatorica med društvom in IUSLIT UNITS ter prevajalka besedil iz italijanščine v slovenščino.

Japonska

Na univerzi v **Toku** so izvedli številna gostovanja: 21. 5. 2021 predavanje Mitja Lavtarja *Projekt Slovenija*, 15. 6. 2021 je imela Mojca Erjavec, vodja kabineta Ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predavanje *Politični sistem v RS in njena vloga v EU*, 23. 6. 2021 dr. Lucija Čevnik predavanje *The Slovenian phenomenon – among stereotypes, cultural peculiarities and habits*, 28. 6. 2021 pa so pripravili literarno-glasbeni dogodek s pevko Ditko. 12. 11. 2021 so se udeležili razstave *Discover & Taste Slovenia – Heart of Europe*, pri kateri so študenti tudi prostovoljno pomagali, 18. 11. 2021 so prisluhnili virtualnemu pogovoru med slovenskim pisateljem, dramatikom in esejistom Dragom Jančarjem in prevajalko Takako Kimuro Ude. 1. 12. 2021 je imela nekdanja učiteljica slovenščine na TUFS Jelisa Sethna pogovor s študenti o življenju v Jugoslaviji in selitvi na Japonsko, 9. 12. 2021 pa Mitja Lavtar predavanje *Projekt Slovenija*. 10. 2. 2022 so se s študenti udeležili virtualnega praznovanja ob slovenskem kulturnem prazniku, ki ga je pripravilo VP, sodelovali pa so tudi pri prevajanju in lektoriranju knjižice *30 let samostojne Slovenije* (Slovenske in japonske perspektive). Učiteljica je za tečajnike Open Academy 14. 7. 2021 pripravila dodatno predavanje oz. lektorske vaje.

Kitajska

Na univerzi v **Peking** (BFSU) so prilagodili delo na slovenistiki, ki je potekalo še vedno v celoti na daljavo, študenti so se intenzivno pripravljali na zaključek svojega dodiplomskega študija na BFSU. Vključevali so se v dejavnosti, v katerih so naloge opravljali kot skupina ali posamezno, predvsem so zbirali gradiva in informacije za različne korpuse (iskanje in prevod podatkov o tehnologiji, finančah in aktualnih zadevah za gradnjo korpusov, Oudebao Translation d. o. o., 1500 stavkov; urejanje podatkov v slovenščini za različne korpuse – BestEasy d. d., 2450 stavkov, iFLYTEK d. d., 450 stavkov) in spletne strani: tedensko urejanje in prevajanje novic o Sloveniji za WeChat stran Centra za balkanske študije BFSU, 2–5 novic na teden; mesečno urejanje novic o slovenski politiki, gospodarstvu, družbi, zunanjih zadevah za China-CEEC Institute, Chinese Academy of Social Sciences, urejanje prevoda spletne strani za Carinski informacijski center Kitajska-CEEC itn. Aktivno so se vključili v priprave in izvedbo *Zimskih olimpijskih iger 2022* v Peking, kjer so študenti delali kot prostovoljci na slovenski telefonski številki večjezične telefonske službe, ter v enem od medijskih središč v Peking, v slovenščino so prevajali novice z olimpijskih iger (objavljene na večjezičnem olimpijskem portalu BFSU) in v kitajščino prevedli spletno stran *Triglavski ledenik v Peking*. V kitajščino so prevedli tudi nekaj akademskih in literarnih besedil: članka o Sloveniji, objavljena na Wechat strani Centra za srednje- in vzhodnoevropske študije BFSU, in dela Ferija Lainščka (kratka zgodba *Okna, skozi katera sem prvič v življenju pogledal v svet*, obj. v Beidou 43 (pomlad 2022), literarni reviji SELC, BFSU), Petra Svetine (*Uho sveta in Kako zorijo ježevci*, v tisku) in Roka Hrena (*Tako majhna, neznatna in nepomembna*, v tisku). Eden od študentov je postal pomočnik glavnega urednika revije *The Slovenia Quarterly*, pri kateri med drugim skrbi tudi za rubriko o slovenščini. Doselej so izšle tri številke, četrta je v pripravi. Revijo izdaja Center za slovenske študije na Ningbo University of Technology, ki sodeluje z Univerzo na Primorskem, kar je spodbudilo ustanovitev omenjene revije. V preteklem študijskem letu je v okviru slovenistike na BFSU nastalo tudi nekaj video posnetkov, namenjenih različnim priložnostim; ena teh je bilo sodelovanje na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku 2022, ki so jo pripravili na OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik, scenarij Tadej Kralj.

Madžarska

V okviru slovenistike v **Budimpešti** so 9. 3. organizirali koncert Ljobe Jenče, 28. 4. Slavistično praznovanje pomladi s predstavitvijo slovenskih pomladanskih običajev.

Učitelj je na Slovenskem slavističnem kongresu 1. 10. 2021 v Moravskih Toplicah vodil okroglo mizo *Madžarski jezik, književnosti in kultura: kako dobro jih poznamo?* 13. 12. 2021 je bil član komisije na zagovoru disertacije Adrien Kocsis *Joanna Bator művei a posztkulturális kritika perspektívájából*, 1. 6. 2022 pa je bil član maturitetne komisije na sombotelski Srednji šoli za strojništvo in informatiko, ko je maturo iz slovenskega jezika na višji ravni opravljala Porabka, ki se je vpisala na ljubljansko slovenistiko. V **Sombotelu** so od 13. do 17. 9. 2021 v kinu Agora-Savaria potekali *Dnevi slovenskega filma*, predvajani so bili celovečerni filmi *Posledice* režiserja Darka Štanteta, *Ne bom več luzerka* režiserke Urše Menart, ter *Igram*, sem scenarista in režiserja Miroslava Mandića. Filmi so bili predvajani v slovenščini z madžarskimi podnapisi, projekcije si je ogledalo med 60 in 70 gledalcev. Pri organizaciji projekta poleg partnerjev iz Slovenije sodelujejo tudi praktično vse institucije iz Železne županije, ki so povezane s Slovenci: Oddelek za slavistiko ELTE SEK, GK RS v Monoštru, Državna slovenska samouprava, Sombotelska slovenska samouprava, Zveza Slovencev na Madžarskem, Sombotelski kulturni center AGORA (kino Agora-Savaria), Slovenski filmski center – javna agencija RS in Center. 10. 9. 2021 je Univerzitetno središče Savaria obiskala delegacija iz Maribora. Srečanja so se na strani Univerzitetnega središča Savaria udeležili namestnica rektorja ELTE Nóra Lenkai, predstojnik Pedagoškega centra Daniela Berzsényija dr. Tibor Lenner, dr. Lubica Cierna z Oddelka za zgodovino, s Katedre za slovenski jezik in književnost pa prof. dr. Elizabeta Emberšič Škaper in Mojca Jesenovc. Delegacijo iz Maribora je vodil župan Aleksander Saša Arsenovič, poleg njega so se srečanja udeležili izr. prof. dr. Gorazd Bajc, prodekan za znanstvenoraziskovalno dejavnost na Filozofski fakulteti UM, generalna konzulka RS v Monoštru Metka Lajnšček, mag. Nataša Ritonija in tudi Marija Kozar Mukič, ki je gostom na fakulteti razkazala Pavlovo sobo, v kateri je potekal prvi del srečanja. *Slovenski slavistični kongres 2021 Slovenski jezik med slovanskimi jeziki* je potekal v Monoštru 30. 9. 2021, učiteljica je vodila okroglo mizo z naslovom *Slovenski jezik na šolski vertikali in v javni rabi v Porabju*, na kateri so sodelovali Valentina Novak, višja svetovalka za narodnostno šolstvo, Norbert Gerencsér, učitelj slovenskega jezika na gimnaziji v Monoštru, Ibolya Dončec Merkli, katedra za slovenski jezik na SEK ELTE, Sombotel, Marijana Sukič, urednica časopisa Porabje, Dušan Mukič, novinar oddaje Slovenski utrinki, in Attila Bartakovič, direktor Radia Monošter.

Nemčija

V **Kölnu** so 6. 5. 2022 organizirali *Dan slovanske pisave* skupaj z bolgarskim, slovaškim in srbskim lektoratom Slavističnega inštituta v Kölnu. Študenti so poslušali predavanje o Cirilu in Metodu, zaigrali kratko prigodo iz Cirilovega življenja ter nato v različnih slovanskih jezikih prebrali *Proglas* Cirila Svetnika. Dogodka so se poleg študentov udeležili tudi zunanji gostje, po dogodku pa sta sledila pogostitev in kratko druženje. Udeleženci dogodka so bili navdušeni, ker so slišali eno besedilo v toliko različnih slovanskih jezikih. 16. 5. 2022 so poslušali predavanje teatrologinje in kustosinje Ana Perne iz Slovenskega gledališkega inštituta *Gledališče v Sloveniji in gledališki muzej*. 8. 6. 2022 so si v okviru obeležitve dneva državnosti ogledali sodobno slovensko politično dramo Andreja Košaka *Vsi proti vsem* (2019). Film je prejel več nagrad, med drugim je bil razglašen za najboljši celovečerni igrani film na *Evropskem filmskem festivalu* leta 2021. Dogodka so se udeležili študenti lektorata slovenščine in tudi zunanji udeleženci. Slovenski film je bil opremljen z angleškimi podnapisi. Na slavistiki univerze v **Münchnu** je učiteljica organizirala gostovanje ddr. Boštjana Dvořaka s Humboldtove univerze v Berlinu, za študente slovenščine ob zaključku študijskega leta pa tudi piknik. Na slovenistiki v **Tübingenu** je študentka lektorata slovenščine Anna Beller v letnem semestru 2022 doktorirala z disertacijo na področju medicine. Na univerzi Tübingen je od oktobra do decembra 2021 gostoval dr. Bojan Baskar s FF UL in imel predavanja v okviru projekta *Ogrožene jezikovne skupnosti, primer Jadranske regije v Jugoslaviji – polotok Istra vključno s slovensko Istro: Genalogija hibridnosti v Istri: živinorejci, etnicistični zgodovinarji in jezikoslovci* (28. 10. 2021) in *Južnojadranske zibke »jugoslavizma« in duh velikega razkola* (22. 11. 2021). Pred dnevom reformacije so imeli na slovenistiki literarno popoldne na temo *Primož Trubar – slovenski reformator*. 17. 11. 2021 je učiteljica organizirala ekskurzijo *Slovenci v Koncentracijskem taborišču Dachau*, s katero so obudili spomine na grozote nacističnega taborišča, v katerem je trpelo in umrlo tudi okoli 6000 Slovencev, med njimi mnogo mladih intelektualcev in izobražencev. Od oktobra do julija so izvedli več literarnih delavnic na temo ustvarjanja Slovencev v koncentracijskem taborišču Dachau, organizirali pa so tudi literarna srečanja *Trubar v nemških znanstvenih besedilih*: predstavitev strokovnoznanstvenih pogledov na delo Primoža Trubarja, in literarna branja na krovno temo *Slovenska literatura od Trubarja dalje*. Ob slovenskem kulturnem prazniku 2022 je na Univerzi Tübingen predavala kulturna antropologinja dr. Barbara Trnovec iz Pokrajinskega muzeja Celje na temo *Neskončno potovanje Alme M. Karlin*. Ogledali so si tudi dva slovenska filma: *Kruh in mleko* (režiserja Jana Cvitkoviča) 28. 4. 2022 in dokumentarni film *Fabiani – Plečnik* 23. 5. 2022. Učiteljica je organizirala literarni sprehod, v okviru katerega so se študenti slovenščine 22. 6. sprehodili po Trubarjevi

poti iz Tübingena v Derendingen in tako obeležili *Trubarjev junij* (8. 6. 1508–28. 6. 1586) in slovenski dan državnosti. Dr. Tilman Berger z oddelka za slavistiko (tudi predsednik Zveze nemških slavistov) je imel aprila 2022 tri predavanja na FF UL in na ZRC SAZU.

Poljska

V **Katovicah** so 14. 1. 2022 prek Zooma poslušali predavanje dr. Andreja Šurle s FF UL *Slovenska zabavna glasba od 80. let do danes*. Sprehod po slovenski glasbeni sceni od rocka, punka pa vse do zabavne in elektronske glasbe ter o družbenih dejavnostih, ki so vplivali na njen razvoj. 4. in 11. 3. 2022 je prek Zooma izvedel fonetični delavnici Martin Vrtačnik, gledališki lektor pri MGL. 12. 3. 2022 je na Fakulteti za humanistiko potekal tradicionalni festival *Slavdan*, na katerem so se predstavile slovanske države, med njimi je bila tudi slovenska stojnica Pod Triglavom. Obiskovalci so lahko poskusili različne dobrote, udeležencem so ponudili mini tečaje slovenščine in promocijsko gradivo, ki so ga prejeli od VP v Varšavi. 16. 5. 2022 so se v Lodžu udeležili *Prevajalske delavnice in srečanja slovenistov z univerz v Lodžu, Katovicah in Varšavi*. S krepitvijo timskega vzdušja si želijo dolgoročno sodelovanje slovenistik, tako pri strokovnih kot tudi kulturno-promocijskih projektih. Dejavnosti so organizirale Agata Glaz, dr. Anna Stefan, dr. Jasmina Šuler Galos in Tina Jugović. Okrepili so sodelovanje s častnim konzulatom RS v Katovicah. Na njihovi FB strani občasno objavljajo kulturno-turistične novičke. V sodelovanju s konzulatom je avgusta v poslovni reviji *Business Hub* izšel obsežen članek o Sloveniji – zelenem srcu Evrope, pod besedilo se je podpisala nekdanja študentka Agata Wypior. V **Krakovu** so 9. 11. 2021 organizirali srečanja z novinarko dnevnika *Večer* Urško Mlinarič. Študentom magistrskega študija je predstavila aktualno slovensko družbeno in politično dogajanje, čemur je sledila živahna diskusija o podobnostih in razlikah v sodobni družbeni situaciji med Slovenijo in Poljsko. 1. 12. 2021 so proslavili začetek *Jurčičevega leta*, tako da so posvetili lektorske vaje njegovemu najbolj prevajanemu delu humoreski *Kozlovska sodba v Višnji Gori* ter na spletni strani oddelka za slavistiko organizirali kviz s slovenistično tematiko. VP je prispevalo knjižno nagrado za udeležence kviza in vse študente lektorata, in sicer poljski prevod *Kozlovske sodbe v Višnji Gori*, prevajalca Pawła Jaworskega in ilustracijami Marjana Mančka, ki je izšel poleti na pobudo MZZ. 3. 12. 2021 so prek Zooma poslušali predavanje dr. Andreja Šurle o slovenski zabavni glasbi z naslovom *Od Marjane Deržaj do Laibacha*.

V začetku maja so s študenti v prostorih slavistike v Krakovu postavili razstavo *Jože Plečnik i jego Lublana/Jože Plečnik in njegova Ljubljana*, ki so si jo lahko obiskovalci ogledali do konca septembra 2022. Na fotografijah velikega formata so prikazali Plečnikova dela, vpisana na Unescov seznam svetovne dediščine in njegovo vlogo pri umetniškem oblikovanju Ljubljane med obema vojnoma; njegovo biografijo opisujeta tudi obsežni spremni besedili k razstavi. Plečnikovo delo so predstavljali tudi v ciklusu rednih mesečnih objav na spletni strani oddelka. 13. 5. 2022 je prek Zooma predavala dr. Vanesa Matajč s FF UL o romanih Draga Jančarja. 25. 5. 2022 je učiteljica organizirala predavanja prof. dr. Petra Svetine z Univerze Alpe-Jadran iz Celovca o teoretičnih in praktičnih pristopih k pravljicam. 28. in 29. 5. 2022 so organizirali promocijo študija slavistike na hrvaškem pikniku v Krakovu, učiteljica je na stojnici predstavljala slovenščino kot del študija in Slovenijo kot turistično destinacijo. V **Lodžu** so izvedli številne obštudijske dejavnosti: obiskali so turistično agencijo, pripravili so degustacije kave Barcaffé, bučnega olja in slovenske pašteta Argeta, izvedli spletni pogovor z Elo Klejbuk ter predbožično srečanje v kavarni. Dr. Janja Vollmaier Lubej je imela predavanje *Prozno delo Lucije Stepančič, Gabriele Babnik in Katje Perat*, dr. Lucija Čevnik predavanje *Duševno zdravje mladih*. Udeležili so se srečanja študentov slovenščine z univerz v Lodžu, Varšavi in Katovicah. Izvedli so delavnice za učence Osnovne šole Janeza Pavla II. v Lodžu, organizirali piknik ob zaključku poletnega semestra in obiskali sirotišnico v Lodžu. Na univerzi v **Varšavi** so 8. 2. 2022 sodelovali pri pripravi literarnega večera, ki ga je organiziralo VP, marca je na slovenistiki gostovala dr. Mojca Nidorfer s FF UL, 16. 5. 2022 so organizirali prevajalski projekt skupaj s slovenisti s Šlezjske univerze in univerze v Lodžu. Študentke so v študentskem časopisu *Sokinja* objavile prevode del Svetlane Makarovič.

Portugalska

Na slovenistiki univerze v **Lizboni** so 27. 10. 2021 organizirali prvo otvoritev potujoče razstave *A Ljubljana de Plečnik* (Plečnikova Ljubljana). Kustosinja Natalija Lapajne je imela predavanji o Plečniku in vodila po razstavi, sledil je sprejem pri VP Blažki Kepic. Dogodka so se udeležili študenti, profesorji, vodstvo fakultete, diplomati ter zunanja publika. Razstavo v Lizboni so organizirali VP v Lizboni, lektorat in društvo Centro Cultural Luso-Esloveno (Slovensko-portugalski kulturni center), ki so ga ustanovili leta 2012. Organizacija je potekala v sodelovanju z Muzejem za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani. Od 2. do 5. 11. 2021 so v Lizboni gostovali pesnica Anja Golob, pisateljica in pesnika dr. Miklavž Komelj in dr. Peter Svetina ter Jelka Ciglenciki, direktorica založbe Goga. Pisatelji so brali svoje pesmi ter imeli razgovor o literaturi s študenti slovenskega jezika in kulture ter s študenti Oddelka za klasične študije. Poleg tega so organizirali večer poezije in glasbe v prostorih

lizbonske založbe Cassoulo, gostovanje je finančno podprla založba Goga. 21. 3. 2022 so imeli tradicionalno mednarodno branje poezije z naslovom *Na Voz de Oliveira* (V glasu oljke). Branje poezije, ki je potekalo ob glasbeni spremljavi, je organizirala učiteljica v sodelovanju s profesorji Prevajalskih študij, Oddelka za klasično filologijo ter v sodelovanju z Društvom portugalskih pisateljev. Pri organizaciji so sodelovali tudi študenti in profesorji z raznih oddelkov fakultete ter umetniki iz Ukrajine, Rusije ter Portugalske. V knjižnici (*Biblioteca dos Coruchéus*) so organizirali branje poezije za bolnike in osebje bolnice Júlio de Matos ter za zunanjo publiko. Dogodek so organizirali v sodelovanju z radiem Aurora. Od 28. 3. do 8. 4. 2022 je na lektoratu gostoval dr. Vojko Gorjanc s FF UL s predavanjem *Speech Communities: Corpus Linguistic Approach*. Od 18. do 23. 4. 2022 je na lektoratu gostovala dr. Alojzija Zupan Sosič s FF UL. Na delavnici kreativnega pisanja so pisali, risali ter razmišljali o ustvarjalnosti, o poeziji ... 7. 6. 2022 je bila otvoritev razstave *A Liubliana de Plečnik* v Portu in po razstavi je ponovno vodila ter predavala kustosinja Natalija Lapajne iz Muzeja za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani. Tudi tokrat je po dogodku organizirala zakusko VP Blažka Kepic. 15. 7. 2022 je bil v Portu slavnostni zaključek razstave Plečnikova Ljubljana. Vodja direktorata za kulturno dediščino Špela Španželj je imela predavanje o Plečniku. Razstavo, ki se je začela 7. 6. 2022, so organizirali arhitekti na Sedežu arhitektov v Portu ter slovenski častni konzul RS Francisco de Calheiros v sodelovanju z VP, Muzejem za arhitekturo in oblikovanje in lektoratom.

Romunija

V **Bukarešti** so v prvem semestru s študenti posneli video za potrebe virtualne Prešernove proslave, za katerega jih je prijazno prosil Tadej Kralj z OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik. 16. 11. 2021 so organizirali literarni večer z Goranom Vojnovičem, saj so dobili prevod njegovega romana *Figa*. Pisatelj je bil izjemen sogovornik in študenti so navdušeno posegli po njegovem romanu. Na dogodku se jim je pridružila tudi prevajalka romana Paula Braga, ki je s študenti delila prevajalske zagonetke in razmišljanja ob branju. 16. 12. 2021 so imeli poljsko-slovenski božični večer, na katerem so primerjali poljske in slovenske navade ob praznovanju božiča ter si ogledali božični film, ob koncu pa jih je presenetil še režiser Mitja Okorn, ki so ga kot povezovalni člen med Slovenijo in Poljsko povabili na Zoom klepet s študenti. Vzel si je čas in jim pokazal še neobjavljene dele svojega filma. 15. 3. 2022 so priredili literarni dogodek s pisateljico Gabrielo Babnik ter prevajalko njenega romana *Sušna doba* Alino Irimia. Ko so razmere ob pandemiji dovolile, so s fakultativnimi študenti organizirali slovensko večerjo.

Rusija

V **Moskvi** so 3. 12. 2021 na *Ta veseli dan kulture* na daljavo preko Zoom povezave izvedli filmski večer, na katerem so si ogledali slovenski igrani film *Oda Prešernu*. 13. 12. 2021 je na daljavo potekal *Teden odprtih vrat predavalnic* FF UL, v okviru katerega je dr. Mladen Uhlik prek Zooma pripravil predavanje *Zapisovanje in prevzemanje ruskih lastnih imen v slovenščini*. 16. 12. 2021 so se študenti v Moskvi lahko udeležili tudi dogodka v živo, saj je v Ruski državni knjižnici Forum slovanskih kultur ob 15. obletnici zbirke *Sto slovanskih romanov* organiziral razstavo in predstavitev zbirke. Literarna gostja večera je bila Gabriela Babnik. 3. 2. 2022 so študenti na povabilo Tadeja Kralja, učitelja slovenščine na OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnika, imeli priložnost sodelovati na šolski virtualni Prešernovi proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku. Študenti so pripravili posnetek, na katerem so zapeli znano pesem *Slovenija, od kod lepote tvoje*.

Severna Makedonija

V **Skopju** je profesorica sodelovala s študenti slovenščine v projektu Filološke fakultete Blaže Koneski *En prevajalski poskus. Študentska prevajalska delavnica Koneski v 14 jezikih*. Julija je na otvoritvi 58. SSJLK dr. Lidija Arizankovska je prejela prvo *Toporišičevo priznanje*, za izjemne raziskovalne in pedagoške dosežke na vseh stopnjah izobraževanja ter izkazano večdesetletno sodelovanje in krepitev sodelovanja med ustanovami oziroma posamezniki na področju slovenistike, ki ga podelujeta Oddelek za slovenistiko in Center od leta 2022.

Slovaška

V **Bratislavi** je slovaški Državni pedagoški inštitut ob evropskem dnevu jezikov organiziral tradicionalno prireditev z naslovom *Evropski dan jezikov 2021 – online*, na kateri so sodelovali VP, slovenistika v Bratislavi, Center in Združenje SLO/SLO. Učiteljica je 30. 9. 2021 pripravila predstavitev z naslovom *Odkrivajmo Slovenijo*, ki so si jo lahko ogledali osnovnošolci in srednješolci po vsej Slovaški. FF UK je leta 2021 praznovala stoletnico obstoja. Fakulteto je ob tej priložnosti obiskala dekanja FF UL dr. Mojca Schlamberger Brezar, ki se je 25. 10. 2022 srečala tudi s pedagogi in študentkami ter študenti Oddelka za slovanske filologije FF UK. Študenti slovenistike so z branjem pesmi tradicionalno sodelovali na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku na Prešernovi ulici v Bratislavi, ki jo je organiziralo VP. Učiteljica je 11. 2. 2022 na povabilo bivše študentke slovenščine Terézie Struhárove obiskala Gimnazijo Ivana Horvátha v Bratislavi, kjer je nekadanja študentka zdaj

zaposlena kot profesorica. Na dogodku je učiteljica najprej predstavila dejstva o Sloveniji. V nadaljevanju so se gimnazijke in gimnazijci naučili nekaj osnovnih fraz v slovenskem jeziku. Učiteljica je pripravila tudi delavnico o slovaško-slovenski medjezikovni homonimiji, na koncu pa predstavila študij slovenščine v Bratislavi in možnosti študija v Sloveniji. Na Oddelku je 28. 4. 2022 potekala *Študentska strokovna in znanstvena konferenca* (ŠVOK 2022), na kateri so se s svojimi prispevki predstavili tudi študenti slovenistike Mária Krutá (*Súčasná slovenská a slovinská kriminálna próza*), Lujza Laudárová (*Komparácia drám Juraja Palkoviča Dva buchy a tri šuchy a Antona Tomaža Linharta Ta veseli dan ali Matiček se ženi*) in Daniel Poláš (*Fonetika slovinského spisovného jazyka a výslovnosť študentov slovinskeho jazyka*). Ponosni so, da sta kar dve od treh nagrad prejela študenta slovenistike, in sicer študentka Mária Krutá (2. mesto) in Daniel Poláš (3. mesto). V središču Bratislave, v Stari tržnici, je ob dnevu Evrope potekala prireditev, na kateri je bratislavška slovenistika skupaj s slovenskim VP in Združenjem SLO/SLO predstavila Slovenijo in slovenski jezik. Študentke slovenščine so skupaj z dr. Svetlano Kmecovo in dr. Sašo Vojtech Poklač obiskovalke in obiskovalce naučile nekaj osnovnih fraz v slovenščini in besedišče, povezano s temami, ki so si jih izbrali udeleženci. Predstavniki VP, Združenja SLO/SLO, Čebelarstva Dedinský in bratislavske slovenistke so 27. 5. 2022 obiskali Osnovno šolo Stupava, na kateri so za učence 2. razreda pripravili prireditev z naslovom *Medeni zajtrk*. Predsednik Združenja SLO/SLO Borut Meršak je predstavil Slovenijo, učiteljica je otrokom prebrala pravljico Marjana Mančka *Iz dnevnika Čebelice Medke*, čebelar Dušan Dedinský pa je predstavil delo čebelarja. 3. 6. 2022 je v prostorih Državne znanstvene knjižnice v Banski Bystrici potekala otvoritev razstave *Slovensko-slovaška dimenzija*. Potujočo razstavo, ki je nastala ob podpori VP, Slovaškega narodnega muzeja in Združenja SLO/SLO, so leta 2016 pripravili pedagogi in študenti FF UK, v šestih letih pa je obiskala že kar nekaj krajev na Slovaškem, v Sloveniji in drugod po svetu. Ob koncu šolskega leta so se v prostorih VP prvič v živo srečali otroci, ki so obiskovali dopolnilni pouk slovenskega jezika, na daljavo pa ga je vodila učiteljica. Otroci so najprej poslušali pravljico Ele Peroci *Hišica iz kock*, sledila pa je podelitev diplom in nagrad, ki so jih pripravili slovensko VP, Združenje SLOS/SLO in MIZŠ.

Srbija

V **Beogradu** so študijsko leto začeli s promocijo študija slovenščine na Filološki fakulteti s plakatiranjem in letaki. Decembra so skupaj s študenti obiskali Beograjsko dramsko gledališče, ki jih je povabilo na gostujočo predstavo *Sedem dni* Mestnega gledališča ljubljanskega. Na Prešernov dan je izšla sedma številka *Slovenike*, časopisa za kulturo, znanost in izobraževanje, ki je dostopna v elektronski obliki. Marca so nadaljevali s promocijo študija in se na fakulteti udeležili *Dneva odprtih vrat* za bodoče študente, to so ponovili še aprila in junija. Postavili so stojnico, na kateri so lahko študenti pregledali časopise slovenske skupnosti, *Sloveniko* in druge pomembne knjižne izdaje. 22. 3. 2022 pa so se s študenti udeležili odkritja spomenika Jerneja Kopitarja, kamor so jih povabili kolegi z veleposlaništva v Beogradu. Maja so obeležili 115. obletnico poučevanja slovenskega jezika in 15. obletnico ustanovitve lektorata za slovenščino na Oddelku za splošno jezikoslovje Filološke fakultete v Beogradu. 11. 5. 2022 je potekala osrednja slovesnost v sejni dvorani Filološke fakultete v Beogradu z nagovori dr. Ive Draškić Vičanović, dekanje Filološke fakultete v Beogradu, Damjana Berganta, veleposlanika RS v Beogradu, vodje Katedre za splošno lingvistiko dr. Natalije Panić Cerovski, predstojnice Oddelka za slovenistiko FF UL dr. Mateje Pezdirc Bartol, vodje programa STU dr. Mojce Nidorfer in profesorice za slovenščino dr. Maje Đukanović. Ob jubileju je na predlog Centra, slovenistike v Beogradu in VP MIZŠ profesorici in nosilki slovenistike dr. Maji Đukanović veleposlanik RS podelil priznanje za zasluge na področju slovenskega jezika. V sredo zvečer je bila v prostorih Društva Slovencev Sava v Beogradu promocija *Slovenike* – časopisa za kulturo, znanost in izobraževanje. Tematsko številko, naslovljeno *Mladi slovenisti: drugo stoletje*, so predstavile dr. Maja Đukanović, dr. Alojzija Zupan Sosič in Biljana Vuković. Maja je gostovala na slovenistiki tudi dr. Karin Marc s FF UL in U Trst, ki je pripravila predavanja na temo frazeologije v kulturi. S študenti in drugimi avtorji so letos sodelovali v okviru slovenistike pri izdaji nove *Slovenike* in Biltenu Društva Slovencev v Beogradu – Društvo Sava, študenti pa so pomagali tudi pri prevajanju podnapisov za festival *Dnevi slovenskega filma*.

Španija

21. 3. 2022 so v **Granadi** na Fakulteti za prevajalstvo predstavili prevod poezije Srečka Kosovela, ki je izšel pri Znanstveni založbi FF v Ljubljani. Knjiga je nastala v okviru projekta kolektivnega prevoda in dvojezične objave Kosovelove poezije, ki so ga s študenti organizirali na lektoratu v času pandemije. Dogodek so otvorili veleposlanik RS Robert Krmelj, dekan Fakultete za prevajalstvo dr. Enrique Quero ter predstojnik Oddelka za slovanske jezike dr. Simon Suárez. Dvojezično branje so izvedli študenti, ki so sodelovali pri prevodu. Dogodek je spremljala violinistka Klara Gomboc, povezovala pa Ana Fras. V okviru programa Erasmus sta na Oddelku s predavanji gostovali dr. Alojzija Zupan Sosič s FF UL in

Sanja Pirc, učiteljica STU na univerzi v Rimu. 25. 5. 2022 so na lektoratu gostili pisateljico Jedrt Maležič in prevajalko Marjeto Drobnič, ki sta predstavili prevod knjige *Težkomentarci* v španščino. Dogodek so organizirali v knjigarni Ubu libros, povezovala ga je učiteljica. V sklopu Unesca Granada mesto literature so v Granadi gostili pesnico Anjo Golob ter Carlosa Pascuala in Mojco Medvedšek.

Ukrajina

V **Lvovu** je 24. 11. 2021 učitelj pripravil literarni večer s pesnico in pisateljico Stanko Hrastelj, ki je spregovorila o svojih romanih *Igranje* in *Prva dama*. Obiskovalci literarnega večera so prejeli prevode pesmi in odlomkov iz romanov. 30. 11. 2021 se je odvila predstavitev zbirke prevodov sodobne slovenske književnosti v ukrajiniščino *Sučasna slovenska literatura: vibrane*. Zbirka, ki nudi uvid v sodobno slovensko prozo in poezijo, je nastala v okviru slovenistike na Filološki fakulteti Univerze v Lvovu, zajema pa prevode pesmi in odlomkov iz romanov 17 avtorjev in avtoric na 200 straneh. V **Kijevu** so zaradi dela na daljavo organizirali samo spletno prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku, na katerem so študentke za kolege drugih smeri pripravile predstavitev Prešerna in nekaterih njegovih balad ter predstavitev slovenske tradicije karnevala (kurenti in drugi pustarji). Na pobudo založnika in avtorja protivojne slikanice Braneta Mozetiča je študentka 3. letnika prevedla slikanico *Dežela bomb, dežela trav* v ukrajiniščino. Avtor je slikanico v okviru Centra za slovensko književnost in s finančno podporo JAK-a natisnil, nato je bila brezplačno distribuirana nevladnim in človekoljubnim organizacijam, ki so skrbele za ukrajinske begunce v Sloveniji.

Združene države Amerike

Septembra 2021 so v **Clevelandu** prvič priredili Slovenske dneve na pobudo vodje GK Alenke Jerak, dogodki so se zvrstili preko celega tedna. Učitelj je sodeloval pri organizaciji *Slovenskega jazz večera* z branji Tomaža Šalamuna (Slovenski kulturni vrt) in glasbo jazz glasbenikov slovenskega porekla. Skupaj z Joejem Valencicem sta organizirala večer poezije na vrtu clevelandske javne knjižnice z ameriško-slovenskimi pesniki Brucom Weiglom, Gill Bellamy in Raymondom McNiecem, vsi trije so lavreati v ZDA, slednji tudi za leto 2022. Učitelj je organiziral prevoz in postavil razstavo *Mi in oni brez meja* Slovenskega tehniškega muzeja v Bistri v Mestni hiši v Clevelandu. Dogodek je bil dobro obiskan, med drugim so se ga udeležili župan mesta Cleveland, ministrica dr. Jaklitsch, veleposlanik Kajzer ter mestni svetniki. Prav tako je učitelj pripravil, oblikoval, postavil in otvoril razstavo o ameriških medijih v času slovenskega osamosvajanja (Slovenski muzej in Arhiv), razstava pa je bila več kot šest mesecev postavljena tudi na VP RS v Washingtonu. Vseh dogodkov se je udeležilo veliko ljudi, vključno z visokimi predstavniki iz Slovenije, diplomati, slovensko skupnostjo in ameriški obiskovalci. Oktobra 2021 je ponovno potekala konferenca pobratenih mest v organizaciji Global Cleveland. Udeležilo se je veliko slovenskih gostov preko spleta, učitelj je predstavljal Univerzo v Ljubljani in mednarodna sodelovanja na izobraževalnem panelu skupaj s predstavniki vseh univerz v Clevelandu in številnih pobratenih mest. Decembra 2021 je učitelj na VP pripeljal razstavo *Mi in oni brez meja*. Otvoritev razstave je bila uspešna, ob nagovorih so obiskovalci poslušali tudi recitacije Gaje Višnar. Februarja 2022 je znova potekalo večdnevno tradicionalno clevelandsko kurentovanje. Učitelj je pripravil večer poučevanja slovenščine, ki se ga je na FB udeležilo preko 1300 slušateljev, na Youtubeu pa je bilo 1100 ogledov. Ob kulturnem dnevu je učitelj pripravil video prispevek o Cankarju, ki je na FB dosegel preko 700 gledalcev. Sodeloval je tudi pri podnaslavljanju prispevkov o diplomaciji in na ostalih dogodkih. Od marca do junija 2022 je skupaj z dr. Leo Plut- Pregelj in Corbinom Chernyjem z VP RS pripravil in oblikoval razstavo o slovenski kapeli v washingtonskem svetišču narodov. Narejenih je bilo 11 panojev. Aprila 2022 je učitelj v glavnem mestu Ohia skupaj z GK v kapitlju postavil in otvoril razstavo *Mi in oni brez meja*. Otvoritev se je udeležil tudi guverner zvezne države Ohio Mike Dewine ter številni senatorji in senatorke, razstava pa je bila na ogled tisočim obiskovalcem kapitlja, saj je bila postavljena na hodniku pred guvernerjevimi pisarnami. Maja 2022 sta na obisk prispela raziskovalca, mag. Dejan Romih z UM in dr. Katarina Švab z UL, učitelj je zanju organiziral sestanke in predavanja na CSU in številnih drugih institucijah. Avgusta 2022 je prišel na obisk in ogled slovenskih gradiv direktor Arhiva RS dr. Cvelfar. Septembra so potekali Slovenski dnevi v Clevelandu v organizaciji GK, pri katerih je sodeloval tudi učitelj s predstavitvijo slovenske kulinarike in soorganizacijo razstave pokojne kiparke Lučke Koščak. V **Lawrenceu** se je maja 2022 30 študentov inženirstva in poslovne šole z Univerze Kansas udeležilo dvotedenskega študijskega popotovanja po Sloveniji, obiskovali so slovenska podjetja. Nekateri od njih so obiskovali uvodni in preživetveni tečaj slovenščine, ki je na Univerzi Kansas zdaj že tradicionalen in zelo priljubljen pri študentih, saj se jih prijavi več, kot je na razpolago mest. Učiteljica je sodelovala pri bilateralnem projektu *Slovarski projekt slovensko-angleškega in angleško-slovenskega jezikoslovnega izrazja* (nosilka projekta je dr. Eva Sicherl s FF UL).

Združeno kraljestvo

V Londonu so 22. 10. 2021 organizirali enodnevni simpozij v okviru Seminarja srednjeevropskih študij na Šoli za slovanske in vzhodnoevropske študije Univerzitetnega kolidža v Londonu (UCL SSEES), v sodelovanju FF UL in VP. Simpozij je bil namenjen znanstveni razpravi o kulturnem, političnem in gospodarskem razvoju v Sloveniji ter zgodovinskim ozadjem. Simpozija *Thirty Years of Independent Slovenia: Challenges and Prospects (Trideset let samostojne Slovenije: izzivi in perspective)* so se udeležili raziskovalci in učitelji z več institucij iz Slovenije in Združenega kraljestva, nekateri tudi preko spleta. S FF UL dr. Alojzija Zupan Sosič, dr. Marko Stabej in dr. Mojca Nidorfer, pesnica Barbara Korun, dr. Petra Svoljšak in dr. Katarina Keber z ZRC SAZU, dr. Cathie Carmichael z Univerze Vzhodne Anglije, dr. Tim Haughton z Univerze v Birminghamu, dr. Peter J. Verovšek z Univerze v Sheffieldu in dr. Slavo Radošević z UCL, SEES. Srečanje je moderiral dr. Jakob Beneš s SSEES, v soorganizaciji z učiteljico. Učiteljica se s študenti večernih tečajev v Londonu udeležuje dogodkov, ki jih organizira Britansko-slovensko društvo (božičnica, Prešernova večerja in letni piknik pri slovenskem kozolcu).

Bibliografija učiteljev

Lidija Arizankovska

Lidija Arizankovska, Makedonka Dodevska, 2021: Za imenskite derivati so sufiksot -ar/-arka vo makedonskiot jazik. *Makedonskiot jazik – izvor na naučni istraživanja (doma i nadvor)*. Zbornik. Skopje: Institut za makedonski jazik Krste Misirkov. 11–28.

Lidija Arizankovska, Makedonka Dodevska, 2021: Leksikata pri proizvodstvo na meseni proizvodi vo govorot na opština Lozovo, Svetinikolsko. *Zbornik od LIII Letna škola na Magjunarodnata naučna konferencija (Ohrid, 4. 5. septemvri 2020)*. Skopje: Univerzitet Sv. Kiril i Metodij, Megjunaroden seminar za makedonski jazik, literatura i kultura. 133–148.

Lidija Arizankovska, Makedonka Dodevska, 2021: Složenite imenski i pridavski obrazovanja vo romanot Sestrata na Zigmund Frojd« od Goce Smilevski. *Jazikot vo umetničkata literatura*. (Zbornik). Skopje: Institut za makedonski jazik Krste Misirkov.

Lidija Arizankovska, 2021: *Eden preveduvački opit. Studentska preveduvačka rabotilnica Koneski na 14 jazici / En prevajalski poskus. Študentska prevajalska delavnica Koneski v 14 jezicah* (mentorica). Skopje: Univerzitet Sv. Kiril i Metodij, Filološki fakultet »Blaže Koneski« 146–159.

Lidija Arizankovska, Makedonka Dodevska, 2022: Pregled na leksikata na ovčepolskata maška i ženska narodna nosija. *Makedonskiot jazik – izvor na naučni istraživanja (doma i nadvor)*. Skopje: Institut za makedonski jazik Krste Misirkov. 21–32.

Lidija Arizankovska, 2022: Makedonskiot jazik megju kreativnosta i normata kako del od jazičnata inovativnost i neologizacija. *Slovanská slovo tvorba: synchronia, inovácie, neologizácia (zbornik)*. Prešove: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, Pedagogická fakulta. 71–84.

Lidija Arizankovska, 2022: Makedonskiot i slovenečkiot jazik od funkcionalen aspekt kako del od razvojnite procesi na 21. vek. *Slavistična prepletanja 4*. Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta. 99–112.

Maria Bidovec

Maria Bidovec, 2021: *Ivan Cankar, Il servo Jernej e la sua giustizia* (prevod in spremna beseda). Bologna: Marietti 1820.

Maria Bidovec, 2021: *Grammatica slovena, manuale di morfologia e cenni di sintassi con esercizi*. Milano: Editore Ulrico Hoepli.

Stefano Aloe, Maria Bidovec, 2021: Sergio Bonazza (1938–2021). *Slavistična revija* 69/4. 461–466.

Maria Bidovec, 2021: Andrea Trovesi (1971–2021). *Ricerche slavistiche, Nuova serie* 64/4. 335–339.

Maria Bidovec, 2021: Ivan Cankar in Italia oggi. Qualche considerazione sulle traduzioni italiane. *Europa Orientalis* 40/2. 613–643.

Boštjan Božič

Boštjan Božič, Jernej Ključevšek, Ivana Petric Lasnik, Petra Seitel, 2021: Fran Levstik: *Martin Krpan*. Zbirka Slovenščina po korakih. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Laura Fekonja Fonteyn

Laura Fekonja Fonteyn, Tatjana Koren, 2021: Motivacija pri učenju slovenščine na lektoratih slovenskega jezika v Gradcu in v Kölnu. Izkušnje v obdobju pandemije koronavirusa. *DiSlaw: Didaktik slawischer Sprachen* 1/1. 85–94.

Ana Fras

Srečko Kosovel, 2022: *Rekel sem vam / Os lo dije*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (mentorica prevajalcev).

Tina Jugović

Tjaša Alič, Tina Jugović, Matej Klemen, Magda Lojk, 2021: *Desetnica, Povodni mož, Lepa Vida: po ljudskih pesmih in delih Franceta Prešerna ter Frana Milčinskega*. Zbirka Slovenščina po korakih. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Andreja Kalc

Matejka Grgič, Andreja Kalc, Damjan Popič idr., 2022: *Slorijeva jezikovna druga pomoč 3*. Interno gradivo, jezikovni priročnik za Primorski dnevnik. Trst: SLORI.

Andreja Kalc, Matejka Grgič, 2022: *Smernice uredniške jezikovne politike Primorskega dnevnika*. Trst: SLORI (interno gradivo).

Andreja Kalc, 2022: Jezikovna pošta. Redni tedenski jezikovni koticiki v Primorskem dnevniku. Trst: *Primorski dnevnik*.

Jernej Ključevšek

Boštjan Božič, Jernej Ključevšek, Ivana Petric Lasnik, Petra Seidl, 2021: Fran Levstik: *Martin Krpan*. Zbirka Slovenščina po korakih. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Aleš Kozár

Aleš Kozár, 2021: Skici, kresby a obrazy slovinské krajiny v české literatuře druhé poloviny 19. století. Miroslav Kouba (ur.): *Skicář slovanský. Člověk v kulturní krajině středovýchodní Evropy*. Červený Kostelec: Pavel Mervart. 131–160.

Aleš Kozár, 2022: Slovenska literatura in češki katoliški tisk 19. in prve polovice 20. stoletja. Darja Pavlič (ur.): *Slovenska poezija. Obdobja 40*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 469–475.

Aleš Kozár, 2022: 40. mezinárodní symposium Obdobja (2021). *Slavia* 91/1. 118–120.

Aleš Kozár, 2022: Boris Pahor. *Nekropolis*. Ostrava: Protimluv. Prevod.

Aleš Kozár, 2022: Peter Svetina. *Hroší moudrost*. Jihlava: Nakladatelství Altenberg. Prevod skupaj z Eliško Oberhelovo.

Aleš Kozár, 2022: Okamžiky nesamozřejmosti II. *Protimluv* 2022/2. 34–36.

Aleš Kozár, 2022: Vojnovič, Goran: Co věděl pradědeček Leon – *Tvar* 2022/10. 8. Prevod eseja. (Zbiralec strahov. Novo mesto: Goga, 2022)

Aleš Kozár, 2022: Okamžiky nesamozřejmosti. *Protimluv* 2022/1. 25–28. Izbor pesmi, prevod, spremna beseda.

Aleš Kozár, 2022: Války bohužel nekončí ve chvíli, kdy utichnou výstřely. *Tvar* 2022/10. 8. Intervju z Goranom Vojnovičem.

Aleš Kozár, 2022: Boris Pahor. Nekrolog. *Literatura*, 17. 6. 2022.

Aleš Kozár, 2022: Deziluze a ztráty Gorana Vojnoviče. *Tvar* 2022/10. 17.

Aleš Kozár, 2021: Vojnovič, Goran. *Moje Jugoslávie*. Pavel Mervart, Červený Kostelec. Prevod.

Aleš Kozár, 2021: Marko Sosič. Chléb prach. *Protimluv* 2021/2. 8–11. Prevod odlomka, spremna beseda.

Klemen Lah

Klemen Lah, 2021: Sreča v mestu Goga. *Sodobnost*, 3. 11. 2021.

Klemen Lah, 2022: Vrzal. Razmišljanja o(b) knjigah. *Sodobnost* 1–2/2022.

Klemen Lah, 2022: Literarni adagio za drevesa. Razmišljanja o(b) knjigah. *Sodobnost*, 27. 5. 2022.

Klemen Lah, 2022: Osrednja vrednota v šolstvu ni več znanje, ampak so ocene. *Delo*, 19. 6. 2022.

Polona Liberšar

Polona Liberšar, 2022: Pregled zaključnih slovenističnih del, nastalih na Univerzi v Padovi. Marija Stanonik idr. (ur.): *Tra ricerca sul campo e studio a tavolino – Contributi per i cento anni dalla nascita dell'Accademico Milko Matičetov / Med terenom in kabinetom – Ob 100. obletnici rojstva akademika Milka Matičetovega*. Padova: Coop. Libreria Editrice Università di Padova. 169–185.

Magda Lojk

Tjaša Alič, Tina Jugović, Matej Klemen, Magda Lojk, 2021: *Desetnica, Povodni mož, Lepa Vida: po ljudskih pesmih in delih Franceta Prešerna ter Frana Milčinskega*. Zbirka Slovenščina po korakih. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Primož Lubej

Primož Lubej, Janja Vollmaier Lubej, 2022: Natalka Sniadanko: Lične vadnice nadvojvode Wilhelma. *Zbornik Vilenica*. Prevod.

Primož Lubej: Ukrajina je že del Evrope in evropska država. *Outsider* in *Večer*, 25. 2. 2022.

Primož Lubej: Jurij Andruhovič, Dvanajst krogov. *Večer odprtih vrat: DSKP*, 16. 3. 2022.

Karin Marc

Karin Marc, 2022: *Frazeologija kot most k interdisciplinarnosti in med-/večkulturnosti: predlogi za obravnavo frazeologije pri pouku slovenščine kot prvega in tujega jezika*. Matej Šekli, Lidija Rezoničnik (ur.): *Slovenski jezik in književnost med kulturami (Zbornik Slavističnega društva Slovenije)*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 187–201.

Karin Marc, Maria Bidovec Sinkovič, Martina Kafol, Polona Liberšar, Sanja Pirc, 2022: *Slovenščina na italijanskih univerzah*. Matej Šekli, Lidija Rezoničnik (ur.): *Slovenski jezik in književnost med kulturami (Zbornik Slavističnega društva Slovenije)*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 513–519.

Karin Marc, 2022: *Slikovito jezikovno izražanje pri Milku Matičetovem*. Marija Stanonik, Han Steenwijk (ur.): *Tra ricerca sul campo e studio a tavolino: contributi per i cento anni dalla nascita dell'accademico Milko Matičetov/Med terenom in kabinetom: ob 100. obletnici rojstva akademika Milka Matičetovega*. Padova: Cleup. 271–293.

Karina Marc, 2022: Gian Piero Deotto, *Brda: zemlja brez meja / Collio: terra senza confini / Cuel: tiere cence cunfins*. Udine: Società filologica friulana. Prevod.

Karin Marc, 2022: *En proces, štiri jeziki / One trail, four languages*. Trst: Università degli studi di Trieste, Dipartimento di Scienze Giuridiche, del Linguaggio dell'Interpretazione e della Traduzione. Prevod.

Karin Marc, Vera Smole, 2022: Narečni frazemi na spletu. Danila Zuljan Kumar idr. (ur.): *4. Slovenski dialektološki posvet: povzetki. Ramovšev teden, 20.–23. september 2022, Ljubljana*. Ljubljana: ZRC SAZU, Filozofska fakulteta. Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci.

Karin Marc, Vera Smole, 2022. Romanizmi v poimenovanjih za staro posodo in kuhinjske pripomočke. Danila Zuljan Kumar idr. (ur.): *4. Slovenski dialektološki posvet: povzetki. Ramovšev teden, 20.–23. september 2022, Ljubljana*. Ljubljana: ZRC SAZU, Filozofska fakulteta. Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci.

Pavel Očepek

Pavel Očepek, 2021: Ne, ne zapirajmo, odprimo! O lektoratu slovenskega jezika na oddelku za slovanske jezike in književnosti FF UNSA. Amela Ljevo Ovčina idr. (ur.): *U zrcalima sjećanja... Zbornik radova u spomen na profesora Ilijasa Tanovića*. Sarajevo: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 72–84.

Pavel Očepek, 2022: Seksualno osvobodjena ženska: seksualnost in seksualne kulture v dveh dramah Simone Semenič. *Amfiteater* 10/1. 154–179.

Mladen Pavičić

Mladen Pavičić, 2021: Barbaričev študij v Budimpešti. Vesna Mikolič (ur.): *Življenje in delo Štefana Barbariča*. Ljubljana: Slovenska matica. 13–31.

Mladen Pavičić, 2021: Ferdo Godina Bele tulpike című regényéről. István Lukács (ur.): *A magyar királyok városának emlékezete a szláv irodalmakban, nyelvekben és kultúrákban*. Budapest: ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék. 159–172.

Mladen Pavičić, 2021: Egy közép-európai kisebbség hangja: Maja Haderlap Engel des Vergessens című regényéről. Csaba Horváth, István Ladányi, Szilvia Ritz, Zoltán Varga, Ágnes Klára Papp (ur.): *Közép-Európa a komparatistikában*. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó. 371–379.

Ivana Petric Lasnik

Boštjan Božič, Jernej Ključevšek, Ivana Petric Lasnik, Petra Seidl, 2021: Fran Levstik: *Martin Krpan*. Zbirka Slovenščina po korakih. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Kaja Dolar, Ivana Petric Lasnik, Petra Seidl, 2022: *Novi časi in novi pristopi: generacija Z se uči slovenščine kot tujega jezika*. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 31–38.

Marta Pirnat-Greenberg

Marta Pirnat-Greenberg, 2021: Coming to America. Nada Šabec (ur.): *Slovene Immigrants and Their Descendants in North America: Faces of Identity*. Maribor: Zora. 143–147.

Mateja Rozman

Mateja Rozman, 2022: A poet king. *Slavonica* 27. Glasgow.

Slavo Šerc

Slavo Šerc, 2021: Zgodbe iz Nemčije. KUD Sodobnost – International (antologije nemške kratke proze po letu 2000).

Slavo Šerc, 2021: Christiane Neudecker: Rush Hour. *Sodobnost* 4.

Slavo Šerc, 2021: Zsuzsa Bank: Larry. *Sodobnost* 6/7.

Jasmina Šuler Galos

Jasmina Šuler Galos, 2021, Sojusz artystyczny-cyrkowy w filmie *Tratwa Meduzy*. G. Kondraszuk, S. Siedlecka (ur.): *Cyrkowe imaginaria*. Gdansk: Panopticum. 87–100.

Saša Vojtech Poklač

Saša Vojtech Poklač, Miloslav Vojtech, 2021: *Prva antologija slovenske lirike na Slovaškem*. Darja Pavlič (ur.): *Slovenska poezija. Obdobja* 40. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 485–492.

Janja Vollmaier Lubej

Janja Vollmaier Lubej, 2022: Zaznamovani z drug(ačn)ostjo: z vrha kupa. *Večer*, 28. 6. 2022, 78/147. 8–9.

Janja Vollmaier Lubej, 2022: Milčinski, Fran. *Butalci*. Ljubljana: Beletrina, 2022. Knjižna zbirka Zvezdna Beletrina 1/4.

Primož Lubej, Janja Vollmaier Lubej, 2022. Natalka Sniadanko: Lične vadnice nadvojvode Wilhelma. *Zbornik Vilenica*. Prevod.

Janja Vollmaier Lubej, 2021: Die Theorie der Ökokritik und der ökokritischen Analyse in der slowenischen Literaturwissenschaft. Achim Hölter (ur.): *Begegnungen zentraleuropäischer Literaturwissenschaft: Norbert Bachleitner zum 65. Geburtstag gewidmet*. Berlin: Weidler. 275–281. Internationale Forschungen zur Allgemeinen und Vergleichenden Literaturwissenschaft, Bd. 210.

Janja Vollmaier Lubej, 2021: Medkulturnost v izbranih sodobnih ukrajinskih romanih. Gjoko Nikolovski (ur.): *Izzivi slavistike v 21. stoletju. Mednarodna znanstvena konferenca Slavistični znanstveni premisleki, 13. 5.–15. 5. 2021, Maribor*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba.

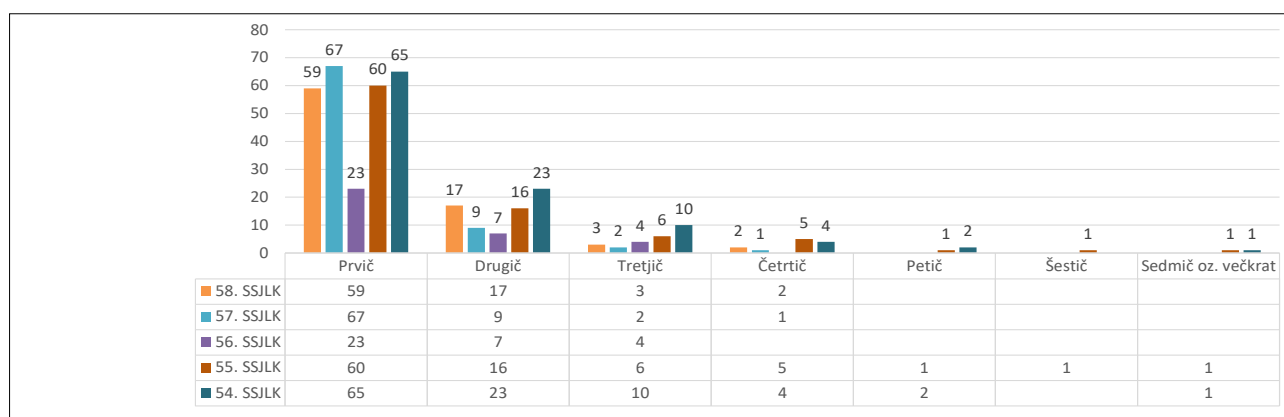
58. seminar slovenskega jezika, literature in kulture Branje v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi (4.–15. 7. 2022)

doc. dr. Damjan Huber, red. prof. dr. Alenka Žbogar

1 Uvod

58. Seminarja, ki smo ga po dveh letih premora in izvedbe na daljavo preko videokonferenčnega orodja Zoom ponovno priredili v živo v Ljubljani, se je udeležilo 91 udeležencev iz 22 držav: 70 študentov, 7 asistentov, profesorjev in lektorjev s tujih univerz ter učiteljev v zamejstvu in 14 udeležencev, ki se s slovenščino ukvarjajo na drugih poklicnih področjih. Na podlagi programov sodelovanja ter za lektorate slovenščine na univerzah v tujini smo podelili 76 štipendij (meddržavne štipendije so bile v države, ki so posebej zahtevale uradno pot pošiljanja – Bolgarija, Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška –, poslane preko Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS), 12 štipendij, ki jih financira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, smo podelili zamejskim organizacijam, 3 pa so bili samoplačniki. Večina udeležencev je prejela delne štipendije, kar pomeni, da so si bivanje v dijaškem domu delno plačali sami; prav tako se je večina Seminarja letos udeležila prvič, nekaj pa je tudi povratnikov (gl. graf 1).

Graf 1: Vračanje udeležencev na Seminar

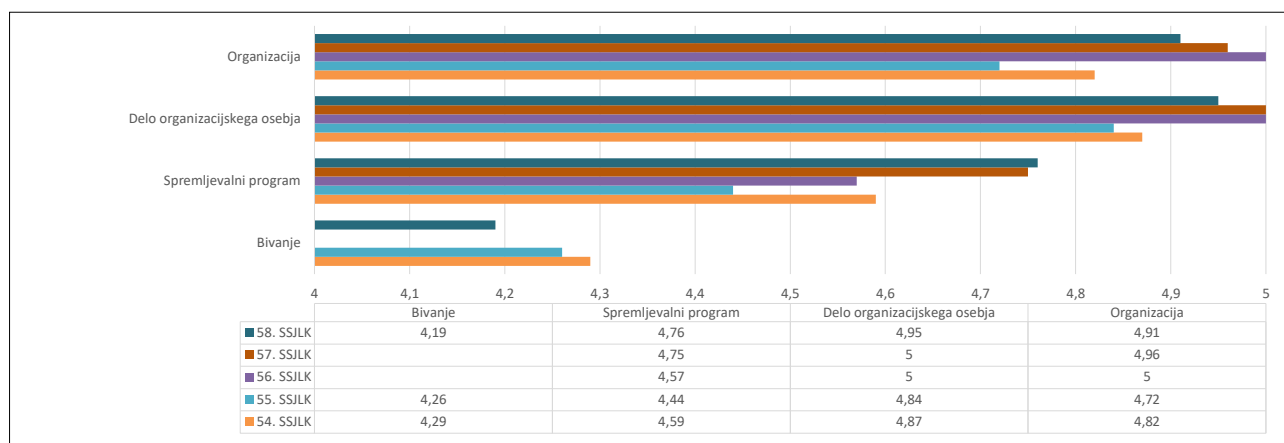

2 Organizacija, bivanje v dijaškem domu, odmevi v medijih in financiranje

2.1 Organizacija

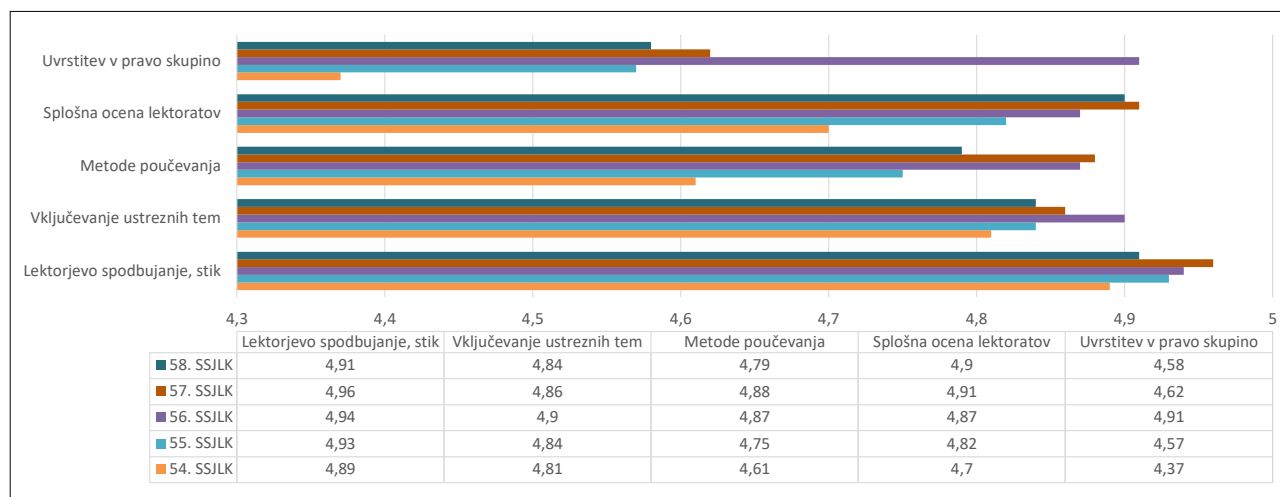
Predsednica letošnjega Seminarja je bila dr. Alenka Žbogar, za organizacijo je skrbel dr. Damjan Huber, ki je opravljal tudi vlogo vodje lektorjev, za založniško dejavnost je bila zadolžena mag. Mateja Lutar, v programskem odboru prireditve so bili dr. Agnieszka Będkowska-Kopczyk, dr. Mojca Nidorfer, dr. Timothy Pogačar, dr. Mojca Smolej in dr. Alenka Žbogar. V veliko pomoč pri izvedbi Seminarja so bili študenti ljubljanske slovenistike Neža Cerinšek, Patricija Kavčič, Anika Logar, Ana Rakovec, Pia Rednak, Miha Sever, Tamara Šterk in Urša Terčon. Udeleženci so tudi letos odlično ocenili tako organizacijo prireditve (4,91, lani 4,96) kot delo in prijaznost organizacijskega osebja (4,95, lani 5; gl. graf 2).

Graf 2: Ocene organizacije, spremljevalnega programa in bivanja v dijaškem domu

- 2.2 Bivanje** Večina udeležencev (84 od 91) je bivala v Dijaškem domu Ivana Cankarja, ocena bivanja je bila 4,19 (pred tremi leti 4,26), udeleženci pa so se pritoževali predvsem zaradi vročine, neustreznega zajtrka in (ne)čistoče v posameznih sobah in kopalnicah.
- 2.3 Odmevi v medijih** Letos smo zasledili 12 medijskih objav. O Seminarju so poročali na *Radio Slovenija* (7 objav) in v slovenskem sporedu avstrijskega *Radia ORF*, na spletnih straneh *Multimedijskega centra RTV SLO*, *24ur* in *Brezice.si* ter v časopisu *Večer*. Vse objave so dostopne v spletnem arhivu 58. Seminarja v rubriki Odmevi v medijih.
- 2.4 Financiranje** Seminar je v največjem deležu financiralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS v okviru *Uredbe o financiranju visokošolskih zavodov v Republiki Sloveniji* preko letne pogodbe kot eno od nacionalno pomembnih nalog, tj. *Skrb za slovenščino*, na pomoč pa so nam priskočili še Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Mestna občina Ljubljana in Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, časopisni hiši Delo in Dnevnik sta vsak dan za udeležence Seminarja pošiljali po deset brezplačnih izvodov svojih dnevnikov, nekaj sredstev pa so prispevali tudi udeleženci.
- 3 Lektorske vaje ter vaje iz konverzacije in fonetike** Uvodno razvrstitev udeležencev v skupine glede na njihovo znanje, interese in seminarske izkušnje je na podlagi uvrstitvenih testov naredil vodja lektorjev, dokončno pa smo skupine oblikovali skupaj z lektorji po ustnem testiranju, ki je potekalo med 18. 5. in 1. 6. preko Zooma. Glede ustreznosti razvrstitve udeležencev v skupine se je v primerjavi s prejšnjim letom (4,62) letos ocena nekoliko znižala (4,58), kar je ob tako heterogeni seminarški publikli (od študentov slovenščine na tujih univerzah in njihovih profesorjev do zamejskih delavcev v šolstvu in kulturi) še vedno odlična ocena.
- 3.1 Lektorji in lektorske skupine** Večina lektorjev, ki so vodili lektorske skupine, poučuje slovenščino na tujih univerzah in v okviru svojih rednih delovnih obveznosti na vsaka tri leta poučujejo tudi na Seminarju (le dve izpopolnjevalni skupini sta vodili zunanji sodelavki). Gre za zelo izkušene lektorje, kar potrjujejo tudi visoke ocene njihovega dela: povprečna ocena lektoratov je bila 4,90 (lani 4,91), podobno visoke so bile tudi ocene njihovih metod poučevanja (4,79, lani 4,88), vključevanja ustreznih tem (4,84, lani 4,86) in ocene lektorjevega spodbujanja (4,91, lani 4,96; gl. graf 3).

Graf 3: Ocene lektoratov in uvrstitve v skupine

Lektorji so bili preko informacijskih listkov vsako jutro seznanjeni s spremljevalnim dogajanjem in drugimi tako za seminariste kot tudi lektorje pomembnimi informacijami. Večjih težav pri izvedbi pouka in vodenju lektorske ekipe ni bilo (še največ težav nam je povzročalo širjenje novega koronavirusa v lektorski ekipi, saj smo v zadnjem trenutku pred začetkom Seminarja in med prireditvijo morali poiskati zamenjave za štiri obolele lektorje), komunikacija z udeleženci je bila zelo dobra, vsi lektorji so svoje delo opravljali zelo zavzeto, pravočasno so oddali projekcije in poročila, v razrede so odhajali točno, na ure so bili dobro pripravljeni, med udeleženci, lektorji in organizatorji je bilo vseskozi odlično vzdušje, ki je pomembno za kakovostno delo, kar poudarjajo tudi lektorji v svojih poročilih (gl. poglavje 6.1).

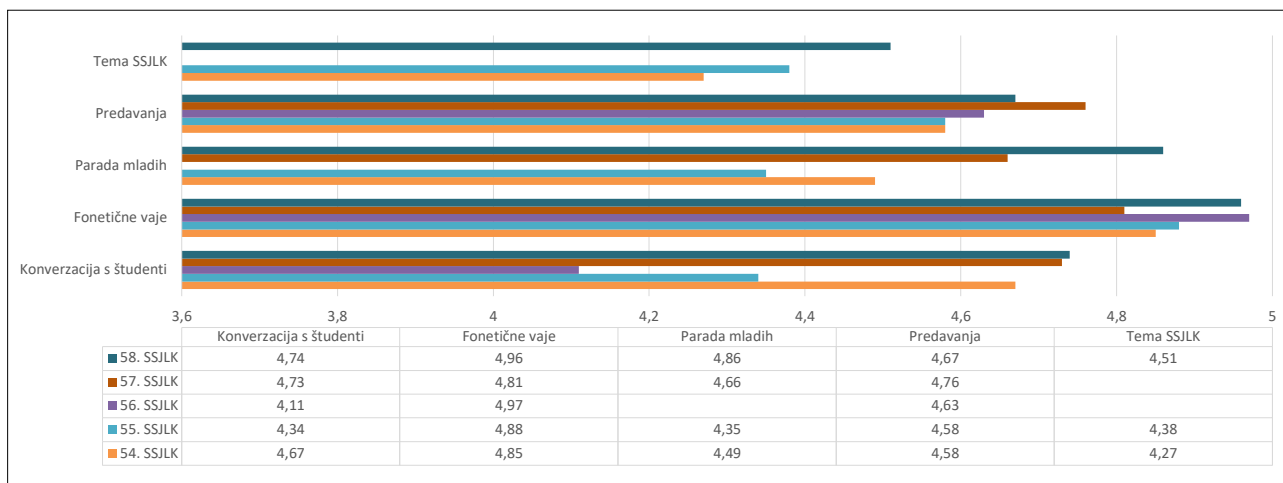
Razpored lektorjev po skupinah (v treh skupinah sta poučevala po dva lektorja, in sicer prvi omenjeni v 1. tednu, drugi omenjeni v 2. tednu Seminarja): Začetna 1: Petra Seitel, Začetna 2: Polona Liberšar in dr. Mladen Pavičić, Začetna 3: Eva Šprager, Nadaljevalna 1: mag. Rada

Lečič in dr. Andrej Šurla, Nadaljevalna 2: Magda Lojk, Nadaljevalna 3: mag. Laura Fekonja Fonteyn, Nadaljevalna 4: Tina Jugovič, Izpopolnjevalna jezikoslovna: dr. Hotimir Tivadar in dr. Mojca Smolej, Izpopolnjevalna literarna: dr. Janja Vollmaier Lubej, Izpopolnjevalna splošna: dr. Mojca Stritar Kučuk; **študentska konverzacija za začetnike in nadaljevalce**: Anamarija Cemič, Neža Cerinšek, Patricija Kavčič, Anika Logar, Ana Rakovec, Pia Rednak, Miha Sever, Tamara Šterk in Urša Terčon; **fonetične vaje za začetnike, nadaljevalce in izpopolnjevalce**: Martin Vrtačnik.

Pri razvrščanju udeležencev z najvišjim znanjem slovenskega jezika (**izpopolnjevalci**; 26 udeležencev v treh skupinah) smo upoštevali njihove strokovne interese, ki so jih zapisali na testu ali na prijavnici, določene popravke pri razvrstitvi pa smo izvedli še po ustnem testiranju (skupna ocena udeležencev o ustreznosti razvrstitve v izpopolnjevalne skupine je bila 4,72, lani 4,94). Udeleženci so bili z delom lektorjev zelo zadovoljni, kar potrjujejo visoke ocene iz anket (med 4,8 in 5). V **nadaljevalnih skupinah** (39 udeležencev v štirih skupinah) so udeleženci svojo razvrstitev ocenili podobno visoko kot izpopolnjevalci in precej bolje kot lani (4,66, lani 4,49), lektorji pa so bili ocenjeni nekoliko slabše kot v izpopolnjevalnih skupinah (med 4,56 in 5). Še najslabše so udeleženci svoje lektorje ocenili v **začetnih skupinah** (26 udeležencev v treh skupinah), čeprav še vedno razmeroma dobro (med 3,89 in 5), prav tako so bili nekoliko manj zadovoljni z razvrstitvijo v skupine (4,32, lani 4,63).

Izvajalcu **fonetičnih vaj** so udeleženci (ponovno) namenili visoke povprečne ocene: začetniki 4,96 (lani 5), nadaljevalci 4,94 (lani 4,7) in izpopolnjevalci 5 (lani 5). Fonetične vaje so bile namenjene uvodu v slovensko fonetiko in vjam iz fonetike slovenskega jezika za začetnike (180 minut oz. 4 šolske ure) ter izpopolnjevanju izgovora za udeležence nadaljevalnih in izpopolnjevalnih skupin (90 minut oz. 2 šolski uri), deveto leto zapored pa jih je vodil Martin Vrtačnik (povprečna ocena je bila 4,96, lani 4,81). Pri ocenah **študentske konverzacije za začetnike in nadaljevalce** (udeleženci nadaljevalnih skupin so se lahko vsakodnevno odločali med obiskom popoldanskih strokovnih predavanj in študentskih konverzij, kar so sprejeli zelo pozitivno) so izvajalci, tj. študenti ljubljanske slovenistike, letos prejeli podobno visoke ocene kot lani (4,74, lani 4,73; gl. graf 4).

Graf 4: Ocene fonetičnih vaj, konverzij, predavanj in seminarske teme

3.2 Študijsko gradivo

Lektorji so imeli na voljo učbenik, poleg tega so uporabljali tudi lastno gradivo in druge publikacije Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik, v pouk so vključevali interaktivne metode poučevanja (poslušanje glasbe, ogled videoposnetkov, diskusije o filmu in gledališki predstavi, vodenih ogledih in drugih spremljevalnih dejavnostih ter o popoldanskih strokovnih predavanjih, ki so jih bili udeleženci deležni med Seminarjem). V celoti so svoje gradivo (brez učbenika) uporabljali lektorji izpopolnjevalnih skupin, kot dodatek k učbenikom pa tudi lektorji začetniških in nadaljevalnih skupin, še posebej pri konverzijah.

Osnovno študijsko gradivo po skupinah: Začetna 1: *Slovenščina ekspres 1*, Začetna 2: *Naprej pa v slovenščini*, Začetna 3: *Slovenščina od A do Ž – 1. del*, Nadaljevalna 1: *Slovenščina od A do Ž – 1. del*, Nadaljevalna 2: *Pot do izpita iz slovenščine*, Nadaljevalna 3: *Pot do izpita iz slovenščine*, Nadaljevalna 4: *Pot do izpita iz slovenščine*, Izpopolnjevalna jezikoslovna: *lastno gradivo*, Izpopolnjevalna literarna: *lastno gradivo*, Izpopolnjevalna splošna: *lastno gradivo*, Fonetične vaje: *Fonetika 1*, *Slovenska zborna izreka*, *Govorna tehnika – vaje*, *lastno gradivo*.

4 Predavanja

Letos smo organizirali in izvedli osem strokovnih **predavanj**, poleg teh pa še dve v okviru t. i. *parade mladih*. Predavanj se je udeleževalo od 37 do 61 slušateljev (v povprečju 42) in so bila odprta tudi za zunanje obiskovalce, predavanj v okviru parade mladih pa se je udeležilo 39 slušateljev. Tema Seminarja, tj. *branje*, je bila ocenjena bolje kot pred tremi leti tema 1919, ko so jo seminaristi ocenjevali nazadnje (4,51, pred tremi leti 4,38), prav tako zelo dobro so bila ocenjena tako klasična predavanja (4,67, lani 4,76) kot tudi predavanja v okviru parade mladih (4,86, lani 4,66; gl. graf 4). Predavali so dr. Zvezdan Pirtošek (Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani; Nevrološka klinika Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana) ter dr. Miran Hladnik, dr. Miha Kovač, dr. Boža Krakar Vogel, dr. Sonja Pečjak, dr. Urška Perenič, dr. Jerca Vogel in dr. Igor Žunkovič (vsi Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani). V okviru parade mladih sta predavala Luka Kropivnik in Erika Kum, magistrska študenta slovenistike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Prispevki s predavanj so objavljeni v seminarski monografiji, ki je bila natisnjena pred začetkom prireditve, ter na spletni strani v rubriki **Zborniki SSJLK**, posnetki predavanj pa so dostopni na spletnem portalu **Videlectures**. Poleg monografije smo natisnili še **Vodnik po programu** in plakat.

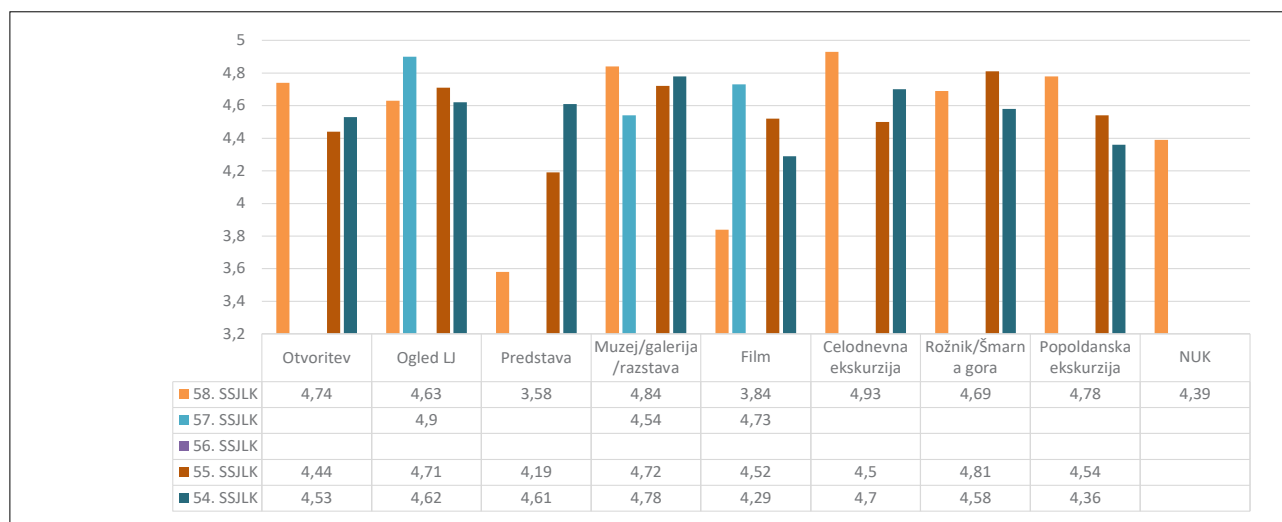
5 Spremljevalni program

Seminar smo slovesno odprli v Cukrarni, kjer so udeležence in druge goste pozdravili podžupan Mestne občine Ljubljana Dejan Crnek, prorektorica Univerze v Ljubljani dr. Ksenija Vidmar Horvat, dekanja Filozofske fakultete dr. Mojca Schlamberger Brezar, predstojnica Oddelka za slovenistiko dr. Mateja Pezdirc Bartol, predstojnik Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik dr. Marko Stabej in predsednica letošnjega Seminarja dr. Alenka Žbogar, prisluhnili pa smo glasbenemu nastopu pianistke Aleksandre Naumovske Potisk ter sopranistk Zale Hodnik in Urške Kastelic. Na slovesnosti smo prvič podelili tudi *Toporišičevo priznanje*, ki ga je za izjemne raziskovalne in pedagoške dosežke na vseh stopnjah izobraževanja ter izkazano večdesetletno sodelovanje in krepitev sodelovanja med ustanovami oziroma posamezniki na področju slovenistike prejela dr. Lidija Arizankovska, redna profesorica na Filološki fakulteti Blaže Koneski Univerze Sv. Cirila in Metoda v Skopju.

V okviru spremljevalnega programa smo organizirali še vodeni ogled Ljubljane (*Plečnik na prvi pogled*), Ljubljanskega gradu ter Narodne in univerzitetne knjižnice, ogled slovenskega filma *Vesolje med nami* in gledališke predstave kolektiva Narobov *Pod vodo*, pohod na Šmarno goro, celodnevno ekskurzijo v Piran (ogled Pirana in kopanje) in Postojno (ogled Postojnske jame in Predjamskega gradu) ter popoldansko ekskurzijo na Bled (ogled Blejskega gradu in kopanje), medtem ko nam načrtovanega literarnega večera z Nino Dragičević zaradi bolezni slovenske pesnice, esejistke in skladateljice ni uspelo izvesti. Spremljevalni program so udeleženci ocenili s povprečno oceno 4,76, lani 4,75 (gl. graf 2, za podrobnejše ocene posameznih dogodkov pa graf 5).

Graf 5: Ocene spremljevalnega dogajanja na Seminarju

Sodelavke Knjižnice Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko so tudi letos pripravile razstavo knjižnih novosti s področja slovenskega jezika in literature (tako strokovnih kot leposlovnih), ki so si jo udeleženci ogledali v sklopu dela v lektorskih skupinah, Knjižarna Filozofske fakultete pa je seminaristom v času prireditve ponujala 25-odstotni popust pri nakupu vseh učbenikov Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik ter drugih publikacij Znanstvene založbe Filozofske fakultete.

6 Lektorska poročila in ankete udeležencev

6.1 Poudarki iz lektorskih poročil

Kljub zdravstvenim težavam v ekipi so lektorji zelo pohvalili odlično vzdušje na letošnjem Seminarju, organizacijo, delovne pogoje, učno gradivo, urnik, spremljevalni program ter delo organizatorjev in asistentov: 1. »Center nam lektorjem že kar nekaj časa zagotavlja vse več vse kakovostnejših učbenikov in drugih gradiv, tako da menim, da imamo na razpolago dovolj izbire za vse ravni znanja slovenščine.« 2. »Kot vedno je bil celotni Seminar /.../ odlično organiziran, odlični so bili tudi delovni pogoji. /.../ Posebej želim pohvaliti delo in vso pomoč asistentov, ki so bili vedno na razpolago (in dobre volje). Pohvale pa tudi organizatorju Seminarja in vodji lektorjev /.../ za odlično izvedbo Seminarja in ves trud, da je Seminar minil brez motenj in v perfektnem vzdušju, kljub zdesetkanim lektorskim vrstam.« 3. »Organizacija in pogoji dela so bili odlični! /.../ Zelo mi je všeč polurni odmor. Mislim, da je tako veliko lažje delati in človek si tako zares lahko oddahne.« 4. »Seminar je bil organiziran izjemno dobro – dobila sem vse potrebne informacije o dnevnem dogajanju, ki sem jih nato sproti prenesla udeležencem, vse je potekalo gladko in v skladu s programom, organizatorji ste bili vedno na voljo za dodatna vprašanja.« 5. »Seminar je bil znova vrhunsko organiziran; to pomeni, da sem se v vsakem trenutku lahko zanesel na sodelavce, vodjo in študente. Ob tako dobri organizaciji posameznemu lektorju ni treba posebej skrbeti, da bi se moral ukvarjati s kakršnokoli dodatno vsebino, povezano s Seminarjem, pač pa se lahko osredotoča le na svoje strokovno delo.«

Lektorji poročajo o bolj ali manj homogenih skupinah z vidika starostnih razlik, izobrazbe in/ali osebnih interesov ter o nekoliko bolj heterogenih skupinah z vidika jezikovnega (pred) znanja in maternih jezikov (slovanski, germanski, romanski, ugrofinski in drugi jeziki). Težave so lektorji uspešno odpravljali sproti, prenekatera razlika med udeleženci pa jim je služila tudi kot osnova za delo v skupini, kar priča o prilagodljivosti in dobri usposobljenosti lektorjev, ki so poučevali na Seminarju: 1. »Lektorat je potekal v izredno prijetnem, veselem vzdušju, hkrati pa zelo delovno in zavzeto. Skupina se je dobro razumela med seboj in mislim, da tudi z lektorico. Veliko so govorili, postavljali vprašanja, prosili za dodatne razlage, navajali svoje primere ... Za prijetno vzdušje so poskrbeli kar sami z duhovitimi primeri in odgovori, ki so jih dajali.« 2. »Skupina je bila homogena, kandidati so se tudi karakterno lepo ujeli. Ena seminaristka je prvi dan nekoliko izstopala s svojo dominantnostjo ter nenehnim spraševanjem in govorjenjem v angleškem jeziku. Po prijaznem opominu in s spodbujanjem, da govori slovensko, se je kandidatka umirila in s tem ni bilo več težav.« 3. »Skupni značilnosti udeležencev sta bili resnost in velika želja po učenju. To je veljalo tako za najmlajše, študente, kot za njihove nekoliko zrelejšje kolege. Zaradi tega je bilo delo zelo učinkovito, udeleženci so lepo napredovali.« 4. »Na koncu se je čutilo, da smo se res kar povezali, kar se mi je na Seminarju zgodilo prvič. Sama sem se v skupini počutila zelo sproščeno in dobro (tudi to je bilo zame novo). Občutek sem imela, da so sproščeni tudi udeleženci.« 5. »Razlike v predznanju, z izkušnjami z učenjem slovenščine in poznavanjem Slovenije niso povzročale večjih težav pri pouku. /.../ Izkazalo se je, da imajo predstavniki jezikovno heterogene skupine zelo podobne želje, kar zadeva slovničnih vsebin pa tudi tematskih sklopov konverzacijskega dela lektorata.«

Lektorji so z odobravanjem sprejeli letošnjo spremembo, da na zaključni prireditvi ne izvedemo predstavitev skupin: »Mislim, da je bila odlična tudi zaključna prireditev. To, da nismo imeli predstavitev skupin, ocenjujem kot zelo dobro, ne zgolj v času kovida, temveč na splošno. Tako je bila prireditev zelo dinamična, strnjena pa tudi učinkovita. Po drugi strani pa s skupino nismo »izgubili« časa za pripravo predstavitev, temveč smo lahko nemoteno delali do konca.«

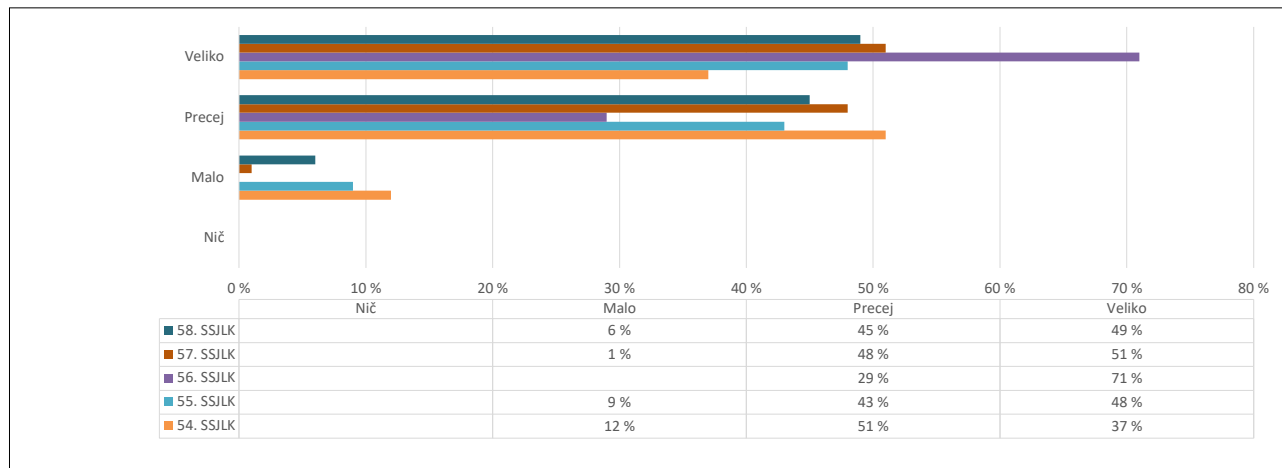
6.2 Poudarki iz anket udeležencev Seminarja

Še enkrat velja poudariti, da so bili tudi udeleženci navdušeni nad organizacijo in izvedbo letošnjega Seminarja. V anketah so pohvalili lektorje, predavatelje in izvajalce konverzij, izvajalca fonetičnih vaj, temo Seminarja, spremljevalni program, organizatorje ter nasploh celotno organizacijo prireditve in vzdušje na Seminarju; nekoliko manj so bili zadovoljni samo z ogledom filma in gledališke predstave, bivanjem v dijaškem domu (gl. grafe 2–5) ter nekaterimi (predolgimi) popoldanskimi predavanji, prav tako si želijo, da bi Seminar trajal dlje časa in da bi (tudi izpopolnjevalci) imeli več fonetičnih vaj ter popoldanskih konverzij. Več jih je izpostavilo neprecenljivo izkušnjo, da so dva tedna lahko govorili (samo) slovensko z udeleženci z vsega sveta in slovenskimi strokovnjaki za jezik, književnost in druge družboslovno-humanistične teme: 1. »Mislim, da je bil spremljevalni program zelo različen in dober: boljši bi bil navaden ogled Ljubljane, film je za mlade, super celodnevna ekskurzija, predstava je bila malo čudna.« 2. »Velik, velik hvala za odlično organizacijo, za dobro voljo, za prijaznost, potrpljenje in dobro vzdušje.« 3. »Intenziven program, ki je funkcioniral tudi kot fenomenalen teambuilding.« 4. »Možnost govoriti in vaditi slovenščino, npr. med

odmori v kavarni na fakulteti.« 5. »Predavanja so bila zelo zanimiva, ampak predolga, nikoli niso upoštevali časa.« 6. »Ni mi bilo všeč, da ni bilo več časa za učenje slovenščine; dva tedna je premalo. Rad bi imel Seminar, ki traja tri ali štiri tedne.« 7. »Odlična izbira teme in odlični predavatelji, zelo zanimivo in aktualno.« 8. »Vse je bilo zares dobro organizirano, najbolj pa so mi bile všeč lektorske vaje.« 9. »Predavanja so bila zanimiva, ampak včasih bi ta čas raje izkoristila za konverzacijo ali fonetične vaje.«

Pri samooceni izboljšanja znanja je z *veliko* svoj napredek ocenilo 49 % (lani 51 %) udeležencev, s *precej* 45 % (lani 48 %), z *malo* 6 % (lani 1 %) in z *nič* nihče (enako lani; gl. graf 6).

Graf 6: Samoocena udeležencev glede napredka v znanju slovenščine

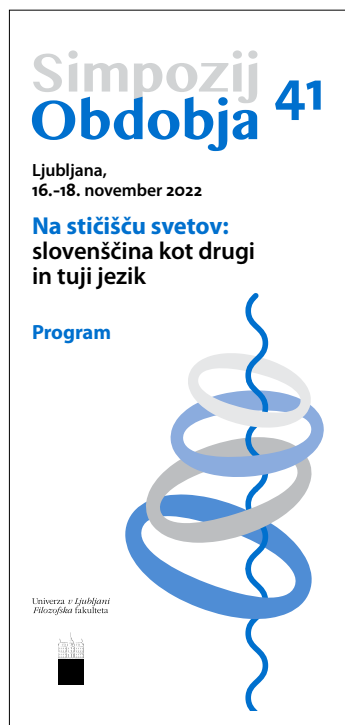

7 Sklep

Za kakovostno sodelovanje se zahvaljujemo lektorjem, predavateljem, asistentom, izvajalcem študentske konverzacije in spremljevalnega programa, članom programskega odbora, tehnični urednici seminarских publikacij, sodelavkam Knjižnice Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko ter nasploh vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri pripravi in izvedbi letošnjega Seminarja. Velika zahvala gre tudi financerjem, ki so nam omogočili, da tudi letos kakovostno pripravimo in izvedemo to edinstveno mednarodno strokovno prireditev.

41. simpozij Obdobja: Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik (16.–18. november 2022)

izr. prof. dr. Nataša Pirih Svetina, doc. dr. Ina Ferbežar

1 Vsebinska zasnova in tematika simpozija

Področje slovenščine kot drugega in tujega jezika je umeščeno v širši kontekst uporabne slovenistike in je bilo s prispevki različnih avtorjev že prisotno v okviru različnih izdaj simpozijev Obdobja. Še nikoli doslej pa simpozij Obdobja ni bil v celoti posvečen prav vprašanju slovenščine kot drugega ali tujega oziroma ciljnega jezika. Namen simpozija je bil tako čim bolj celovito predstaviti znanstveno, strokovno in aplikativno delovanje na področju slovenščine kot neprvega jezika ter pokazati na raznolikost vprašanj in izzivov, s katerimi se ukvarjajo strokovnjaki in strokovnjakinje znotraj tega dela uporabnega slovenističnega jezikoslovja. V središče razprav smo želeli postaviti uporabnice in uporabnike slovenščine kot drugega in tujega jezika ter izpostaviti vprašanja, povezana z načrtovanjem in udejanjanjem slovenščine kot neprvega jezika, širše pa tudi vprašanja odnosa jezikovne skupnosti do njenih raznoterih uporabnic in uporabnikov.

V simpozij smo poskušali zajeti najrazličnejše teme s področja učenja, poučevanja in rabe slovenščine, vključiti smo želeli analizo sporazumevalnih potreb in praks uporabnic in uporabnikov slovenščine, zanimali so nas različni dejavniki, pogoji in okoliščine njenega učenja in poučevanja ter različni vidiki zagotavljanja potrebne vsebinske in organizacijske infrastrukture za učenje in poučevanje. S tako široko zasnovanim simpozijem smo poskušali razširiti vedenje o razvoju zmožnosti sporazumevanja v slovenščini in pojasniti različne vidike rabe slovenščine kot drugega in tujega jezika tudi v kontekstu raznojezičnosti. Med prispevki smo pričakovali tako teoretične in metodološke premisleke, rezultate opazovanj, merjenj in testiranja jezikovnega znanja v slovenščini. Slovenščino smo poskušali primerjati z drugimi jeziki ter odpreti prostor vprašanju med- in večkulturnosti ter literature v kontekstu obravnavanega področja.

Izbrani naslov simpozija *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik* je bil namenoma večpomenski in je nakazoval, da je slovenščina ne samo prostor srečevanja različnih svetov, kultur, jezikov, ampak da tudi kot področje raziskovanja omogoča raznolike poglede. K razpravi smo želeli pritegniti tako domače kot tuje avtorje, ki se ukvarjajo bodisi s slovenščino bodisi z drugimi, predvsem manj razširjenimi jeziki v podobnem položaju. Med temami oziroma tematskimi področji smo posebej izpostavili naslednje: 1. Slovenščina kot drugi in tuji jezik; produkcija in opis njenih značilnosti. 2. Uporabniki slovenščine in raba slovenščine kot J2, TJ, njihove sporazumevalne potrebe in prakse. 3. Razvoj jezikovne zmožnosti v slovenščini, njeno opazovanje, spremljanje in testiranje. 4. Procesi, dejavniki in okoliščine učenja slovenščine; vprašanja motivacije in nadarjenosti za učenje jezikov. 5. Poučevanje slovenščine v različnih okoljih in mednarodni vidiki slovenščine. 6. Viri in priročniki za slovenščino, korpusi in podatkovne zbirke, delo z njimi. 7. Didaktika slovenščine kot drugega in tujega jezika; različne metode in pristopi pri poučevanju, slovenščina kot tuji jezik v različnih strokah; učbeniki in gradiva za poučevanje slovenščine kot neprvega jezika. 8. Literatura in kultura ter vprašanja med- in večkulturnosti; tujejezični avtorji o slovenščini in v njej. 9. Slovenščina med drugimi jeziki; vprašanja večjezičnosti, raznojezičnosti in jezikovno prepletanje oz. prehajanje (translanguaging). 10. Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje na področju slovenščine kot drugega in tujega jezika.

2 Organizacijsko poročilo o izdelavi monografije in programa ter izvedbi simpozija

Vsebinske priprave na simpozij so se začele poleti 2021, ko je bilo sestavljeno razpisno besedilo s povabilom na simpozij. Besedilo vabila k prijavi je bilo prenovljeno, potencialni prijavitelji in prijaviteljice so dobili natančnejša navodila glede priprave izvlečka prispevka. Do 10. 2. 2022 se je na simpozij prijavilo 112 avtorjev z 82 izvlečki predvidenih prispevkov. Med prijavljenimi jih je bilo 85 iz Slovenije in 27 iz tujine (iz 11 različnih držav). Predsednici simpozija sva pregledali vse poslane izvlečke: 15 prijav je bilo zavrnjenih, ena, ker ni vsebovala izvlečka, preostale pa, ker niso ustrezale razpisanim tematskim področjem ali pa izvlečki izbrane teme niso ustrezno obravnavali. Avtorji in avtorice dveh izvlečkov so bili pozvani k dopolnitvi, avtorji in avtorice sprejetih izvlečkov pa so bili pozvani k pripravi 47 znanstvenih in 18 strokovnih prispevkov, ki naj bi jih predložili do 15. 5. 2022. V vmesnem obdobju je bil prenovljen recenzentski obrazec, v katerem so bila natančneje določena merila recenziranja. Do predvidenega datuma je bilo prejetih 44 prispevkov, ki so bili poslani v slepo recenzijo dvema recenzentoma. Recenzentke in recenzenti so bili poleg obeh predsednic simpozija člani in članice mednarodnega programskega odbora tokratnega simpozija, in sicer: doc. dr. Katarzyna Bednarska (Univerza v Lodžu, Poljska), prof. dr. Maja Đukanović (Univerza v Beogradu, Srbija), doc. dr. Matejka Grgič (Univerza v Ljubljani), dr. Mihaela Knez (Univerza v Ljubljani), doc. dr. Tina Lengar Verovnik (Univerza v Ljubljani in ZRC SAZU), doc. dr. Gjoko Nikolovski (Univerza v Mariboru), dr. Mladen Pavičić (Univerza v Ljubljani in Univerza Loránda Eötvösa, Budimpešta, Madžarska), prof. dr. Anita Peti

Stantić (Univerza v Zagrebu, Hrvaška), prof. dr. Janez Skela (Univerza v Ljubljani) in prof. dr. Marko Stabej (Univerza v Ljubljani). Zaradi specifične tematike dveh prispevkov sta kot dodatna recenzenta sodelovala prof. dr. Hotimir Tivadar (Univerza v Ljubljani) in doc. dr. Damjan Huber (Univerza v Ljubljani).

V primeru nasprotujočih si mnenj recenzentk in recenzentov je bila pridobljena še tretja recenzija. Štirje prispevki so bili zavrtnjeni zaradi dveh negativnih recenzij, ena avtorica je po prejetih recenzijah odstopila od objave, en prispevek je bil po oddaji končne verzije uredniško zavrtnjen, ena avtorica pa je odstopila po tem, ko je bil njen prispevek uvrščen med strokovne prispevke in je bila naprošena, naj svoj prispevek skrajša. V objavo v monografiji je bilo na koncu sprejetih 37 prispevkov, pri pripravi katerih je sodelovalo 59 avtorjev in avtoric, 45 iz Slovenije, 14 pa iz tujine, in sicer iz 8 različnih držav. Med prispevki je 32 znanstvenih in 5 strokovnih. Monografija obsega 360 strani, prispevki so objavljeni po abecednem redu priimkov njihovih prvih avtorjev oz. avtoric.

Strožji recenzentski postopek je med prijaviteljicami in prijavitelji sprožil nekaj negotovanja, nekaj jih je od objave in nastopa odstopilo, udeleženske in udeleženci simpozija, ki so izpolnili evalvacijsko anketo na koncu (33 respondentov), pa so recenzentski postopek zelo pozitivno ocenili (3,82 od 4 možnih; primerljivo in celo bolje kot na preteklih simpozijih) in v tem smislu tudi komentirali (npr. *Pripombe recenzentov so bile zelo dobronamerne in s strani nas avtorjev dobro sprejete, saj smo se zavedali, da so le-te pripomogle k boljšemu končnemu prispevku; Temeljite recenzije, ki so spodbudile k izboljšanju prispevkov.*) ter se ob predstavitev ali v samih prispevkih tudi zahvalili recenzentom.

Celotna organizacija in izvedba simpozija je potekala na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik, brežhibno jo je vodil doc. dr. Damjan Huber, poskrbel pa je tudi za plakat in brošuro (oblikovalka Metka Žerovnik). Monografijo v fizični in spletni obliki je odlično tehnično uredil Matej Klemen, ki je bdel nad celotnim recenzentskim postopkom ter opravil tudi končne korekture simpozijske monografije. Izvrstno organizacijo simpozija so prepoznali tudi udeleženske in udeleženci, ki so priprave pred dogodkom (obveščanje ipd.) ocenili z najvišjo možno oceno (4), organizacijo samega dogodka pa z oceno 3,94.

Simpozij je bil po dveh letih ponovno v celoti izveden v živo in brez omejitev, v nekaterih sekcijah je bilo omogočeno tudi sodelovanje oz. prisostvovanje simpoziju na daljavo. Na daljavo je bil v celoti predstavljen samo en prispevek, eden delno, je pa bilo pri posameznih prispevkih na daljavo vključenih več poslušalk in poslušalcev. V prihodnje bi morda kazalo razmišljati o hibridni izvedbi celotnega simpozija, ne samo nekaterih delov, da bi tako imeli možnost poslušanja tudi tisti, ki iz teh ali onih razlogov ne morejo priti na »živo« srečanje.

Simpozij se je začel s pozdravnimi nagovori prof. dr. Gregorja Majdiča, rektorja Univerze v Ljubljani, prof. dr. Mojce Schlamberger Brezar, dekanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, prof. dr. Simone Kranjc, predstojnice Oddelka za slovenistiko na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, ter prof. dr. Marka Stabeja, predstojnika Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik. Po nagovorih se je simpozij nadaljeval z okroglo mizo, kar je bila programska novost. Okrogla miza z naslovom *Slovenščina kot drugi in tuji jezik – resničnost in vizije* je vsebinsko intonirala nadaljevanje simpozija. Moderirala sta jo dr. Mihaela Knez in prof. dr. Marko Stabej, njune sogovornice pa so bile dr. Stanka Lunder Verlič z Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Magda Stražišar z Ministrstva za kulturo in prof. dr. Tanja Petrovič z ZRC SAZU. Okrogla miza je bila v celoti posneta, predvidena je tudi objava njene transkripcije.

Na tridnevnem simpoziju je bilo predstavljenih 33 (od 37 objavljenih) prispevkov, zaradi različnih razlogov so bile štiri predstavitve odpovedane. Manjše število sodelujočih je omogočilo izvedbo celotnega simpozija v plenarni obliki, kar je pripomoglo k večji povezanosti med udeleženci in pozitivnemu vzdušju. V posameznih sklopih je bilo največ pet 20-minutnih predstavitev. Vsakemu sklopu je sledila 20-minutna razprava, kar je več kot 80 % udeleženih ocenilo kot primeren čas. Menili pa so tudi, da je razprava prispevke vsebinsko dobro nadgradila (ocena 3,63), ter med drugim v komentarjih izpostavili, da je bila priložnost za razpravljanje v pravem pomenu besede, debate pa konstruktivne in zanimive.

Prvi dan simpozija se je zaključil z večerjo in druženjem v gostilni Pod vrbo, drugi dan pa z ogledom predstave improvizacijskega gledališča z naslovom *Impro liga: Stična točka*. Obe točki spremljevalnega programa sta bili visoko ocenjeni (večerja z najvišjo oceno 4, predstava z oceno 3,89).

Udeleženci so simpozij na splošno ocenili s povprečno oceno 3,88 in pri tem izpostavili prijetno in domačno vzdušje, odlično organizacijo, zanimivost, živahnost in sproščenost. Vsebinsko oz. program simpozija sta bila ocenjena z oceno 3,82, med komentarji k oceni pa je bilo med drugim izpostavljeno, da so bila predstavljena raznovrstna področja, da so bili prispevki zanimivi in primerni za krovno temo, da pa bi si želeli več bolj poglobljenih

premislekov in raziskav v ozadju. Še nekoliko višje, z oceno 3,92 so ocenili pomembnost tovrstnega srečevanja za razvoj področja slovenščine kot drugega in tujega jezika (med komentarji npr.: *Pohvalil bi izbiro teme, ki je s simpozijem dobila možnost predstavitve, premisleka in spodbudo za nadaljnje raziskovanje.*). Izpostavljena je bila tudi potreba po pogostejšem in rednem znanstvenem srečevanju na področju slovenščine kot drugega in tujega jezika.

Simpozija se je v treh dneh udeležilo okoli 150 oseb. Na prireditvi, ki je nedvomno pokazala, za kako živahno, zanimivo pa tudi vse bolj pomembno področje slovenističnega delovanja gre, pa smo pogrešali več strokovnjakinj in strokovnjakov, ki se primarno sicer ukvarjajo s slovenščino kot prvim jezikom.

3 **Financiranje**

Simpozij je bil v letu 2022 financiran predvsem iz sredstev Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS, in sicer po Uredbi o financiranju visokošolskih zavodov, članic Univerz, ter iz kotizacij referentk in referentov.

4 **Odzivi v javnosti in simpozijски arhiv**

O simpoziju so poročali nekateri mediji (STA, RTV Slovenija, Večer idr.), vsi odzivi so zbrani in dokumentirani v spletnem arhivu 4. simpozija v rubriki [Odmevi v medijih](#). V [simpozijem arhivu](#) je na voljo tudi drugo dokumentarno gradivo s simpozija, vključno s [simpozijem monografijo](#), ki je izšla na 360 straneh v tiskani obliki, v elektronski obliki pa je prosto dostopna na spletni strani Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik, in sicer kot celota in po posameznih prispevkih.

Tečaji slovenščine

Jana Kete Matičič

1 Izvedba tečajev slovenščine V letu 2022 smo izvedli 32 tečajev slovenščine za odrasle.

Tabela 1: Razpored tečajev leta 2022

JAN	FEB	MAR	APRIL	MAJ	JUN	JULIJ	AVG	SEPT	OKT	NOV	DEC
	ZŠ (ž in s) Erasmus+ (ž)										
		Spomladanska šola (ž)									
		Popoldanski tečaj (ž in s)									
		Jutranji tečaj (ž in s)									
		Tečaj Konverzacija in poezija (ž)									
		Prip VR (s)									
		Slovenščina za študente (ž)									
		Tečaj za zaposlene na UL (s)									
		Okusimo slovenščino (s)									
				Prip OR (s)							
					Prip VR (s)						
					Int. (s)						
						PŠ (ž in s)					
						Prip VR (s)					
						Ukr (ž in s)					
								Erasmus+ (ž)			
								Ukr (ž)			
								Int (s)			
									Jesenska šola (ž)		
									Popoldanski tečaj (s)		
									Jutranji tečaj (ž in s)		
									Slovenščina za študente (ž)		
									Tečaj za zaposlene na UL (s)		
										Prip VR (s)	
										Prip OR (s)	
Individualni tečaji											

ZŠ = Zimska šola, Erasmus+ = Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus+, Prip VR = Priprava na izpit iz slovenščine na višji ravni, Priprava OR = Priprava na izpit na osnovni ravni; Int = Intenzivni tečaj, PŠ = Poletna šola, Tečaj za zaposlene na UL = Tečaj za zaposlene na Univerzi v Ljubljani, Ukr = Tečaj za bodoče študente Univerze v Ljubljani iz Ukrajine; ž = v živo, s = na spletu

1.1 Tečaji slovenščine za odrasle

Tečaji slovenščine so v preteklem letu potekali tako v živo kot na spletu, nekatere tečaje pa smo preoblikovali ali jih umaknili iz ponudbe.

Poletno šolo slovenskega jezika smo izvedli nekoliko drugače kot običajno. Za razliko od prejšnjih let, ko so udeleženci lahko izbirali med dvo- ali štiritedenskim tečajem, smo tokrat ponudili 3 različice Poletne šole. Udeleženci so se lahko odločili za dvo- ali tritedensko šolo v Ljubljani ali za tritedensko šolo na spletu. Večina udeležencev je izbrala dvotedenski tečaj v živo. Zmanjšali smo tudi obseg spremljevalnega programa, ki ga zdaj izvajamo trikrat na teden, in sicer ob torkih, sredah in četrtek, ponedeljki in petki so prosti.

Spremenili smo tudi format Jesenske šole. Ker nam univerzitetni koledar ni omogočal običajne izvedbe tečaja od oktobra do januarja, smo tečaj skrajšali in ga zaključili konec decembra. Na Jesenski šoli ob petkih nimamo pouka, razen kadar je na sporedu

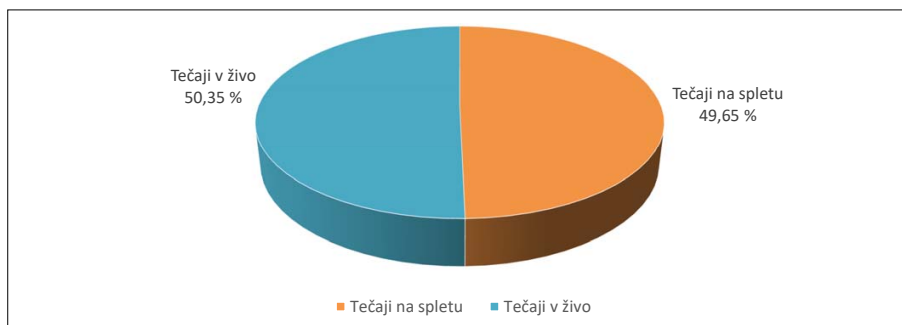
spremljevalni program, tokrat pa smo ob petkih ponudili tečaj konverzacije. Odzivi na spremembo so bili pozitivni. Udeleženci so povedali, da so ob petkih pri konverzaciji lahko uporabili to, kar so se med tednom naučili, in da bi bilo dobro, če bi bilo na tečaju še več takih dejavnosti.

Ker smo imeli že nekaj časa težave s prenizkim številom prijav na Intenzivnem jutranjem tečaju na spletu, smo poskusili tečaj skrajšati na en teden. Žal tudi to ni pripomoglo k večji udeležbi, zato smo se odločili, da ga bomo umaknili iz ponudbe. V letu 2023 ga ne bomo izvajali.

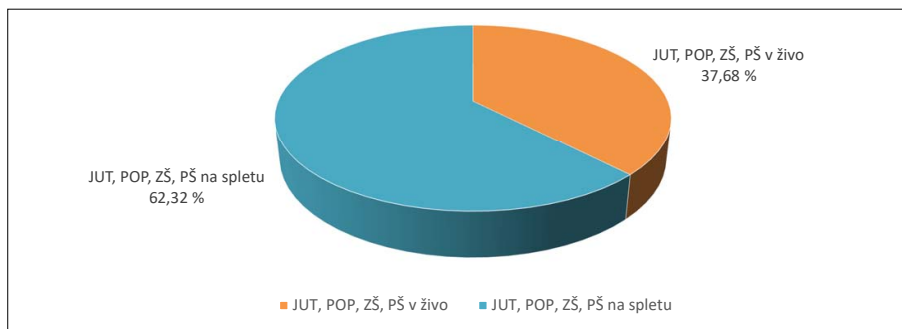
Zaradi vojne v Ukrajini in zanimanja za študij v Sloveniji se je Univerza v Ljubljani odločila, da bo za bodoče študente iz te države financirala intenzivni tečaj slovenščine in nas prosila za prevzem organizacije tečaja. 60-urni tečaj smo izvedli v dveh terminih. Dve skupini, eno na spletu in eno v živo, smo organizirali v juliju, dve pa septembra v živo na Filozofski fakulteti. Vseh tečajev se je udeležilo 48 bodočih študentov.

Pandemija se je v letu 2022 končno umirila in zanimalo nas je, kako se bodo na ponudbo naših tečajev odzivali udeleženci. Nismo bili čisto prepričani, ali bo ponudba tečajev na spletu še aktualna ali bomo tečaje od zdaj naprej ponovno večinoma izvajali v živo. Izkazalo se je, da zanimanje za spletne tečaje nikakor ni upadlo. Število udeležencev na spletu je enako številu udeležencev na tečajih v živo v Ljubljani. Res je, da kar nekaj tečajev zdaj ponujamo samo na spletu (Priprave na izpit, Okusimo slovenščino, Tečaj za zaposlene na UL, Intenzivni tečaj), kljub temu pa je analiza tečajev, ki jih ponujamo v obeh izvedbah, v živo in na spletu (Jutranji, Popoldanski tečaj, Zimska in Poletna šola), pokazala, da se večina udeležencev (62 %) odloča raje za spletno izvedbo. Popoldanski tečaj v razredu smo tako zaradi majhnega števila prijav in težav s formiranjem homogenih skupin v jesenskem semestru odpovedali.

Graf 1: Primerjava udeležbe na tečajih v živo in na spletu

Graf 2: Primerjava udeležbe na tečajih v živo in na spletu, ki jih ponujamo v obeh izvedbah

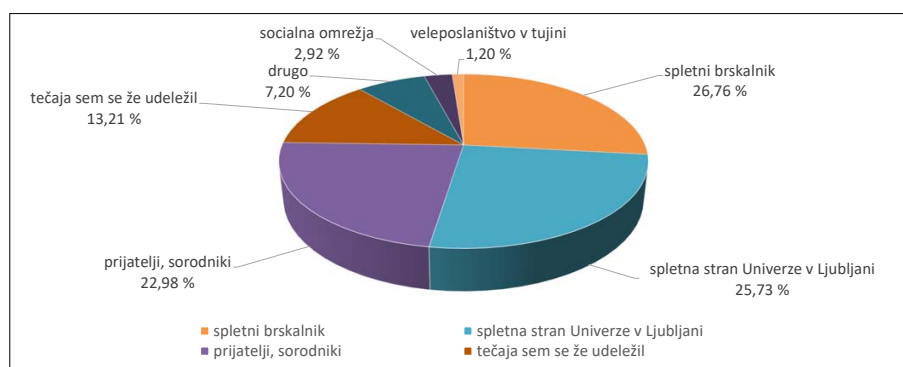

POP = Popoldanski tečaj, PŠ = Poletna šola na spletu, JUT = Jutranji tečaj, ZŠ = Zimska šola na spletu

Leta 2015 smo med udeleženci Poletne šole prvič izvedli anketo, s katero smo skušali izvedeti, kje so dobili informacijo o naših tečajih slovenščine. V anketi je sodelovalo 98 udeležencev, dobili pa smo naslednje rezultate: 51 % udeležencev je odgovorilo, da so informacije o tečaju dobili od prijateljev, sorodnikov ali znancev, 41 % je bilo takih, ki so informacije o tečaju našli na internetu, 1 % pa na radiu. Preostali (skupaj 7 %) so zapisali, da so za tečaj izvedeli preko društev, ministrstev, na univerzi ali v službi. Leta 2022 smo anketni vprašalnik v nekoliko prenovljeni obliki ponovili, nanj pa je odgovarjalo 92 udeležencev Poletne šole. Še vedno je največji delež tistih, ki informacijo o tečaju dobijo od prijateljev, sorodnikov, to je 33 %, 12 % pa predstavljajo tisti, ki so se že udeležili enega od naših tečajev. Del anketirancev (skupaj kar 41 %) informacije o tečaju najde po različnih poteh spletnega iskanja, in sicer 25 % preko različnih spletnih brskalnikov, 10 % neposredno z iskanjem na spletni strani Univerze v Ljubljani in 2 % neposredno na spletnih straneh veleposlaništev v tujini ter 4 % preko različnih socialnih omrežij. Delež tistih, ki se niso opredelili za nobenega od ponujenih odgovorov in so izbrali odgovor drugo, je 14 %.

Nekoliko drugačno sliko pa dobimo, če pogledamo odgovore 866 udeležencev vseh tečajev, ki smo jih organizirali v letu 2022. Največ udeležencev je za našo ponudbo tečajev izvedelo z iskanjem informacij preko različnih spletnih brskalnikov (27 %), sledijo tisti, ki so informacije dobili neposredno na spletni strani Univerze v Ljubljani (26 %), to so predvsem študenti, tako izmenjavni kot tudi redni, ki informacijo o učenju slovenščine dobijo v paketu z ostalimi informacijami o študiju v Sloveniji. Še vedno pa ostaja relativno visok odstotek (23 %) tistih, ki za tečaj izvedo od prijateljev in sorodnikov, in hkrati preseneča upad pridobivanja informacij preko različnih socialnih omrežij (zgolj 13 %), kar nas usmerja k razmišljanju, da Facebook, Twitter ali Instagram postajajo manj aktualni kanali za promocijo tečajev. Morda kaže več pozornosti nameniti promociji tečajev preko spletnih oglasov ter ohranjati visoko kvaliteto tečajev, saj so prav zadovoljni udeleženci kljub širokemu dometu interneta med najboljšimi promotorji naših izobraževanj.

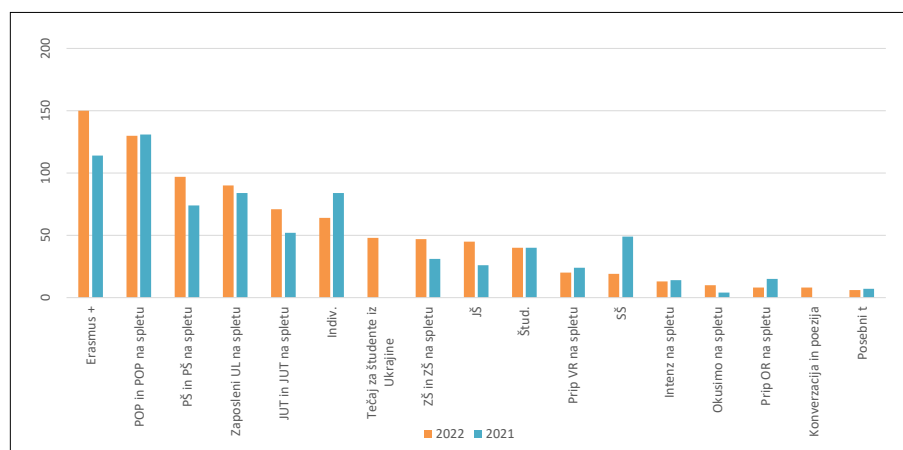
Graf 3: Kje so udeleženci dobili informacije o tečaju (vsi tečajji v letu 2022; v %)

2 Udeleženke in udeleženci

Skupno število udeleženk in udeležencev v letu 2022 je bilo 866. Največ jih je bilo na Intenzivnem tečaju slovenščine za študente Erasmus+ (150), na Popoldanskem tečaju na spletu (115) in na Tečaju za zaposlene na Univerzi v Ljubljani (90).

Graf 4: Število udeležencev po posameznih tečajih 2021 in 2022

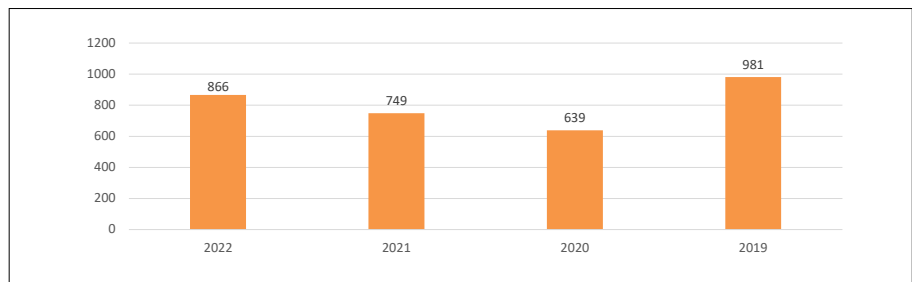

POP = Popoldanski tečaj, Erasmus+ = Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus+, Indiv = Individualni pouk, Zaposleni UL = Tečaj za zaposlene na Univerzi v Ljubljani na spletu, PŠ = Poletna šola na spletu, JUT = Jutranji tečaj, SŠ = Spomladanska šola na spletu, Štud. = Slovenščina za študente na spletu, ZŠ = Zimska šola na spletu, JŠ = Jesenska šola, Prip VR = Priprava na izpit iz slovenščine na višji ravni na spletu, Prip OR = Priprava na izpit iz slovenščine na osnovni ravni na spletu, Intenz = Intenzivni tečaj na spletu, Posebni t = Posebni tečajji, Okusimo = Okusimo slovenščino

Zanimanje za slovenščino je v letu 2022 vztrajno naraščalo, saj smo imeli na tečajih 117 udeležencev več kot v preteklem letu in kar 227 več kot leta 2020. Vidno se je povečalo število udeležencev na tečaju za izmenjavne študente Erasmus+. Študenti so se po pandemiji spet opogumili in bolj množično prihajajo na izmenjave, tudi v Slovenijo. Naraslo je tudi število udeležencev Popoldanskega tečaja na spletu, nekoliko zaradi velikega zanimanja za tečaj v Severni in Južni Ameriki pa tudi zaradi dodatne spodbude in promocije Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je potomcem Slovencev za Popoldanski in Jutranji tečaj na spletu v letu 2022 namenil kar 37 štipendij. Naraslo je tudi število zainteresiranih za Jesensko šolo, ki je po dolgem času spet presegljo mejo 40 udeležencev.

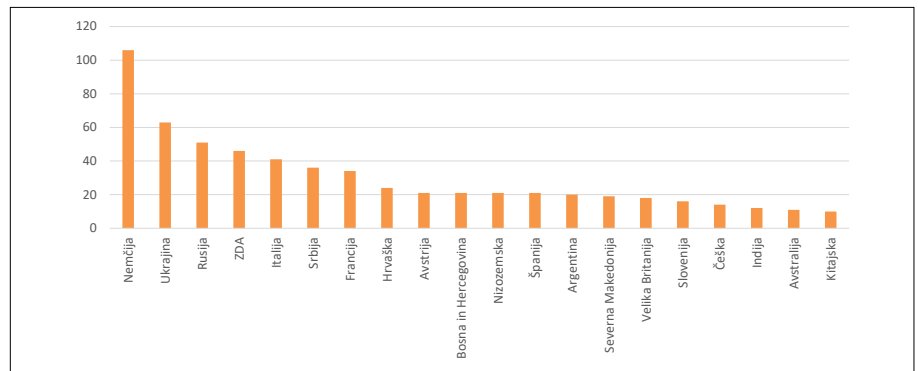
Opazen je upad števila udeležencev na individualnih urah, povečalo pa se je število tistih, ki individualne ure podaljšujejo, nekateri pri takem načinu učenja vztrajajo tudi eno leto. Rahlo je upadlo število udeležencev na Jutranjem tečaju na spletu, Pripravi na izpit na osnovni in višji ravni ter na Intenzivnem tečaju na spletu.

Graf 5: Primerjava skupnega števila udeležencev v preteklih štirih letih

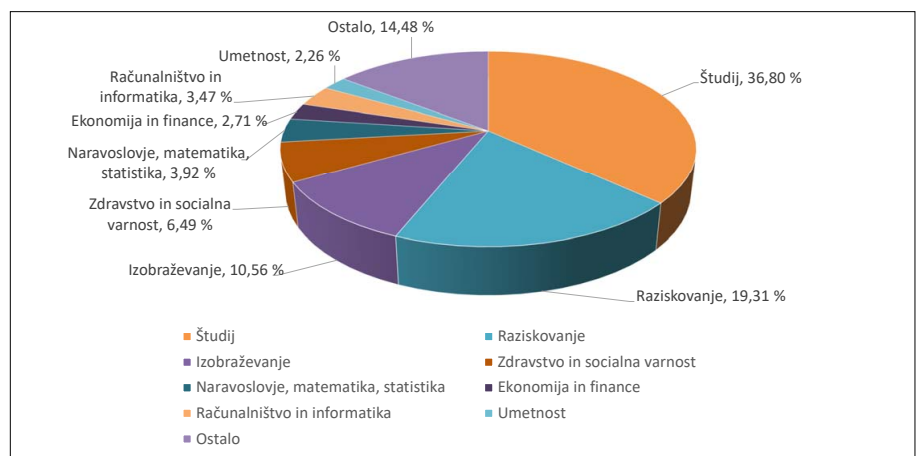

Na rednih tečajih za odrasle smo imeli udeležence 67 različnih narodnosti, največ jih je bilo iz Nemčije (106), Ukrajine (63), Rusije (51), ZDA (46) in Italije (41). Med udeleženci je bilo največ študentov (36,8%), raziskovalcev (19,3%) in takih, ki delajo na področju izobraževanja (10,6%).

Graf 6: Narodnost udeležencev (v %)

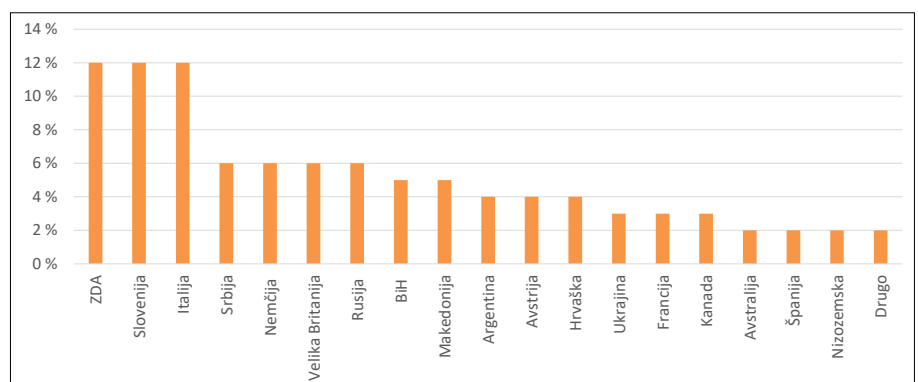
Graf 7: Področje dela

3 E-tečaj: Slovene Learning Online (SLO)

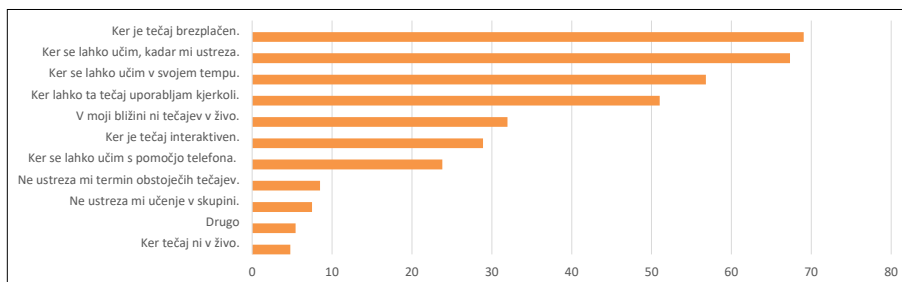
Do konca leta 2022 je imel spletni tečaj 35.605 registriranih uporabnikov iz 190 držav. Število uporabnikov se je v enem letu povečalo za okoli 6.105, novih držav je 10. V povprečju ga mesečno aktivno uporablja okoli 3.300 uporabnikov. Največ uporabnikov je bilo iz ZDA, Slovenije, Italije, Srbije, Nemčije, Velike Britanije, Rusije, Bosne in Hercegovine, Makedonije in Argentine. Največ novih je bilo iz Italije (+855), Ukrajine (+607), Slovenije (+611), ZDA (+388), Nemčije (+361) in Rusije (+367).

Graf 8: Države uporabnikov e-tečaja

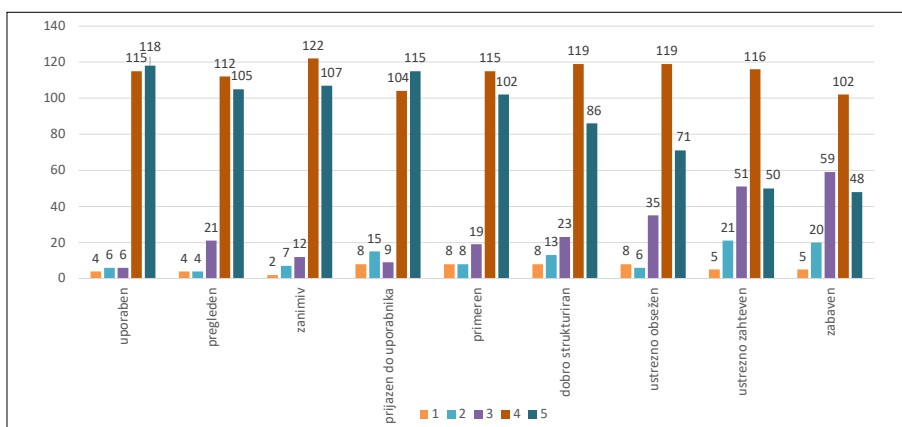

Uporabniško izkušnjo tečajev SLO 1 in SLO 2 smo preverili s pomočjo spletne ankete. Vprašalnik je vseboval 31 vprašanj, od tega 22 zaprtega in 9 odprtega tipa. Usmerjen je bil v zbiranje demografskih in drugih podatkov o uporabnikih (motivacija za učenje, predhodno učenje slovenščine in drugih jezikov ipd.) ter različnih stališč do spletnega tečaja Slovene Learning Online. Dobili smo 312 delno ali v celoti rešenih anket. V spodnjih grafih je predstavljen samo del rezultatov.

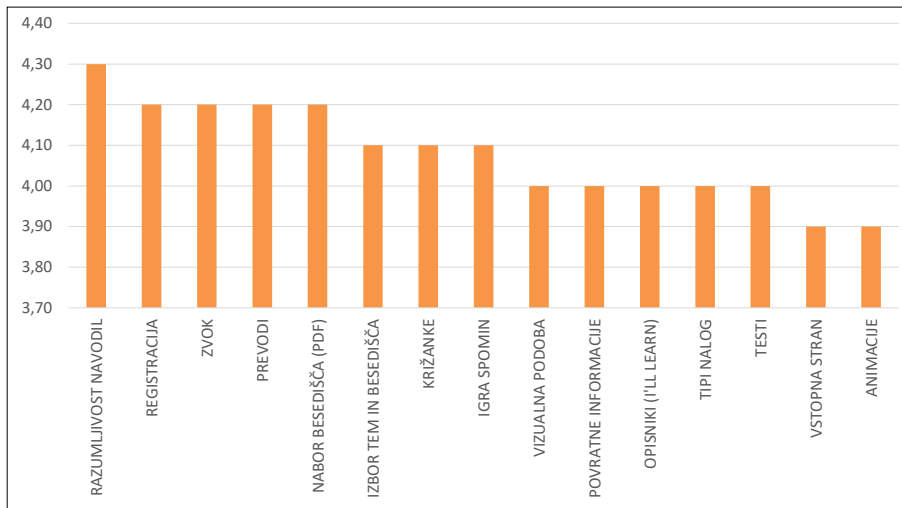
Graf 9: Razlogi za učenje slovenščine s Slovene Learning Online (v %)

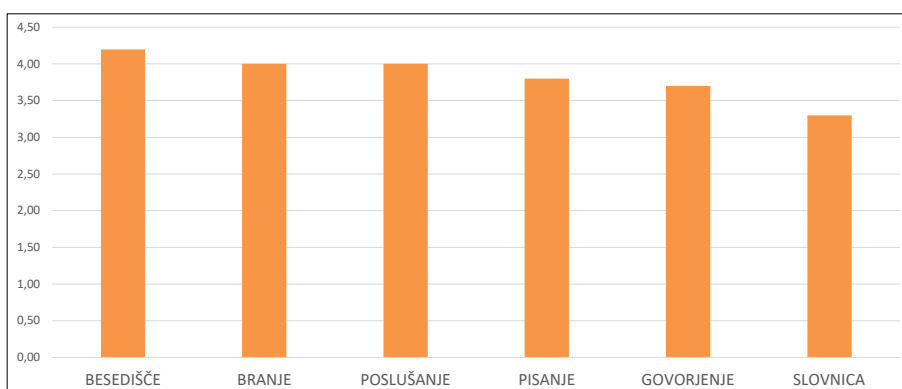
Graf 10: Ocena posameznih lastnosti tečaja

Graf 11: Povprečna ocena elementov tečaja

Graf 12: Samoocena napredka

Med predlogi za izboljšanje tečaja so anketirani večkrat omenili odpravo tehničnih pomanjkljivosti (počasnost spletnega odzivnika) in predlagali, da bi tečaj obstajal v obliki aplikacije. Uporabniki želijo tečaj še na višjih ravneh, daljša besedila, več slovničnih vsebin, nove teme ter več nalog za pisanje. Kar 97,7 % bi jih z učenjem slovenščine preko spletnega tečaja Slovene Learning Online nadaljevalo. Na splošno lahko povzamemo, da so uporabniki z našim spletnim tečajem zelo zadovoljni, kar lahko razumemo, da tečaj uspešno izkorišča možnosti, ki jih omogoča spletno učenje.

Avtorska ekipa (Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen in dr. Mihaela Knez) je v letu 2022 pripravljala in dokončala vsebino za tretji del spletnega tečaja Slovene Learning Online 3, ki bo prvi slovnični spletni tečaj. Pri tečajih SLO 1 in SLO 2 se uporabniki lahko naučijo 770 slovenskih besed, 550 fraz in imajo na voljo za učenje 110 dialogov na različne teme. Pri SLO 3 pa bodo lahko spoznali slovnico, in sicer ednino za sedanjik, preteklik in prihodnjik glagola, ednino vseh sklonov za pridevnik in samostalnik, se naučili nabor zaimkov, predlogov in najpogostejših vprašalnic. Vsako poglavje je vezano na temo (10 tem), v okviru katere se bodo lahko naučili ponujene slovnične oblike in jih tudi zvalili z različnimi tipi nalog, hkrati pa bo tečaj za vsako temo vseboval tudi daljše slovnične razlage (v sklopu tips¬es pri posameznih oblikah in v daljši slovnični razlagi). Svoje znanje bodo lahko preverili s testi. Gradivo je bilo v letu 2022 recenzirano, prevedeno v sedem jezikov (angleščino, nemščino, italijanščino, francoščino, španščino, hrvaščino in ruščino), vneseno v spletne tabele ter predano podjetju DigiEd d. o. o., ki skrbi za tehnično načrtovanje, zasnovno in postavitve tečaja na splet. Tečaj bo objavljen v prvi polovici leta 2023.

4 Projekti KOST, KIP in Leto jezikov

Tudi v letu 2022 smo sodelovali pri projektu KOST (korpus slovenščine kot tujega jezika), ki ga v okviru Leta+ vodi dr. Mojca Stritar Kučuk. Na Tečajjih slovenščine smo zbrali besedila udeležencev, ki so obiskovali Spomladansko in Poletno šolo, Jutrnanji in Popoldanski tečaj ter besedila udeležencev Tečaja slovenščine za zaposlene na Univerzi v Ljubljani.

Skupaj s programom Slovenščina na tujih univerzah smo bili uspešni na razpisu za Projekt KIP (Kombinirani intenzivni program Erasmus +), ki ga bomo izvajali v letu 2023. Projekt bo organiziran kombinirano, na spletu in v Ljubljani, udeležili pa se ga bodo študentke in študenti, ki študirajo slovenščino na različnih univerzah v tujini. Namen projekta je udeležence seznaniti s slovenskimi literarnimi festivali in jim širiti obzorja na področju slovenske književnosti in kulture.

V septembru 2022 smo sodelovali tudi na dogodku, ki ga je v okviru projekta Leto jezikov organizirala Filozofska fakulteta. Na svetovni dan jezikov smo organizirali spletni mini tečaj slovenskega jezika za začetnike na spletu in delavnico konverzacije za tiste z boljšim znanjem slovenščine, ki je potekala v živo na Filozofski fakulteti. Pri projektu Leto jezikov bomo z različnimi aktivnostmi sodelovali tudi v letu 2023.

5 Kadri

Leta 2022 je v okviru programa Tečajji slovenščine učilo in tudi drugače sodelovalo 35 učiteljic in 2 učitelja, od tega 22 profesoric, 1 profesor, 11 študentk in 1 študent. Večina sodelujočih je stalnih honorarnih sodelavcev Centra. Ob koncu večine tečajev smo izvedli anonimno anketo, v kateri so udeležence in udeleženci ocenili način dela učiteljice in učinkovitost tečaja. Povprečna ocena je bila 4,79 (na lestvici od 1 do 5).

Sodelavke in sodelavci Tečajev slovenščine 2022

Tjaša Alič	Katja Krajnc	Vesna Pavlič
Sara Ban (študentka)	Katja Kralj	Petra Pučnik
Anja Corel	Jera Krečič	Ana Rakovec (študentka)
Maja Devič Prah	Katja Križnik Jeraj	Anja Ravnikar (študentka)
Mateja Eniko	Erika Kum (študentka)	Klara Šebenik (študentka)
Tara Ferbežar Felgner (študentka)	Nikita Jaklič	Jana Šter
Urh Ferlež (študent)	Lara Lazar (študentka)	Mojca Šoštarko
Svetlana Jandrić	Alenka Ličen	Jana Vaupotič (študentka)
Tanja Jerman	Polona Majdič (študentka)	Melita Vešner
Matej Klemen	Lucija Mandić	Magda Volk
Urša Kosmač	Ula Matek (študentka)	Gita Vuga
Maja Kovač	Andreja Markovič	Anabel Zupan (študentka)
	Nina Oražem	

- 6 Brezplačni tečajji**
- V letu 2022 smo brezplačno udeležbo na tečajih slovenščine omogočili gospe iz Ukrajine, ki se je pred vojno zatekla v Slovenijo in ni imela lastnih sredstev za financiranje tečaja slovenščine, je bila pa za učenje visoko motivirana in je na tečaju hitro napredovala. Organizirali smo tudi brezplačni tečaj Konverzacija in poezija, ki je bil namenjen udeležencem z boljšim predznanjem slovenščine (visoki nadaljevalci). Udeležili so se ga večinoma tujci, zaposleni na Univerzi v Ljubljani, in štipendistka iz Madžarske, ki je hkrati obiskovala tudi Spomladansko šolo slovenskega jezika.
- 7 Financiranje programa**
- Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus+ sofinancira Evropska komisija, in sicer 100 EUR na udeleženca. Tečaj za zaposlene na Univerzi v Ljubljani preko projekta internacionalizacije sofinancira Univerza v Ljubljani, za izvedbo 9 skupin je odobrila sredstva v višini 31.500 EUR. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s CMEPIUS-om ter Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu podeljujeta štipendije za kritje šolnin zamejcem in potomcem slovenskih zdomcev in izseljencev za Zimsko, Spomladansko, Poletno in Jesensko šolo, v letu 2022 pa na novo tudi za Jutranji in Popoldanski tečaj na spletu. V letu 2022 je bilo podeljenih 5 štipendij za Zimsko šolo (MIZŠ: 2.275 EUR), 6 za Spomladansko (MIZŠ: 7.070, Urad: 1.414), 39 za Poletno šolo v živo in na spletu (MIZŠ – bilateralni sporazumi: 4.200 EUR, MIZŠ: 5.400 EUR, Urad: 13.500 EUR), 6 za Jesensko šolo (MIZŠ: 5.656 EUR, Urad: 2.828 EUR) ter 37 štipendij za Jutranji in Popoldanski tečaj na spletu (Urad: 24.050 EUR). Dve štipendiji iz Študentskega sklada Jane Zemljarič Miklavčič (1.200 EUR) za dvotedensko Poletno šolo v Ljubljani smo namenili iz svojih tržnih sredstev.
- 8 Izzivi, načrti in novosti v letu 2023**
- Kljub temu da se polovica vseh tečajev odvija na spletu, je še vedno prisotna velika stiska ob iskanju in najemanju primernih prostorov za izvedbo tečajev slovenščine v razredih. Želeli bi si svetlih, kakovosti tečajev primerno opremljenih učilnic, s katerimi bi lahko razpolagali glede na svoje potrebe. Zato bomo v prihajajočem letu naredili bolj natančen načrt, kako se lotiti iskanja primernejših prostorov za dolgoročen najem.
- Velika težava je tudi pomanjkanje učiteljev za poučevanje na tečajih. V letu 2022 je potekalo sistematično iskanje novih učiteljev, predvsem med študenti druge stopnje. Ekipo smo okrepili z novimi mladimi silami, čeprav je glede na potrebe, s katerimi se trenutno srečujemo, učiteljev za izvedbo tečajev komaj dovolj. Potrebe po kadrovskih okrepitvah se kažejo tudi na področju organizacije in administracije tečajev. Glede na večanje števila udeležencev, dodatnih projektov, želja po raziskovanju in novih tečajev bi bilo v letu 2023 treba zaposliti vsaj eno novo sodelavko ali sodelavca, ki bi pomagal pri administraciji.
- V letu 2023 nas poleg rednih tečajev čaka tudi izvedba projekta KIP, organizacija tečaja in spremljevalnega programa za udeležence iz sosednje Avstrije, zaposlene v izobraževalnih ustanovah, ki pridejo na Center za slovenščino v okviru izmenjave Erasmus+, in priprava splošnega začetnega tečaja slovenščine s kulturnim programom, ki ga bomo ponujali na spletni platformi IMOTION, namenjeni promociji izobraževanj v okviru Erasmus+ mobilnosti za zaposlene na evropskih univerzah.

Slovenščina za otroke in mladostnike

dr. Mihaela Knez

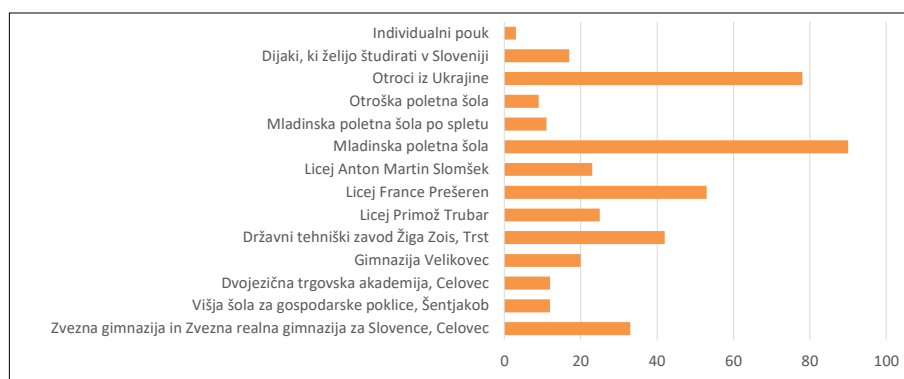
1 Uvod

Delo na programu SOM je v letu 2022 zaznamovala vključenost v različne razvojne projekte: zaključili smo projekt OBJEM (2016–2022), v katerem smo v letih 2017, 2018 ter 2021 in 2022 kot partner sodelovali z Zavodom RS za šolstvo, septembra smo Zavodu RS za šolstvo v proces potrjevanja oddali priporočila za začetno učenje slovenščine v vrtcu in začeli z novim projektom *Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov*, ki smo ga pridobili na aprilskem razpisu Ministrstva za kulturo. Ob tem smo ob obstoječih tečajih na daljavo začeli izvajati še tečaje in usposabljanja, ki so potekali že v predkoronskem obdobju, ob izbruhu vojne v Ukrajini pa smo po dolgem času spet izvedli štirinajstdnevni intenzivni tečaj slovenščine za učence in dijake, ki se na novo vključujejo v slovenski VIZ. Tokrat so bili to begunski otroci iz Ukrajine. Tudi na finančnem področju je prišlo do sprememb. Po dolgoletnih prizadevanjih nam je uspelo pridobiti sistemsko finančna sredstva za delovanje programa (opredeljena v pogodbi Skrb za slovenščino, sklenjeni med UL in MIZŠ), zaradi česar smo leto zaključili s pozitivnimi številkami in lahko začeli razmišljati o dolgoročnejšem razvoju programa. V letu 2022 je prišlo tudi do kadrovske spremembe. Marca se je s porodniškega dopusta vrnila dr. Damjana Kern Andoljšek in v polnem obsegu prevzela delo, ki ga je v polovičnem obsegu opravljala dr. Mateja Eniko, konec leta pa so stekle aktivnosti za zaposlitev nove sodelavke pri Centrovem novem projektu *Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov*. Sodelavki programa sva bili vključeni tudi v dejavnosti drugih Centrovih programov – Izobraževanja (izvedba usposabljanj za učitelje), Tečajev (sodelovanje pri pripravi slovnicega modula spletnega tečaja Slonline) in Izpitnega centra (sodelovanje v izpitnih komisijah in pripravi izpitnih nalog), sodelavci drugih programov (Mateja Eniko, Matej Klemen, Tjaša Alič, Ina Ferbežar, Mateja Lutar, Brigita Zahirovič) pa v dejavnosti programa SOM.

2 Tečaji

V letu 2022 je bilo v naše tečaje vključenih 428 otrok in mladostnikov, pri njihovi izvedbi pa je sodelovalo 16 honorarnih sodelavcev.

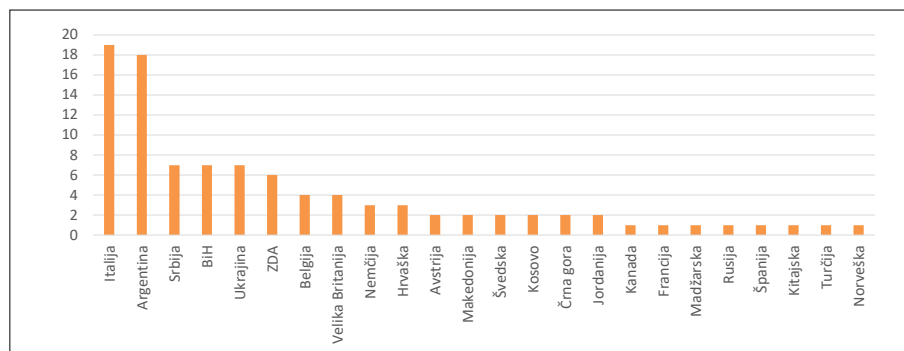
Graf 1: Število udeležencev otrok in mladostnikov na tečajih slovenščine v letu 2022

2.1 Mladinska poletna šola

V letu 2022 smo po dvoletni prekinitvi zaradi izbruha korona virusa Mladinsko poletno šolo spet izpeljali v živo. Potekala je od 4. do 15. julija 2022, udeležilo pa se je 90 mladostnikov iz 24 držav (Italije, Argentine, Bosne in Hercegovine, Srbije, ZDA, Belgije, Velike Britanije, Hrvaške, Švedske, Nemčije, Ukrajine, Avstrije, Črne gore, Jordanije, Kosova, Makedonije, Francije, Kitajske, Madžarske, Norveške, Rusije, Kanade, Danske in Turčije).

Graf 2: Udeleženci 17. Mladinske poletne šole slovenščine po spletu po državah

Tako kot pred izbruhom korona virusa so bili najštevilčnejši udeleženci iz Italije in Argentine (MPŠ se je udeležila zaključena skupina 12 maturantov Srednješolskega tečaja dr. Marka Bajuka v Buenos Airesu, t. i. RAST 51), sledili pa so mladostniki iz bivših jugoslovanskih republik, Ukrajine, Belgije (MPŠ so se prvič udeležili tudi slovenski dijaki, ki obiskujejo evropsko šolo v Bruslju) in Velike Britanije, iz drugih držav pa so prišli predvsem posamezniki (gl. graf 2).

Udeleženci MPŠ so se slovenščino učili v 9 skupinah, v popoldanskem in večernem času pa smo zanje pripravili raznovrsten spremljevalni program: ob ogledu slovenskih kulturnih in naravnih znamenitosti – ogled Ljubljane, izlet na Šmarno goro, Rožnik, Bled, Primorsko (Škocjanske jame, Piran) in v Planico (ogled nordijskega centra, skakalnice in doline Tamar), ogled ljubljanskega živalskega vrta – smo za udeležence organizirali razne športne (koplanje v Atlantisu, športno popoldne) in kulturne dejavnosti (ogled slovenskega filma *Vesolje med nami*, argentinski večer, koncert slovenske tolkalne skupine STOP) ter razne delavnice (delavnica svinga, improloge, ustvarjalne delavnice). Tudi letos smo udeleženkam in udeležencem predstavili vpisni postopek, vpisne pogoje in študij na Univerzi v Ljubljani. Zanimanje za študij v Sloveniji je pokazala več kot tretjina udeležencev, predstavitev pa sta v prostorih ljubljanske univerze izvedli sodelavki univerzitetne vpisne službe.

Spremljevalni program Mladinske poletne šole

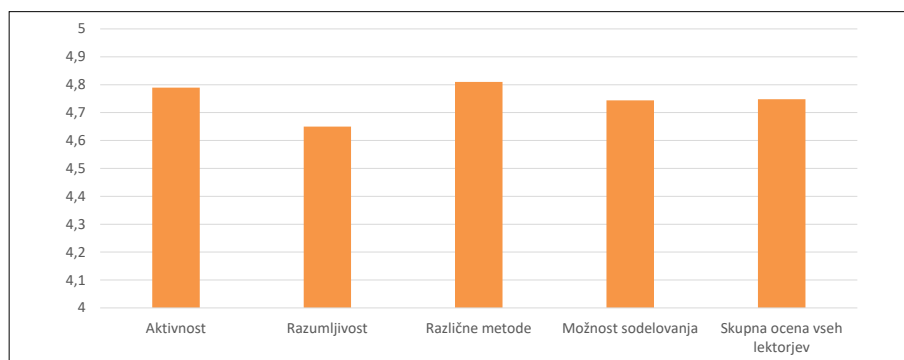
nedelja, 3. 7.	nedelja, 10. 7.
od 15.00 Prihod udeležencev 19.00 Sestanek s starši, predstavniki skupin	Izlet na Primorsko (ogled Škocjanskih jam in Pirana)
ponedeljek, 4. 7.	ponedeljek, 11. 7.
8.30 Otvoritev 9.30-12.30 Jezikovni tečaj 15.00 Ogled Ljubljane 20.00 Spoznavni večer	9.00-12.30 Jezikovni tečaj 15.00 Ponedeljkove delavnice, predstavitev UL 20.00 Sprehod v mesto
torek, 5. 7.	torek, 12. 7.
9.00-12.30 Jezikovni tečaj 14.00 Pohod na Šmarno goro 20.00 Ogled slovenskega filma <i>Vesolje med nami</i>	9.00-12.30 Jezikovni tečaj 14.00 Izlet na Bled 20.00 Sving večer
sreda, 6. 7.	sreda, 13. 7.
9.00-12.30 Jezikovni tečaj 14.30 Koplanje 20.00 Impro liga večer	9.00-12.30 Jezikovni tečaj 14.30 Turnir v odbojki/nogometu 20.00 Nastop slovenskih dijakov iz Argentine
četrtek, 7. 7.	četrtek, 14. 7.
9.00-12.30 Jezikovni tečaj 14.30 Popoldne v BTC-ju 20.00 Nastop Tolkalni krog	9.00-12.30 Jezikovni tečaj 14.30 Obisk ZOO Ljubljana 20.00 Zaključni večer
petek, 8. 7.	petek, 15. 7.
9.00-12.30 Jezikovni tečaj 14.30 Popoldne v Ljubljani 20.00 Slovenski večer	9.00-12.00 Jezikovni tečaj 12.00 Zaključek MPŠ s starši udeležencev: predstavitev skupin in podelitev potrdil
sobota, 9. 7.	
Izlet na Gorenjsko (ogled Planice, sprehod v Tamar)	

Zaradi kadrovskih sprememb, ki so bile v veliki meri posledica dvoletne prekinitve, še vedno prisotnega korona virusa in tudi vse dražjih storitev je tokrat organizacija Mladinske poletne šole predstavljala nekoliko večji izziv: asistentsko ekipo je bilo treba sestaviti povsem na novo, večji kot sicer pa je bil tudi delež učiteljev, ki so prvič poučevali na MPŠ (pet od devetih učiteljev), kar je od sodelavk programa zahtevalo nekoliko več dodatnega dela in skrbi. Oblikovala se je uspešna in pomlajena ekipa, ki bo, upajmo, predstavljala jedro učiteljev in asistentov v prihodnjih letih.

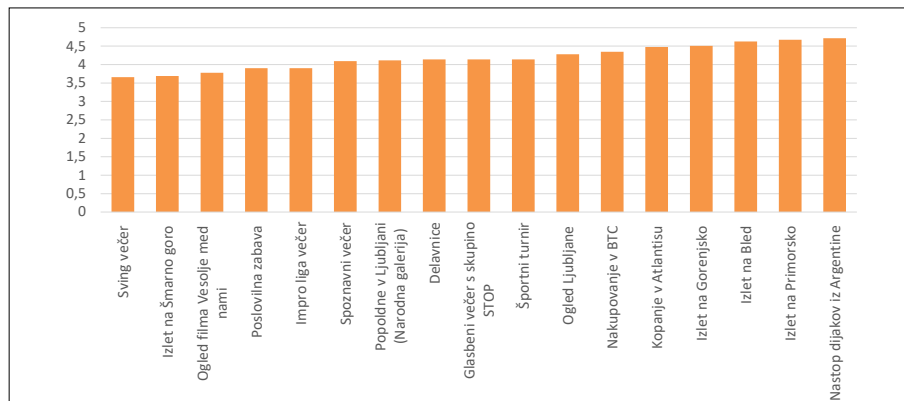
Tudi ob koncu 17. MPŠ je nastal *Poletnik*, v katerem so udeleženci objavili prispevke, ki so nastali pri pouku slovenščine ali kot spomin na poletnošolska doživetja.

Tako sprotni odzivi udeležencev kot tudi njihove anketne ocene so bile zelo pozitivne. Anonimna anketa, v kateri so imeli udeleženci možnost oceniti aktivnost pri pouku, razumljivost razlage in uporabo različnih metod pri posameznem učitelju, hkrati pa tudi organizacijo Mladinske poletne šole in program, ki smo ga zanje pripravili ob pouku, je pokazala, da so bili s poukom in spremljevalnimi dejavnostmi večinoma zelo zadovoljni – povprečna ocena lektorjev je bila 4,74, asistentske ekipe 4,69, organizacije tečaja in dodatnih dejavnosti pa 4,3 (najvišja možna ocena je bila v vseh primerih 5). Med spremljevalnimi dejavnostmi so udeleženci najbolje ocenili nastop dijakov iz Argentine in izlete (izlet na Primorsko, ogled Planice in doline Tamar ter izlet na Bled), najmanj pa so jim bili všeč delavnica svinga, izlet na Šmarno goro in ogled filma *Vesolje med nami*.

Graf 3: Ocena pouka

Graf 4: Ocena spremljevalnih dejavnosti

Izvedbo 17. Mladinske poletne šole slovenščine v živo sta v obliki štipendij sofinancirala Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (28.050 EUR) in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (21.500 EUR).

2.2 Mladinska poletna šola po spletu

Ob Mladinski poletni šoli v živo smo izpeljali tudi Mladinsko poletno šolo po spletu. Na tak način se je slovenščino učilo 11 udeležencev (3 udeleženci iz Ukrajine, 2 udeleženci iz ZDA in Srbije in po 1 udeleženec iz Rusije, Kanade, Nemčije in Nizozemske), razdeljenih v začetno in nadaljevalno skupino. Obe skupini sta bili za učenje zelo motivirani. Ob tečaju so si udeleženci ogledali tudi film *Vesolje med nami*.

2.3 Otroška poletna šola

Ponovno smo v živo organizirali tudi Otroško poletno šolo, ki je bila po dvoletni prekinitvi že četrta po vrsti. Udeležilo se je 9 otrok iz 4 držav (Avstrije, Ukrajine, Rusije in Kitajske). Vsi so bili začetniki in so se slovenščino učili v isti skupini, program pa je v celoti potekal samoplačniško. V zadnjem času povpraševanje po otroških tečajih spet narašča, na nas pa se obračajo starši otrok, ki so različne starosti in imajo zelo različno znanje slovenščine, zato lahko zanje le redko oblikujemo ustrezne skupine in jim lahko večinoma ponudimo le individualni pouk. Ta za starše večinoma predstavlja prevelik finančni zalogaj, zato se

zanj ne odločajo. V preteklosti se je izkazalo, da se zadostno število otrok (najmanj štirje) prijavi le za začetno učenje slovenščine, medtem ko za višje začetnike in nadaljevalce tečaja zaradi majhnega števila prijavljenih večinoma ne moremo izpeljati. Morda bi bilo smiselno v prihodnosti tudi za to ciljno skupino zagotoviti fond štipendij za otroke slovenskih korenin, ki bi (glede na naše izkušnje s tečaji za dijake, ki želijo študirati v Sloveniji) omogočal izvedbo pouka tudi za otroke nezačetnike, smiselno pa bi bilo tak tečaj finančno podpreti tudi za novopriseljene otroke. Tudi starši teh otrok pred njihovo vključitvijo v slovenski šolski sistem pogosto povprašujejo po tovrstni možnosti učenja slovenščine, kar je dobrodošlo in kaže na njihovo zavedanje pomembnosti znanja slovenščine za lažje vključevanje njihovih otrok v slovensko šolo.

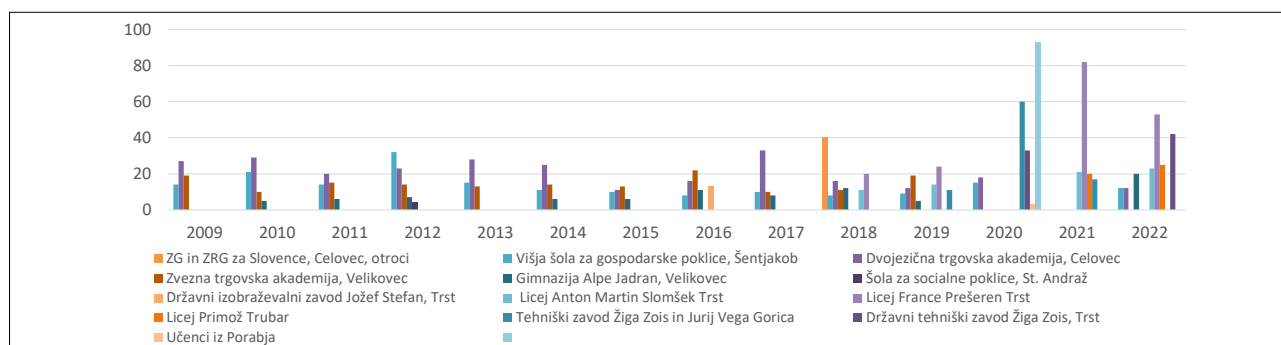
2.4 Tečaji za dijake iz zamejstva

V letu 2022 se je število zamejskih dijakov, vključenih v naše t. i. intenzivne tedne slovenščine, ki jih izvajamo za šole iz zamejstva, podvojilo. To je posledica zelo velike želje šol, da bi dijakom omogočile tovrstno izpopolnjevanje v slovenščini (za ta namen skušajo šole na Goriškem in Tržaškem na različnih razpisih pridobiti dodatna sredstva) in tudi možnosti, da tovrstno učenje slovenščine sofinancira MIZŠ. Tečaji so tako kot v predkoronskem obdobju večinoma spet potekali v Ljubljani, izjemoma smo tečaje zaradi organizacijskih omejitev šol izvedli tudi na šolah. Tako smo npr. od marca do junija ob torkih imeli tečaj slovenščine za dijake in dijakinje tržaškega liceja Franceta Prešerna, junija pa smo zaradi organizacijskih omejitev celovške gimnazije (omejeno potovanje v tujino zaradi korona virusa) načrtovani intenzivni jezikovni teden slovenščine, ki bi moral biti v Ljubljani, v nekoliko skrajšani obliki (tridnevni intenzivni tečaj) izvedli v Celovcu. Septembra so se intenzivnega tedna slovenščine po dveh letih premora spet udeležili dijaki in dijakinje gimnazije v Velikovcu, žal pa je morala zaradi finančnih razlogov udeležbo odpovedati velikovška Zvezna trgovska akademija. Obe šoli že vrsto let skupaj prihajata na intenzivni teden slovenščine in sta med koroškimi šolami edini, ki se tečaja udeležujeta samoplačniško.

Potek tečajev za dijake iz zamejstva:

- Od 31. januarja do 4. februarja 2023 za dijake Liceja Anton Martin Slomšek (8 dijakov);
- od 30. marca do 7. junija 2022 za dijake Liceja France Prešeren (23 dijakov);
- od 16. do 20. maja 2022 intenzivni teden za dijake Tehniškega zavoda Žiga Zois v Trstu (10 dijakov);
- od 23. do 27. maja 2022 intenzivni teden za dijake Višje šole za gospodarske poklice v Šentjakobu v Rožu (12 dijakov) in Dvojezične trgovske akademije v Celovcu (12 dijakov);
- od 22. do 24. junija intenzivni tečaj za dijake Zvezne gimnazije in Zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu (33 dijakov);
- od 12. do 16. septembra 2022 intenzivni teden za dijake Liceja France Prešeren (30 dijakov) in dijake Liceja Anton Martin Slomšek (15 dijakov);
- od 19. 9. do 23. septembra 2022 intenzivni teden za dijake Liceja Primož Trubar v Gorici (25 dijakov);
- od 26. do 30. septembra intenzivni teden za dijake gimnazije v Velikovcu;
- od 17. do 21. oktobra 2022 intenzivni teden za dijake Tehniškega zavoda Žiga Zois v Trstu (32 dijakov).

Graf 5: Število udeležencev tečajev za učence in dijake v zamejstvu v obdobju od 2009 do 2022

Številke kažejo, da tovrstne potrebe naraščajo. Pri njihovi izvedbi pa nas omejuje predvsem prostorska stiska na Filozofski fakulteti, saj lahko tečaje izvajamo le v času, ko na fakulteti ni študijskega procesa. Prostore moramo za izvedbo izven tega termina najemati na drugih lokacijah, kar predstavlja precejšen strošek in se zato tečaj, kadar moramo zaradi

večnivojskosti znanja dijakov te poučevati v več manjših skupinah, finančno ne izide. Cena tečaja je namreč zato, da bi bila dostopna tudi šolam, ki se ga udeležujejo samoplačniško, postavljena zelo nizko.

2.4 Tečaj za otroke iz Ukrajine

Na prošnjo MIZŠ smo v Logatcu od 4. do 15. aprila izvedli intenzivni tečaj za begunske otroke iz Ukrajine (skupaj 78 udeležencev), ki so bili vključeni v 2 okoliški šoli (OŠ Tabor, OŠ 8 talcev) in OŠ Rovte. Otroci so bili večinoma nastanjeni v logaškem zbirnem centru, posamezniki pa tudi pri zasebnikih. Pouk je zaradi prostorske stiske potekal na štirih lokacijah: na OŠ Tabor in OŠ 8 talcev, v logaškem župnišču in v zbirnem centru. Otroci, stari od 6 do 18 let (pouk je bil prvotno namenjen le osnovnošolcem, na prošnjo srednješolcev pa smo vanj vključili tudi njih), so se slovenščino učili v sedmih skupinah. Za učenje slovenščine so bili večinoma motivirani, seveda pa so na celoten potek tečaja močno vplivale okoliščine, ki so bile zanje zelo težke: za njimi je bila selitev z vojnega območja, večinoma so v Slovenijo prišli samo z mamami, nastanjeni so bili v zbirnem centru, kjer so se morali ves čas prilagajati skupinski dinamiki, tako kot pri slovenskih otrocih je tudi njih zaznamovalo šolanje na daljavo. Učitelji smo zato pri veliko učencih opazili težave s koncentracijo, med njimi je bila živahna dinamika, ki je bila včasih tudi posledica skupnega bivanja in včasih tudi medsebojnih sporov. Opazne so bile tudi razlike na jezikovnem področju – po zmožnosti so izstopali učenci, ki so v Ukrajini obiskovali zasebne šole. Ti so bili večinoma dobro opismenjeni v latinici, znali so tudi angleško, medtem ko so imeli učenci (tudi starejši), ki so obiskovali državne šole, z latinico precej težav, razumeli pa so le nekaj najosnovnejših angleških besed. Učitelji smo morali nekoliko več pozornosti nameniti skupinski dinamiki (še zlasti pri mlajših otrocih), jih počasi navaditi na osredotočeno delo, ob tem pa ustvariti tudi prijetno in sproščeno vzdušje. Ker so bili učenci po pouku vključeni tudi v druge šolske dejavnosti, je bilo vseh novih vtisov zanje kar nekoliko preveč, kar je motilo predvsem zmožnost njihove koncentracije oz. osredotočenost na pouk. Tečaj je bil tako s čustvenega kot organizacijskega vidika za nas precejšen zalogaj. Napredek učencev je bil sprva precej počasen, ob koncu drugega tedna pa so se že navadili na našo rutino in lepo napredovali. Ob koncu tečaja smo učitelji CSDTJ domačim učiteljem na šolah predstavili svoje delo in jim dali napotke za nadaljnje poučevanje.

2.5 Tečaj za dijake, ki želijo študirati v Sloveniji

V letu 2022 smo izvedli dva tečaja za dijake, ki želijo študirati v Sloveniji. V spomladanskem času se je tečaja udeležilo 5 udeležencev (vsi začetniki), v jesenskem času pa 9 udeležencev. Ti so se slovenščino učili v dveh skupinah: začetniški in izpopolnjevalni. V slednjo so bile vključene dijakinje, ki so bile večinoma vključene tudi v Mladinsko poletno šolo slovenščine, v tem tečaju pa so želele svoje jezikovno znanje še dodatno izpopolniti. Vse namreč nameravajo v Sloveniji izbrati študij, za katerega morajo pred vpisom opraviti izpit iz znanja slovenščine na ravni B2. Večina spomladanskih in jesenskih udeležencev je prejela štipendijo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

3 Projekti

3.1 OBJEM (Bralna pismenost in razvoj slovenščine)

Projekt OBJEM se je v letu 2022 zaključil. Pripravljena je bila zaključna publikacija projekta z naslovom *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. Rezultati projekta so bili učiteljem predstavljeni na zaključni konferenci 18. aprila 2022.

3.2 Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov

V letu 2022 smo na razpisu Ministrstva za kulturo pridobili nov projekt z naslovom *Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov*. V začetni fazi projekta je bil na novo oblikovan koncept vsebinske nadgradnje, izdelana je bila tipologija vaj, ki bodo vključene v učno gradivo, ter na podlagi tega v sodelovanju z oblikovalcem in računalniško ekipo narejen nov koncept i-postavitve učnega gradiva. Poleg tega se je začela tudi vsebinska nadgradnja posameznih enot – pripravljene so bile nove vzorčne naloge. V skladu s cilji projekta smo se v sodelovanju s centrom IRIS lotili tudi prilagajanja učnega gradiva za slepe učence in dijake. Pripravljena sta bila txt-format učbenika in tudi prva vzorčna enota, prilagojena slepim učencem in dijakom. Ob drugih organizacijskih dejavnostih (izbira ustreznega oblikovalca, programerjev) so stekli postopki za zaposlitev dodatne osebe na projektu (zaposlena od 1. januarja do 31. oktobra 2023), katere ključna naloga bo priprava slovarja za govorce slovenščine kot drugega in tujega jezika na ravni A1. Priprava slovarja poteka v sodelovanju s CJVT.

4 Izobraževanje

4.1 Izobraževanje učiteljev dopolnilnega pouka in kulture ter vzgojiteljev in učiteljev v zamejstvu

Tako kot vsako leto smo tudi letos usposabljali učiteljice in učitelje, ki poučujejo slovenščino zunaj Slovenije. Tako smo v okviru rednih seminarjev, ki jih organizira ZRSŠ, julija 2022 usposabljali učitelje dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture v tujini (več kot 30 učiteljev). Predavanje je izvedla Mihaela Knez.

- 4.2 Izobraževanje vzgojiteljev in učiteljev v Sloveniji**
- Tudi letos smo izvedli usposabljanja, ki smo jih prijaviili v sistem KATIS. Januarja smo izvedli 8-urno usposabljanje za učitelje različnih predmetov (Slovenščina kot drugi in tuji jezik, predavateljica Mihaela Knez), ki se ga je udeležilo 16 učiteljev, januarja in oktobra je bilo izvedeno 16-urno usposabljanje za učitelje v višjih razredih osnovne šole in srednjih šolah, ki izvajajo začetni pouk slovenščine (skupaj 29 učiteljev, predavateljica Mihaela Knez), novembra pa smo izvedli (predavateljici sta bili Ina Ferbežar in Mihaela Knez) 8-urno usposabljanje za učitelje v osnovnih in srednjih šolah (poučevanje slovenščine kot drugega jezika in preverjanje znanja). Udeležilo se ga je 12 učiteljic.
- Gl. tudi program Izobraževanje.
- 5 Sodelovanje z MIZŠ**
- V letu 2022 je bilo naše delo usmerjeno v pripravo priporočil za začetno učenje slovenščine kot drugega jezika v vrtcih. Gre za dokument, ki bo smiselno zaokrožil večletna prizadevanja za vzpostavitev sistematične jezikovne pomoči vrtčevskim otrokom, katerih materni jezik ni slovenščina in se zato z njo prvič srečajo šele v vrtcu. Pomenil bo podlago za umestitev te pomoči v ustrezne pravne podlage, ki predstavljajo predpogoj za njeno financiranje in izvedbo. Gradivo je bilo septembra posredovano Zavodu RS za šolstvo, da ga posreduje Strokovnemu svetu za splošno izobraževanje v potrjevanje.
- Pripravili in vodili smo razpis za asistente na avstrijskem Koroškem. Tudi letos je bilo treba razpis večkrat ponoviti, kljub temu pa se nanj ni prijavilo dovolj veliko število kandidatov, da bi zapolnili vsa prosta asistentska mesta. Tako sta brez asistentske pomoči ostali gimnazija in trgovska akademija v Velikovcu. Pomanjkanje asistentov je predvsem posledica velike kadrovske stiske, ki se v šolah kaže tudi v Sloveniji in tudi pri iskanju zunanjih sodelavcev CSDTJ. Začeli smo s pripravo priročnika za starše predšolskih otrok in prenovo spletne različice učnega gradiva *Slika jezika*.
- 6 Sodelovanje na strokovnih srečanjih, konferencah in v komisijah**
- Mihaela Knez je na povabilo Andreje Duhovnik oktobra sodelovala na Bralni čajanki, ki jo vsako leto že tradicionalno organizira Bralna značka Slovenije – ZPMS, kjer je predstavila Centrova gradiva za poučevanje otrok in mladostnikov. S svojim prispevkom je sodelovala tudi na zaključni konferenci projekta OBJEM (20. 4. 2022) in soorganizirala okroglo mizo na simpoziju Obdobje (Slovenščina kot drugi in tuji jezik – resničnost in vizije november 2022). Na povabilo MIZŠ se je udeležila tudi dvodnevne spletne srečanja *Language learning support for inclusion of Ukrainian children into education*, ki ga je za države, sprejemnice ukrajinskih beguncev, organizirala Evropska komisija, kjer je predstavila Centrove izkušnje pri vključevanju ukrajinskih begunskih otrok v slovensko šolo (junija 2022).
- Sodelavki programa sva bili vključeni v različne komisije in delovne skupine: v Komisijo za dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture v tujini in Delovno skupino za pripravo strategije jezikovnega izobraževanja do leta 2030 (Mihaela Knez), v Komisijo Nagradnega natečaja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu za diplomske, magistrske in doktorske naloge s področja Slovencev v zamejstvu in Slovencev po svetu in komisijo za izbiro asistentov na avstrijskem Koroškem (Damjana Kern Andoljšek).
- 7 Zunanje sodelavke in sodelavci programa**
Lektorice/Lektorji	Asistentke/Asistenti
Boštjan Božič	Veronika Arčon
Anja Corel	Ana Banovec
Maja Đević Prah	Brita Bautin
Urša Kosmač	Meta Brkopec
Anja Košir	Peter Dodič
Jera Krečič	Anja Finžgar
Katja Križnik Jeraj	Roman Kralj
Alenka Ličen	Neža Lavrenčak
Nina Petek	Mihaela Modic
Marija Poklukar	Neža Petaros
Anja Strle	Jasna Reščič
Helena Šter	Nina Zorman
Jana Šter	
Magda Volk	
Janja Zadravec	
Katarina Žagar	

8 Sklep

V letu 2022 smo ponovno vzpostavili vse dejavnosti, ki jih v preteklem obdobju zaradi izbruha korona virusa nismo mogli izvajati, zagotovo pa največjo prelomnico v delovanju programa pomeni možnost njegovega rednega proračunskega financiranja. Finančna podhranjenost je namreč v zadnjih letih močno vplivala na razvoj dejavnosti in tudi na obremenjenost sodelavcev programa. Nadomeščanje odsotnosti sodelavke Damjane Kern Andoljšek zaradi porodniškega dopusta smo lahko zaradi finančnih težav izvedli le v omejenem obsegu (v letu 2019 ob študentski pomoči, v letu 2022 pa ob polovičnem nadomeščanju sodelavke), razvojne dejavnosti so bile povsem odvisne od projektnih sredstev, tekoče delo (svetovanje, delo v komisijah, priprava nacionalnih dokumentov), ki smo ga opravljali za MIZŠ, pa sploh ni bilo financirano. Pridobljeno sistemsko financiranje nam bo omogočalo bolj usmerjeno in kontinuirano načrtovanje dejavnosti ter nadgradnjo projektnega dela, ki je ob zaključku projektov večinoma zastalo. Tako imamo v prihodnjih dveh letih (ob tekočih dejavnostih in projektih, zlasti projektu Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino) v načrtu pripravo priročnika za starše predšolskih otrok, ki bo dopolnil naša priporočila za začetno poučevanje slovenščine v vrtcih, prenovo spletne različice učnega gradiva *Slika jezika* in pripravo novega diagnostičnega testa na ravni A2 za dijake v srednjih šolah. Prvi (in edini) test, ki je bil za ta namen pripravljen v okviru projekta ESS, je namreč v rabi že od leta 2018. Glede na obseg že izvajanih dejavnosti in naraščajočih potreb, ki se na področju jezikovnega izobraževanja otrok in mladostnikov kažejo v prihodnosti (tako na področju učnih gradiv, usposabljanja vzgojiteljev in učiteljev v VIZ, raziskovanja in sistemskih rešitev), bo v prihodnosti zagotovo treba razmisliti tudi o dodatni redni zaposlitvi. Veliko pomanjkanje študentov slovenistike in slovenistov, ki bi se lahko vključili na trg dela, močno zadeva tudi naše dejavnosti, še zlasti poučevanje, saj je včasih res težko najti proste honorarne sodelavce, zato bo precej pozornosti treba nameniti tudi nenehnemu iskanju (in tudi usposabljanju) novih honorarnih sodelavcev.

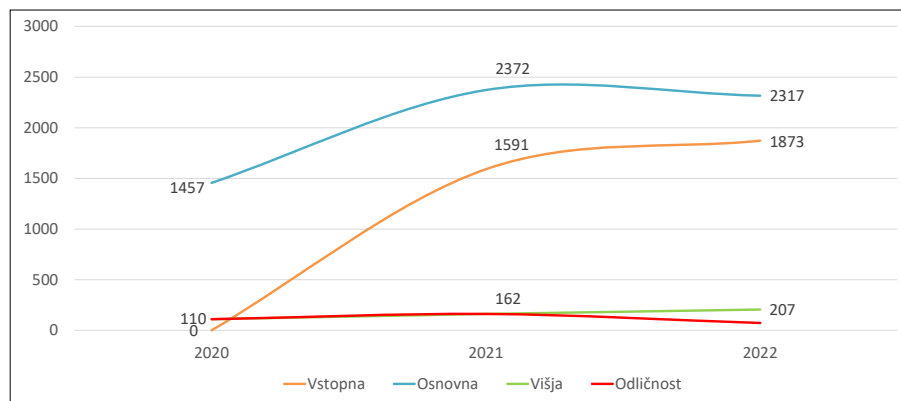
Izpitni center

dr. Ina Ferbežar, Neža Kočevar

1 Kandidatke in kandidati

Graf 1: Število izpitov iz znanja slovenščine – triletni trend

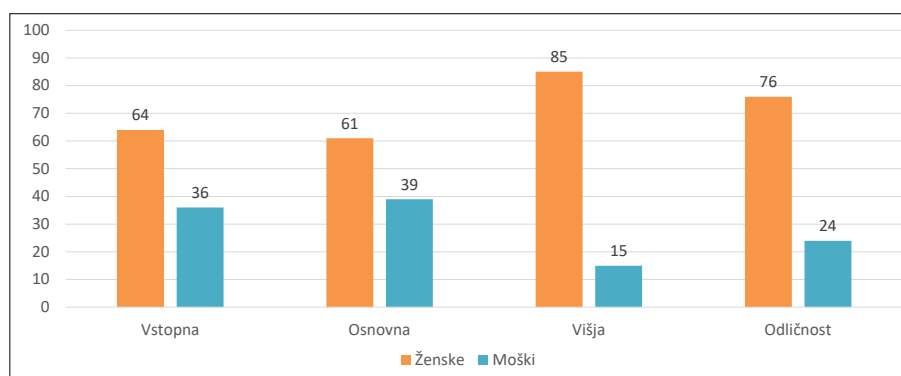
V letu 2022 je bilo izvedenih skupaj 4471 izpitov iz znanja slovenščine na vseh ravneh,¹ 184 več kot leta 2021. Graf 1 prikazuje številke² zadnjih treh let.

Glede na leto 2021 se je precej povečalo število izpitov na vstopni ravni (za približno 23 %) in na višji ravni (za 27 %), število udeleženi na ravni odličnosti pa se je zmanjšalo za dobro polovico. Razlogi za večjo udeležbo na vstopni ravni so povezani s povečanjem števila iskalk in iskalcev zaposlitve, ki prihajajo iz tretjih držav, zlasti bolj oddaljenih (gl. v nadaljevanju), na višji ravni pa so to jezikovne zahteve za medicinske sestre (B2 SEJA za opravljanje dela srednje medicinske sestre). Izpita na ravni odličnosti se je zaradi spremenjene zakonodaje v letu 2022 udeležilo manj oseb: posebne izpite iz strokovnega slovenskega jezika namreč po novem izvaja Zdravniška zbornica Slovenije (gl. pogl. 2.4).

Med udeleženi na izpitih je bilo več žensk, kot je razvidno iz grafa 2. Številke kažejo močno prevlado žensk posebej na obeh višjih ravneh, kar lahko pripišemo razmeram v zdravstvu: večinoma so se izpita na višji ravni udeleževale medicinske sestre, na odličnosti pa je bilo veliko zdravnic. Od uveljavitve novih predpisov o varovanju zasebnosti IC sicer ne zbira več podatkov o poklicu udeleženi na izpitih, ocena je zato narejena na podlagi uvodnih pogovorov na ustnih delih izpita, ko se kandidatke in kandidati predstavijo. Večji delež žensk na vstopni ravni kaže tudi, da so ženske verjetno težje zaposljive – 82 % vseh, ki so se udeležili izpita na vstopni ravni, je imelo namreč status brezposelne osebe.

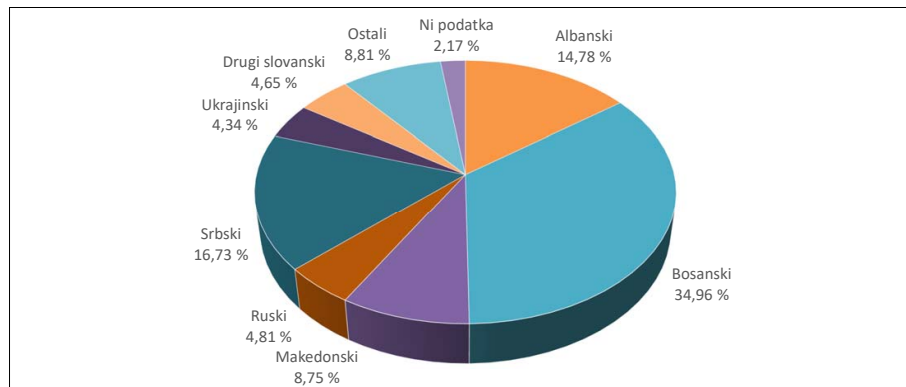
Graf 2: Udeležba po spolu (v %)

Večina kandidatke in kandidatov prihaja iz držav nekdanje Jugoslavije (približno 80 %), med njimi prevladujejo državljanke in državljani Bosne in Hercegovine (na ravni odličnosti jih je bilo največ iz Srbije). Na vstopni in osnovni ravni je velik delež oseb s Kosova (23 % na vstopni in 7 % na osnovni ravni), pri njih opažamo zelo nizko uspešnost.

- ¹ Število izvedenih izpitov se nekoliko razlikuje od števila kandidatke in kandidatov, ki se izpita dejansko udeležijo. Razlog za to je možnost ponovnega opravljanja izpitov brez omejitev. Dejansko število udeleženi je bilo v letu 2022 na vstopni ravni 1773, na osnovni ravni 2184, na višji ravni 157 in na ravni odličnosti 65. 100 oseb k izpitu ni pristopilo.
- ² V številke na vstopni in osnovni ravni so všteti tudi izpiti iz govornega sporazumevanja, ki jih opravljajo kandidatke in kandidati s pomanjkljivo izobrazbo (manj kot šest let šolanja). Teh je bilo leta 2022 125 na vstopni in šest na osnovni ravni.

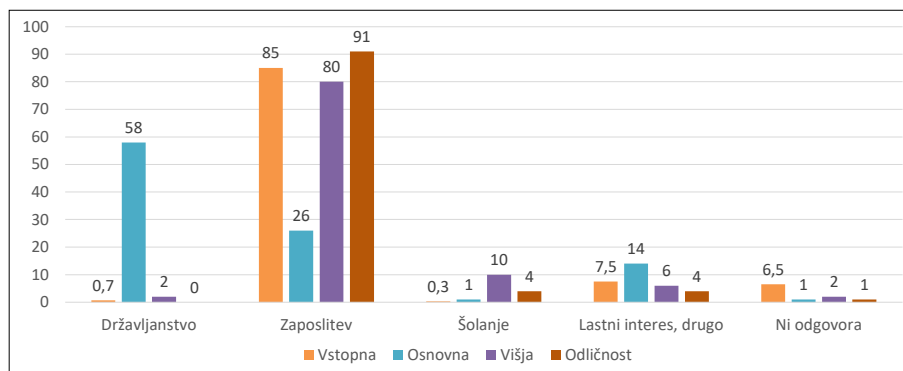
Graf 3: Udeležba glede na prvi jezik

Bližina jezikov kandidatkam in kandidatom olajšuje razumevanje, kar se neposredno kaže tudi v uspešnosti (gl. pogl. 1.2). Med govorkami in govorci od slovenščine oddaljenih jezikov poleg albansko govorečih izstopajo govorke in govorci arabščine (69 oseb oz. nekaj manj kot 2,5 % udeleženi na vstopni in osnovni ravni); vsi omenjeni se v večji meri udeležujejo izpitov na obeh nižjih ravneh, predvsem na vstopni, to velja tudi za izpite iz govornega sporazumevanja na obeh ravneh, ki so namenjeni osebam s pomanjkljivo izobrazbo.

Razlogi za udeležbo na izpiti iz znanja slovenščine, ki jih navajajo kandidatke in kandidati ob prijavi na izpit, se ločujejo po ravneh, in se iz leta v leto le malo spreminjajo (graf 4).

Graf 4: Razlogi za udeležbo na izpitu po ravneh (v %)

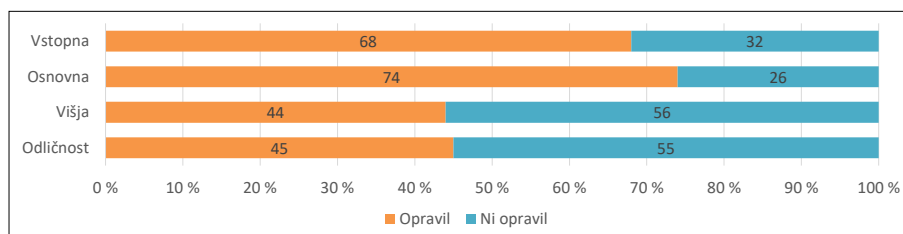
1.1 Izvajanje izpitov

90 % vseh izpitov so v letu 2022 izvedli zunanji izvajalci (97 % na vstopni in 96 % na osnovni ravni), in sicer na štirih rednih rokih, nekateri so izkoristili možnost in so izpeljali tudi en izredni rok. V IC smo leta 2022 prvič zmanjšali število rokov na obeh nižjih ravneh na dva roka, kar je omogočilo bolj tekoče delo (priprava novih nalog, prenova formatov nekaterih delov izpita itn.), hkrati pa več rednega spremljanja zunanjih izvajalcev (gl. pogl. 2.1).

1.2 Uspešnost

Graf 5 prikazuje uspešnost kandidatov in kandidatke na izpiti iz znanja slovenščine.

Graf 5: Uspešnost po ravneh

V primerjavi z letom 2021 je bil uspeh v letu 2022 za tri odstotne točke nižji na vstopni ravni, na osnovni je bil obe leti enak. Na izpitu iz govornega sporazumevanja na vstopni ravni je bila uspešnost 70 %, na osnovni pa 67 %, kar je primerljivo z letom 2021. Uspešnejši glede na leto poprej pa so bili kandidatke in kandidati na višji ravni (za šest odstotnih točk) in na ravni odličnosti (za tri odstotne točke). Ženske so bile na obeh nižjih ravneh nekoliko uspešnejše (na vstopni ravni v 71 % primerov, na osnovni v 79 % primerov), na obeh višjih ravneh pa med spoloma ni razlike v uspešnosti, kar velja tudi za prejšnja leta.

Največ težav imajo kandidatke in kandidati pri pisanju, pri tem delu izpita so – enako kot to velja za pretekla leta – najmanj uspešni: na vstopni ravni na primer 80 % vseh, ki izpita niso opravili, na obeh višjih ravneh pa je bil ta odstotek še višji (87 % na višji in 93 % na ravni odličnosti), na osnovni ravni je bilo pri pisanju neuspešnih 66 % kandidatke in kandidato. Ob teh nespodbudnih podatkih velja razmisliti o dvojem: prvič, o morebitni podobni kompenzaciji, kot velja za osnovno raven (v primeru, če so trije deli izpita ocenjeni s 85 % ali več, eden pa med 50 % in 59 %, oseba izpit opravi),³ in drugič, o izvajanju posebnih tečajev pisanja. Četudi se namreč mnogi udeležujejo tečajev (to še posebej velja za obe višji ravni), gre za splošne tečaje, kjer se posvečajo vsem sporazumevalnim dejavnostim, pisanje pa je specifično, saj zahteva po eni strani sistematične metodološke pristope, po drugi pa veliko prakse. Prav tako je pisanje spretnost, ki jo uporabniki v tuje jezike izrazito prenašamo iz svojih prvih jezikov.

V primerih negativnih rezultatov je šlo sicer pogosto za kombinacijo s katerim drugim delom izpita, na vstopni ravni zlasti z branjem in govorjenjem (več o profilu uporabnikov na vstopni ravni v Ferbežar in Eniko 2022, gl. poglavje Bibliografija), na osnovni z govorjenjem. IC nima nadzora nad izvajanjem govornega dela izpita na vstopni in osnovni ravni oz. je ta omejen na obiske, pritožbe kandidatke in kandidato pa pogosto kažejo mejno oceno prav pri govorjenju. Zato smo v IC povečali spremljanje zunanjih izvajalcev, razmišljamo pa tudi o možnosti umerjanja ocenjevalcev, ki bi jo IC izvedel tik pred izpitnim rokom.

Natančneje bi kazalo spremljati tudi tečaje slovenščine v okviru Zavoda za zaposlovanje in Ministrstva za notranje zadeve oz. Urada za oskrbo in integracijo priseljencev (UOIM).⁴ Rezultati iz leta 2022 namreč kažejo, da je bilo med tistimi, ki so se takih tečajev udeleževali, kar 69 % (vstopna raven) oz. 66 % (osnovna raven) na izpitu neuspešnih. Na Zavodu za zaposlovanje se težave zavedajo in razmišljajo o spremembi meril za izbiro izvajalcev tečajev. Trenutno veljavna zakonodaja namreč na javnih razpisih kot glavno merilo določa ceno. Prav tako se Center za slovenščino z Zavodom za zaposlovanje dogovarja o ustreznem (obveznem) usposabljanju za izvajalce njihovih tečajev, ki bi se osredotočalo na delo z ranljivimi skupinami.

1.3 Izpitno gradivo

Izkušnje z izvajanjem izpitov iz znanja slovenščine so prinesle nekaj zamisli za spremembo formatov nekaterih nalog na obeh višjih ravneh: tako smo na višji ravni spremenili format ene naloge za poslušanje, po novem lahko kandidatke in kandidati pri pisanju izbirajo med esejem in praktičnim besedilom, nekoliko spremenjen je bil tudi ustni izpit. Naloge iz pisanja na ravni odličnosti so bolj natančno vodene.

Z opisniki iz Dodatka k SEJU so bile dopolnjene in preizkušene ocenjevalne lestvice na višji ravni in ravni odličnosti.⁵ Hkrati s tem so bili aktualizirani tudi vzorčni testi, ki so objavljeni na spletni strani IC.

2 Drugo delo

2.1 Kakovost dela IC, spremljanje izvajalcev

IC redno spremlja svoje zunanje izvajalce tako na obiskih kot z analizo njihovega točkovanja obeh objektivnih delov izpita in ocenjevanja pisnih produkcij. Strokovne sodelavke so pri izvedbi izpitov na vstopni ravni obiskale 12 zunanjih izvajalcev (dve po dvakrat, večino obiskov je opravila Katja Krajnc), štiri ustanove so še dodatno dobile povratno informacijo glede točkovanja in ocenjevanja pisnih izpitov. Na osnovni ravni je bilo izvedenih šest obiskov, trije pa so dobili povratno informacijo samo o točkovanju in ocenjevanju pisnega dela izpita. Ker na eni od ustanov kljub večkratnim opozorilom niso upoštevali navodil in komentarjev sodelavk IC, smo Svetu IC predlagali, da se pogodba z njo v letu 2023 ne podaljša.

Tako spremljanje sicer res jemlje veliko časa (ne le obiski, ampak tudi pisanje poročil in priporočil) in je za sodelavke, ki se iz praktičnih razlogov večinoma na obiske vozijo same, izjemno naporno, a se kaže kot izjemno koristno. Pripomore namreč k standardizaciji izpitnih postopkov in ocenjevanja, hkrati je znak zunanjim izvajalcem, da imajo pri izvajanju izpitov podporo IC oz. da niso prepuščeni sami sebi oz. da ima nespoštovanje navodil in načel dobre prakse lahko tudi posledice.

2.2 Reševanje pritožb

V letu 2022 je pritožna komisija v obravnavo dobila skupaj 45 pritožb na vseh ravneh. Številne pritožbe so bile povezane z ocenjevanjem na ustnem delu izpita (mejna ocena pri

3 Takšne možnosti pa se ne zdi smiselno uvajati na ravni odličnosti zaradi specifične izpitnega formata (progressivni integrirani izpit, v katerem se združujeta branje in pisanje ter poslušanje in govorjenje), pa tudi zaradi pričakovane ravni znanja (splošnega) jezika: od oseb se na C-ravnih pričakuje, da so pri uporabi jezika učinkovite na najrazličnejših (splošnih) področjih.

4 Tečaji Začetne integracije so se s septembrom 2022 prenesli z MNZ na UOIM.

5 Lestvice na osnovni ravni so bile ustrezno dopolnjene že ob sprejetju prenovljenega programa leta 2020.

govorjenju ob treh pozitivnih ocenah). Članice in člani pritožne komisije so vedno znova ugotavljali, da ocenjevalke in ocenjevalci pomanjkljivo utemljujejo svoje negativne ocene, zato so v teh primerih pritožbe ugodno rešili, pritožnicam in pritožnikom pa omogočili ponovno brezplačno opravljanje izpita. Kljub ukrepom IC se takšni primeri pojavljajo vedno znova, zato je pritožna komisija Svetu IC predlagala posebno ureditev: pritožnice in pritožniki, katerih ocena na ustnem izpitu ni ustrezno obrazložena, naj imajo možnost ponovno opravljati samo ta del izpita. V svoji utemeljitvi se je pritožna komisija sklicevala na pravičnost: odgovornosti za neustrezno ocenjevanje ni pošteno prelagati na pritožnike in pritožnice. Po veljavnem pravilniku o izvajanju izpitov namreč kandidatke in kandidati izpit lahko opravljajo samo v celoti. Predlog je Svet IC soglasno sprejel.

Takšna ureditev bo izvajalce izpitov primorala k še bolj natančnemu upoštevanju navodil pri ocenjevanju, bo pa vsaj na začetku verjetno povzročila tudi logistične zaplete.

Hkrati pa opravljanje izpitov »po delih« dejansko že nekako nakazuje nove trende pri preverjanju jezikovnega znanja. Tu mislimo na t. i. modularno izvajanje jezikovnih izpitov, ki ga že poznajo v nekaterih drugih državah in ki kandidatkam in kandidatom omogoča, da si sami izberejo raven posameznega dela izpita – pač glede na raven znanja, ki jo morajo ali zmorejo dokazati – in si tako sami »sestavijo« spričevalo, ki opisuje posameznikov želeni oz. dejansko izkazani jezikovni profil. S tem pa prevzemajo tudi odgovornost za svoje znanje in izbire. Takšna ureditev bi seveda zahtevala tudi ozaveščenost odločevalcev in drugih deležnikov.

2.3 Seminarji in usposabljanja

V letu 2022 smo v IC organizirali in izvedli niz izobraževalnih dogodkov (gl. tudi poglavje Izobraževanje):

- januarja: seminar za nove izvajalce izpitov na vstopni ravni (dve izvedbi na daljavo, skupaj 35 udeleženi);
- aprila: seminar za izvajalce izpitov na osnovni ravni (dve izvedbi na daljavo, skupaj 70 udeleženi);
- maja: izobraževanje avtoric izpitnih gradiv;
- oktobra: orodja za prepoznavanje oseb z nizko ravno pismenosti (na daljavo, 26 udeleženi; več v pogl. 2.4);
- decembra: umeščanje govorne produkcije na lestvice SEJA za lektorje STU.

Poleg navedenih je bilo izvedenih še nekaj izobraževanj zunaj IC za druge zainteresirane javnosti: v okviru stalnega strokovnega izpopolnjevanja (CPI) je bil poleg vsakoletnega seminarja za učiteljice in učitelje, ki v slovenskem vzgojno-izobraževalnem sistemu poučujejo otroke in mladostnike, govorke in govorce SDJ, prvič izveden tudi osemurni seminar o (jezikovnem) testiranju, za Škofijsko klasično gimnazijo pa sta bili izvedeni dve delavnici o preverjanju znanja za celoten učiteljski zbor (po meri), na temo jezikovnih testov je bil izveden tudi seminar za učiteljice in učitelje, ki v Slovenijo prihajajo po Osimskih sporazumih.

Izkušnje kažejo, da so učiteljice in učitelji za preverjanje in ocenjevanje znanja – kljub dejstvu, da jima namenljajo velik delež svojega poklicnega življenja⁶ ter da naša družba ocenam pripisuje (pre)velik pomen, hkrati pa izraža nezaupanje vanje – izjemno slabo opremljeni.

2.4 Domači projekti

Jezik pri delu

Gl. poglavje Projekti.

Simpozij Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik (Obdobja)

Gl. poglavje Simpozij Obdobja.

Dodatek k SEJU

Ina Ferbežar je skupaj s Simono Kranjc, Janezom Skelo in Maticem Pavličem (znakovni jezik) sodelovala pri redakciji slovenskega prevoda *Dodatka k SEJU* (različica 2018) ter pri prevajanju njegove dopolnjene različice iz leta 2020. Projekt je vodila Liljana Kač z Zavoda za šolstvo in je bil konec leta 2022 zaključen. Objava dokumenta se obeta spomladi 2023.

Dokument je za področje SDTJ zelo uporabno vodilo pri pripravi jezikovnih tečajev in učnih gradiv, za razvoj izpitov in ocenjevalnih meril pa je ob zahtevah transparentnosti in

⁶ Na seminarjih na temo preverjanja (jezikovnega) znanja udeleženke in udeleženci približno ocenijo, koliko časa namenljajo različnim oblikam preverjanja znanja (pripravi preizkusov, njihovemu točkovanju, ocenjevanju spisov/esejev, spraševanju itd.). Po njihovi oceni ta delež znaša kar med 50 % in 60 %. Hkrati pa ocenijo tudi delež vsebin, ki jih na to temo dobijo med študijem (npr. kako pripraviti preizkus, postaviti ustrezna vprašanja, pripraviti ocenjevalna merila itd.). Večinski odgovor je, da take vsebine v študijske programe niso vključene ali pa jih je komaj kaj. Tematiko bi kazalo sistematično raziskati in ji v izobraževanju bodočega učiteljstva nameniti ustrezno pozornost.

(mednarodne) primerljivosti nepogrešljivo orodje, saj z dopolnjenimi in dodanimi opisniki in področji (npr. posredovanje in znakovni jezik) močno razširja in nadgrajuje osnovno različico SEJA.

Izpit iz znanja slovenščine za zdravnike

Novembra 2021 je Ministrstvo za zdravje z novelo zakona o zdravniški službi preverjanje znanja slovenščine za zdravnike preneslo na Zdravniško zbornico Slovenije. Ta je Center za slovenščino povabila k sodelovanju pri pripravi posebnega izobraževalnega programa, a ob velikih časovnih omejitvah in pod pogoji, ki strokovno in etično niso bili sprejemljivi (že sprejet, s stališča stroke problematičen pravilnik o zasnovi in izvedbi preizkusov, nižanje ravni ob ohranjanju dikcije SEJA, nejasno financiranje ipd.). Kljub vsem strokovnim pomislekom Centra se je spomladi 2022 vodstvo FF UL odločilo o sodelovanju fakultete z Zdravniško zbornico Slovenije. Aprila je bil na pobudo Centra na Zdravniški zbornici Slovenije izveden pilotni izpit, na katerem so ob strokovnjakih s področja medicine sodelovali Ina Ferbežar, Damjan Huber in Andreja Žele. Pri pilotiranju sva sodelavca Centra opravljala vlogo svetovalcev za izvedbo izpita in ocenjevalcev; ocenjevalna merila smo v IC pripravili vnaprej, med pilotiranjem so bila ustrezno dopolnjena in prilagojena izpitnemu formatu; na tej podlagi so bile vse pisne in govorne produkcije (video posnetki) še enkrat dvojno ocenjene. Na standardizacijski delavnici smo nato sodelavke in sodelavci Centra določili mejno vrednost oz. minimalno sprejemljivo pisno in govorno produkcijo, ki bi pri standardizaciji bodočih ocenjevalcev služili kot merilo. Na temelju vseh ugotovitev je Ina Ferbežar pripravila 24-stranski izobraževalni program s priporočili za izvedbo preizkusov in z merili za ocenjevanje govorjenja in pisanja. Program je zbornica zavrnila, saj ni bil v skladu z njenimi pričakovanji (enako velja tudi za ocene pri pilotiranju). V sodelovanju s predstavnico FF UL Andrejo Žele je zato pripravila svoj program, ki v nekaterih delih sicer posnema izvorni Centrov program, a izkazuje nepoznavanje in nerazumevanje konceptov Skupnega evropskega jezikovnega okvira, zato ga v Centru ocenjujemo kot strokovno in etično problematičnega in se od njega v celoti ogradujemo.

Izpit za univerzitetne namene

Vodstvo Univerze v Ljubljani je na pobudo medicinske fakultete po nekaj letih spet odprlo vprašanje jezikovnih zahtev za študentke in študente tistih študijskih programov, ki kot pogoj za vpis vanje določajo znanje slovenščine. Pokazalo se je namreč, da mnogi dejansko ne izkazujejo znanja, opredeljenega na potrdilih, ki jih predložijo ob vpisu (B2 SEJA).

Tako so možnosti za razvoj posebnega izpita za akademske namene, ki bi zadostil zahtevam nekaterih študijskih programov po znanju slovenščine in hkrati sporazumevalnim potrebam vanje vpisanih študentk in študentov, spet postale realne. Izhajajoč iz izkušenj s študentsko populacijo in ob pregledu podobnih tujih zgledov smo v Centru oblikovali nekaj temeljnih izhodišč za razvoj jezikovnega izpita:

- obsegal bi ravni B1 in B2 SEJA (progresivni izpit) in bi omogočal fleksibilni jezikovni profil;
- šlo bi za integrirani izpit (s kombinacijo poslušanja in pisanja oz. govorjenja in kombinacijo branja in pisanja oz. govorjenja);
- izvajali bi ga s pomočjo lektorjev na tujih univerzah in bi deloma potekal na daljavo;
- organizacijo izpitov bi prevzel IC, ki bi izdal tudi spričevalo z opredelitvijo ravni.

Projekt bo potekal v sodelovanju s programom STU in se bo najverjetneje začel uresničevati v letu 2023 (s pilotno izvedbo prve različice izpita).

2.5 Mednarodno sodelovanje

Delovna skupina ALTE LAMI (Language and migration), v kateri kot predstavnici UL sodelujeta Mateja Eniko in Ina Ferbežar, je pripravila štiri orodja za prepoznavanje oseb z nizko ravno pismenosti. Gre za orodja, razvita v okviru projekta LASLLIAM (Literacy And Second Language learning for the Linguistic Integration of Adult Migrants – Pismenost in učenje J2 za jezikovno integracijo odraslih priseljenk in priseljencev), pri katerem sodeluje tudi UL oz. Center. Diagnostično-uvrstitvena orodja so namenjena učiteljem in učiteljicam kot pomoč pri pripravi učnih ciljev in usmeritev pri jezikovnem pouku za omenjeno ciljno skupino, na njihovi podlagi je mogoče prepoznati raven razumevanja ciljnega jezika in sporazumevalne potrebe na novo priseljenih oseb ter raven njihove pismenosti. Eno od orodij pa lahko služi kot preizkus uspešnosti ob koncu jezikovnega tečaja. Orodja je Ina Ferbežar kot predstavnica ALTE predstavila na posebnem dogodku Sveta Evrope konec junija v Strasbourgu.

Dve orodji, za kateri smo v IC ocenili, da bosta za naš kontekst in potrebe najbolj uporabni, smo prevedli v slovenščino in ju predstavili na seminarju oktobra. Izvajalce tečajev, ki se pri svojem delu soočajo z osebami z nizko ravno pismenosti, smo povabili k pilotiranju obeh orodij. Pri tem je sodelovalo šest ustanov. Decembra smo se z njihovimi predstavniki

3 Kadrovske in druge zadeve

in predstavnicami srečali na fokusni skupini in na podlagi njihovih opažanj in komentarjev podali predloge za dopolnitev oz. spremembo orodij. Končne različice vseh orodij v različnih jezikih naj bi bile na voljo za uporabo spomladi 2023.

Sodelavke IC so se aprila udeležile rednega srečanja ALTE v Parizu, novembrskega srečanja v Pragi pa so se zaradi izpitnega roka in priprav na Simpozij Obdobja udeležile na daljavo.

Z letom 2022 nam je v Centru uspelo pridobiti novo zaposlitev strokovnega sodelavca/sodelavke v humanistiki. Tako smo na programih IC in SOM za polni delovni čas zaposlili Matejo Eniko. Nekoliko smo spremenili tudi delovno mesto Katje Krajnc, ki se je po dveh letih dela na projektu v zvezi z izpiti na vstopni ravni zaposlila za nedoločen čas, in sicer polovično kot strokovna delavka, polovično pa kot strokovna delavka v humanistiki. Ob obstoječih zaposlitvah to za program IC pomeni nekaj manj kot štiri osebe in pol. To je nujno ne le za nadaljnji razvoj področja, ampak tudi za ohranjanje kakovosti izvajanja izpitov, sploh ob napovedih, da se bo število kandidat in kandidatov na osnovni ravni z uveljavitvijo novega Zakona o tujcih močno povečalo. V letu 2023 se namreč obeta zaostritev jezikovnih zahtev: trenutno veljavni zakon o tujcih (iz leta 2020) za združevanje družine zahteva znanje slovenščine na vstopni ravni, za pridobitev stalnega dovoljenja za prebivanje pa na osnovni oz. na ravni A2 SEJA (Ferbežar 2022 – gl. poglavje Bibliografija). Hkrati naj bi se zmanjšalo število ur, ki jih država namenja za jezikovno pomoč državljanom in državljanom tretjih držav pri integraciji v slovensko družbo.

V IC nam je po epidemiji, ko se je priprava izpitnih nalog v celoti omejevala na sodelavke IC, uspelo razširiti avtorske skupine z nekaj sodelavkami (lektoriciami STU in zunanjimi sodelavkami); štiri skupine so se po krajšem uvodnem izobraževanju začele redno srečevati, nadaljnje strokovno usposabljanje avtoric za razvoj izpitnih gradiv pa poteka med samim delom.

Svet IC je s prenosom integracijskih programov z MNZ na UOIM dobil novega člana (ta je zamenjal predstavnico MNZ), vanj pa je bila imenovana tudi nova predstavnica Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Svetovalna dejavnost

Naloge IC so ob vsem navedenem tudi svetovanje glede jezikovnih zahtev ter priprava različnih strokovnih mnenj v zvezi z znanjem slovenščine oz. zahtevami po njem. Tako smo v letu 2022 za Ministrstvo za kulturo (MK) izdelali mnenje v zvezi s pravilnikom o preizkusu znanja slovenskega strokovnega jezika za zdravnike in s pravilnikom, ki po enakem vzorcu ureja jezikovne zahteve za delavke in delavce v zdravstveni negi. Ministrstvo za zdravje je namreč – po analogiji z Zdravniško zbornico – izvajanje preizkusov znanja iz slovenščine za medicinske sestre preneslo na Zbornico zdravstvene in babiške nege. MK je sicer na podlagi naših pomislekov pripravilo ustrezno mnenje, a to pri končnem oblikovanju pravilnikov v ničemer ni bilo upoštevano.

Jeseni smo bile sodelavke IC povabljene na pogovor na UOIM, kjer so nam predstavili novi predlog Zakona o tujcih: z njim naj bi se jezikovni pogoj (vstopna raven znanja slovenščine) za združevanje družine ukinit, ohranja pa se zahteva po znanju na ravni A2 za pridobitev stalnega dovoljenja za prebivanje. Hkrati so na UOIM začeli pripravljati novo uredbo o zagotavljanju in načinih pomoči pri jezikovni integraciji v Slovenijo priseljenih državljanov in državljanek tretjih držav. Pri tem so upoštevali predlog IC, naj se število ur jezikovnega tečaja s 180 ur poveča na 300. Brezplačnega prvega opravljanja izpita pa žal tudi najnovejši zakon ne bo omogočal, čeprav izkušnje kažejo, da je prav ta možnost najboljša motivacija za učenje slovenščine. V IC smo ob tem opozorili tudi na najrazličnejše »strategije izogibanja«, ki jih iz izkušenj že poznamo in ki se ob močno povečanem številu kandidat in kandidatov utegnejo še razširiti.

4 Načrti

V IC v letu 2023 poleg rednih dejavnosti – izvajanja izpitov, spremljanja izvajalcev, izvedbe izobraževanja, dela avtorskih skupin, sodelovanja pri tekočih projektih itn. – načrtujemo še:

- ponovno evalvacijo izpitov SDTJ v okviru ALTE (ta je bila zaradi objektivnih razlogov za eno leto prestavljena);
- spremembo programa Slovenščina kot drugi in tuji jezik (dopolnitev ocenjevalnih lestvic z opisniki iz Dodatka k SEJU);
- razvoj in pilotiranje izpita za akademske namene za potrebe UL;
- pilotiranje izpitnih nalog;
- »opismenjevanje« iz statistike za interpretacijo rezultatov;
- nadgradnjo banke nalog;
- objavo starega izpitnega gradiva.

Največ dodatnih dejavnosti bo povezanih z zunanjo evalvacijo izpitov (preverjanje mejnih vrednosti, umeščanje produkcij na ravni SEJA, standardizacijski seminarji).

Izobraževanje učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika

lekt. Matej Klemen

Usposabljanja za zaposlene na Centru in za izvajalce programov Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Izobraževalnih seminarjev, ki smo jih izvedli sodelavci Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik (CSDTJ), se je leta 2022 udeležilo več kot 570 udeležencev. Na CSDTJ smo izvedli izobraževanja, ki so v naši stalni ponudbi, poleg tega pa tudi nekaj seminarjev, ki so odgovarjali na posebej aktualne potrebe.

Treh tradicionalnih izobraževalnih srečanj, Junjskega izobraževanja, Avgustovskega in Decembrskega srečanja, se je udeležilo po okoli 40 udeležencev, večino so predstavljali lektorji slovenščine na univerzah v tujini in zaposleni CSDTJ.

Na Junjskem izobraževanju, ki je potekalo 29. in 30. junija 2022, so nastopili dr. Monika Kalin Golob s predavanjem *O (ne)smislu stilistike*, dr. Zvezdan Pirtošek s predavanjem *Ali različni jeziki oblikujejo različne miselne sloge?*, dr. Irena Novak Popov s predavanjem *Sodobna slovenska družbenokritična poezija* ter dr. Mateja Eniko, Matej Klemen in dr. Janja Vollmaier Lubej z delavnico *... še / vedno ne veš, kaj pravzaprav tako vztrajno / iščeš: poezija pri pouku slovenščine kot drugega in tujega jezika*.

Za Avgustovsko srečanje, ki je tradicionalno namenjeno lektorjem STU, gl. poročilo programa Slovenščina na tujih univerzah.

Decembrsko srečanje je potekalo 22. in 23. decembra 2022. Del srečanja je bil namenjen izobraževalnim vsebinam, del pa lektorjem STU in bolj organizacijskim vsebinam. V izobraževalnem delu je Iztok Kosem predstavil *Slovarske, korpusne in jezikovnotehnološke novosti za slovenski jezik*, Ina Ferbežar je nastopila s predavanjem in delavnico *»Pa po lojtrci ...«: kako umeščamo govorne produkcije na lestvice SEJO*, Alojzija Zupan Sosič pa je predstavila nove knjige *A Theory of Narrative*, *Teorija pripovijesti 1 in 2* ter *Nekaj v megli nad reko ali Literarna interpretacija (maturitetnih) besedil*.

Začetno in Nadaljevalno usposabljanje za poučevanje slovenščine kot tujega jezika

Začetno usposabljanje, ki učitelje opremi z osnovnimi znanji za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika, smo izvedli dvakrat, in sicer septembra in oktobra na Filozofski fakulteti v Ljubljani ter po koronskem premoru maja 2022 ponovno v Mariboru. Udeležilo se ju je 24 oz. 14 udeležencev. 20-urni seminar smo izvedli v strnjeni obliki, v dveh zaporednih petkih in eni soboti.

Seminar, ki smo ga v Mariboru v preteklih letih izvajali v prostorih Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, smo tokrat izvedli na DOBI. Ugotavljamo, da je zanimanje za Začetno usposabljanje v Mariboru manjše kot v prejšnjih letih (npr. leta 2018 23 udeležencev, leta 2019 31 udeležencev). Zaradi precejšnjih stroškov izvedbe, ki ob majhnem številu prijavljenih celo presegajo prihodke, smo se odločili, da v letu 2023 seminarja v Mariboru ne bomo izvedli.

Nadaljevalno usposabljanje, v katerem obravnavamo razvijanje različnih jezikovnih dejavnosti, leksikalne in slovnične zmožnosti ter načrtovanje pouka, smo izvedli v Ljubljani v petih srečanjih marca 2022, udeležilo pa se ga je 15 udeležencev.

Natančnih podatkov o udeležencih ne zbiramo, posredno pa lahko tudi prek plačnika računa ugotovimo, da se med udeleženci povečuje delež učiteljev na osnovnih in srednjih šolah, teh je bilo v letu 2022 približno polovica. V primerjavi s prejšnjimi leti pa se je zlasti v Mariboru zmanjšalo število študentov, kar je verjetno posledica dejstva, da se študenti slovenistike z vsebinami, povezanimi s slovenščino kot drugim in tujim jezikom, lahko seznanijo v sklopu svojega študija.

Usposabljanja smo izvedli sodelavci CSDTJ (Tanja Jerman, Matej Klemen, dr. Mihaela Knez) in naši stalni zunanji sodelavki (dr. Nataša Pirih Svetina, dr. Namita Subiotto).

Seminar za slovenske učitelje iz Italije

Spomladi 2022 se je nadaljeval seminar za generacijo štipendistk po osimskih sporazumih 2021/22. V akademskem letu 2021/22 je bil poseben ne le zaradi še vedno trajajoče epidemije in z njo povezane nujne prilagodljivosti, predstavljanja predavanj in izvedbe dela seminarja prek videokonference, temveč tudi zato, ker je prvič povezal učiteljice iz Italije in Avstrije. Skupini učiteljic, ki delujejo v italijanskem šolskem sistemu, se je namreč pridružila tudi učiteljica iz avstrijske Koroške.

Prvi del seminarja je potekal že jeseni 2021, v drugem delu, ki je potekal spomladi 2022 in se je zaključil junija, so udeležence v petih srečanjih obravnavale jezikovne, jezikoslovne, testološke, metodološke in didaktične teme, s predavateljki razpravljale o specifičnih problematikah, s katerimi se srečujejo pri svojem učiteljskem delu, in iskale rešitve zanje. V spremljevalnem programu pa so obiskale Cukrarno in razstavo *Vračanje pogleda*.

Vsebinsko izobraževalnega seminarja na CSDTJ so udeleženske v evalvacijskem vprašalniku večinoma ocenile kot *zelo dobro* (povprečna ocena 4,7 od 5). Vse so se *strinjale* ali *povsem strinjale*, da so izvedle nove stvari (ocena 4,4) in da so uporabne za njihovo delo (ocena 4,3). Bile so zadovoljne, da so se seminarja udeležile (ocena 4,9) in bi ga priporočile tudi drugim (ocena 4,8). V odgovorih na odprto vprašanje so pohvalile predvsem predavatelje za njihova kakovostna in strokovna predavanja ter popoldanske dejavnosti.

Kot omenjeno, se je skupini učiteljic iz Italije pridružila tudi učiteljica z dvojezične ljudske šole v Celovcu, ga. Monika Olip. Gre za prvi tak primer, ki bo – upamo – navdušil še koga. Ga. Olip je samoiniciativno našla pot in uredila vse potrebno, da je lahko prosto leto izkoristila za svoje strokovno izpopolnjevanje. Seminar na CSDTJ ji je omogočil povezovanje s kolegi iz italijanskega zamejstva ter izmenjavo izkušenj o šolskem in drugem življenju manjšin.

V prihodnje bi bilo dobro poiskati systemske možnosti za strokovno izpopolnjevanje učiteljev iz avstrijske Koroške in Štajerske ter obiskovanje študijskih predmetov na slovenskih univerzah, kot jih imajo študenti po osimskih sporazumih. Za učitelje iz Avstrije za razliko od učiteljev iz italijanskega zamejstva namreč taka možnost podeljevanja štipendij in izobraževanja v jeziku in stroki v Sloveniji ne obstaja. Na CSDTJ smo pri tovrstnem izobraževanju pripravljene sodelovati.

Z oktobrom 2022 smo na CSDTJ sprejeli novo skupino osmih učiteljic, študentk po osimskih sporazumih. V jesenskem delu seminarja so se ukvarjale z interferencami in besednim redom, e-viri za slovenščino, se pogovarjale o razumevanju kulture, o glasbi kot didaktičnem orodju in uporabi popevk pri pouku. V spremljevalnem programu, ki je potekal po dopoldanskem, izobraževalnem delu seminarja, smo jim skušali predstaviti Ljubljano in različne kulturne institucije ter njihove pedagoške programe. Tako so udeleženske raziskovale ljubljanske (arhitekturne) znamenitosti, obiskale Plečnikovo hišo in Slovenski etnografski muzej. Skupina s seminarjem nadaljuje v letu 2023.

Izobraževalni del seminarja so za generacijo 2021/22 in 2022/23 izvedli zaposleni na CSDTJ (dr. Ina Ferbežar, dr. Damjana Kern Andoljšek, Matej Klemen, dr. Mihaela Knez), Filozofski fakulteti (dr. Janez Skela, dr. Hotimir Tivadar) in Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani (dr. Katarina Habe).

Seminarji v okviru Centra za pedagoško izobraževanje

Vzgojitelji in učitelji so se lahko udeležili usposabljanj v sistemu KATIS. Izvedli smo 4 različne module, ki se jih je skupaj udeležilo 57 udeležencev (gl. poročilo programa Slovenščina za otroke in mladostnike).

Drugi seminarji

Kot odziv na val ukrajinskih beguncev smo 5. aprila 2022 in 10. maja 2022 izvedli **brezplačni praktični usposabljanji za prostovoljke in prostovoljce**, ki poučujejo slovenščino kot drugi oz. tuji jezik ali pomagajo pri njenem učenju. Na usposabljanju smo predstavili izhodišča za pomoč pri učenju slovenščine, udeležencem ponudili izkušnjo učenja jezika prek kratkega tečaja ukrajinsčine ter z njimi preizkusili različne kratke dejavnosti, igre, vaje, ki so uporabne pri poučevanju slovenščine. Obeh usposabljanj se je skupaj udeležilo 29 prostovoljk in prostovoljcev. Usposabljanji smo izvedli dr. Ina Ferbežar, Tanja Jerman, Matej Klemen, dr. Nataša Pirih Svetina in dr. Inga Yarova.

Maja 2022 smo gostili **delavnico z naslovom *Kako odraslim priseljencem pomagati pri učenju jezika, povezanega z delom***, ki smo jo pripravili v sodelovanju z Evropskim centrom za moderne jezike (več v poročilu o projektu Jezik pri delu).

29. novembra 2022 se je v okviru nadaljnega izobraževanja na Pedagoški visoki šoli v Celovcu začel **seminar *Slovenščina kot drugi jezik v ljudskih šolah***, ki ga izvajajo dr. Mihaela Knez, dr. Damjana Kern Andoljšek in Matej Klemen. Dve od petih predvidenih srečanj sta bili izvedeni v letu 2022, tri pa so predvidena za začetek leta 2023. Seminarja se je udeležilo 17 ljudskošolskih učiteljev, ki poučujejo na avstrijskem Koroškem.

30. novembra 2022 je Matej Klemen na Pedagoški visoki šoli v Celovcu izvedel celodnevni **seminar *Delo z literarnimi besedili pri poučevanju slovenščine***. Seminarja se je udeležilo sedem učiteljev, ki slovenščino poučujejo v srednjih šolah na avstrijskem Koroškem.

Sklep

Povpraševanje po različnih oblikah učenja slovenščine kot drugega in tujega jezika in po kompetentnih učiteljih, ki se znajo prilagoditi različnim ciljnim skupinam, se povečuje. Obenem so se v zadnjih letih pojavili novi programi in učni načrti, ki predvidevajo oz. priporočajo posebno usposobljenost učiteljev za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Na del teh potreb smo z izobraževalno ponudbo skušali odgovoriti že v letu 2022 (mdr. z delavnico Evropskega centra za moderne jezike). Izziv za prihodnje pa bo oblikovanje obsežnejšega celovitega izobraževalnega programa, ki bi omogočil pridobitev znanj in kompetenc za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika in ki bi uspel zadovoljiti potrebe za poučevanje raznolikih publik.

Založniška dejavnost

mag. Mateja Lutar

1 Uvod

V letu 2022 smo v sodelovanju z drugimi programi pripravili tiskovine, ki so spremljevalke naših rednih dejavnosti, tj. program prireditve in večavtorski monografiji za 58. seminar slovenskega jezika, literature in kulture in 41. simpozij Obdobja, vodnike po programih in spremljevalno gradivo poletnih šol za odrasle ter za otroke in mladostnike. Ponatisnili smo nekaj učbeniških gradiv, nadaljevali s pripravo novih in projektom priprave stopenjskih beril. V okviru univerzitetne spletne knjigarne še ni vzpostavljen portal za dostop do e-gradiv, zato smo za tečaje na daljavo tudi v letu 2022 pripravljali izbrane učne vsebine v obliki pdf datotek. Naše tiskovine so bile tradicionalno del sejemske ponudbe na Sejmu akademske knjige Liber.ac in Slovenskem knjižnem sejmu.

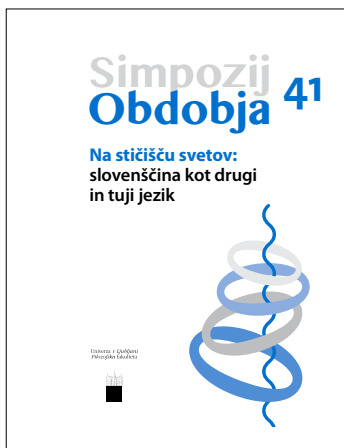
2 Poletne prireditve Centra

Sodelavci Centra so za udeležence Poletne šole, Mladinske poletne šole in Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture pripravili vodnik po programu izbrane poletne prireditve. Tradicionalno se je tudi tokrat tiskovinam pridružila seminarska monografija, ki je izšla pred prireditvijo, ob koncu Mladinske poletne šole pa še časopis s prispevki udeležencev *Poletnik*.

V večavtorski monografiji 58. seminarja z naslovom *Branje v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi* (96 strani, 400 izvodov) je urednica dr. Alenka Žbogar zbrala prispevke osmih predavateljev. Monografijo povezuje krovna tema *branje*, prispevki pa so razvrščeni v sklope jezik, literatura in kultura ter sklop Parada mladih, v katerem sta dva krajša prispevka. Urednica v uvodu pojasnjuje izbor teme in *branje* razlaga kot zapleten (meta)kognitivni proces, ki terja čutno, čustveno, domišljjsko, miselno in vrednotenjsko vpetost. Bralce vabi k branju prispevkov, v katerih avtorji *branje* osvetljujejo tudi kot slušno, spoznavno, pomenotvorno, kritično, (po)ustvarjalno, informativno in razvedrilno dejavnost. Predavanja nas usmerjajo v razmišljanje, kaj in kako beremo, o delovanju možganov med procesom branja, o učinkih branja tiskanih in elektronskih besedil ter o bralni kulturi Slovencev. Vsa predavanja so v celoti dostopna tudi v elektronski obliki na spletni strani [Centra za slovenščino](#) in [portalu E-knjige Založbe Univerze v Ljubljani](#).

3 Simpozij Obdobja

Simpozij Obdobja 41 se je po dveh letih spet vrnil v prostore Univerze v Ljubljani. Vrata so bila na široko odprta za vse, ki so se v živo udeležili razpravljanja, povezanega s slovenščino kot drugim in tujim jezikom, odprta pa so bila tudi za tiste, ki so razpravam sledili preko spletne videokonferenčne platforme. Pred simpozijem je izšla monografija z naslovom *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik* (360 strani, 300 izvodov), ki sta jo uredili Nataša Pirih Svetina in Ina Ferbežar, v njej pa je zbranih 37 prispevkov.

Uvodno razmišljanje o izbrani temi je napisala Ina Ferbežar, v njem odpira različne poglede, vprašanja in izzive raziskovalcev, pred katere so postavljeni ob stiku različnih jezikov, kultur in ljudi, ki imajo s tem izkušnje na področju učenja, testiranja, načrtovanja ipd. Raznoliki prispevki bralci sami po sebi prinašajo vpogled na simpozijisko temo z vidika različnih ved(enj), tj. jezikoslovja, literature, sociologije, psihologije, geografije, zgodovine, nevroznosti, sodobnih tehnologij, in tako stopajo v stik s področjem slovenščine kot drugega in tujega jezika. Vsi prispevki so v celoti dostopni tudi v elektronski obliki na spletni strani [Centra za slovenščino](#) in [portalu E-knjige Založbe Univerze v Ljubljani](#).

4 Učbeniki, priročniki in drugo gradivo za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika

V letu 2022 smo ponatisnili naslednja učbeniška gradiva: *Slovenska beseda v živo 3a* (učbenik in delovni zvezek), *A, B, C ... 1, 2, 3* (učbenik), *Čas za slovenščino 1* (učbenik in delovni zvezek), *Slovenščina 1+ : Slovnicične tabele in vaje* (učbenik), slikovno gradivo *Slika jezika*, *Žepno slovenščino* (italijanščina) in dve stopenjski berili, to sta *Martin Krpan* z zgodbo o znanem slovenskem junaku in berilo s tremi zgodbami, v katerih imajo osrednje mesto ženski liki, *Desetnica*, *Povodni mož*, *Lepa Vida*.

Nadaljujemo s projektom priprave stopenjskih beril in zbirko *Slovenščina po korakih* smo dopolnili z novim berilom *Kralj Matjaž, Erazem Predjamski* (56 strani, 700 izvodov). Besedilo je pripravila avtorska skupina Tanja Jerman, Meta Klinar, Mateja Lutar in Mojca Nidorfer. Berilo z uvodom, besedilom, nalogami za razumevanjem ter razlagami predvidenih neznanih besed sledi oblikovni zasnovi zbirke, ki jo je oblikoval Luka Kravanja, ilustracije, ki pomagajo pri razumevanju kompleksnejših dogodkov, pa je pripravila Marta Bartolj.

Uredniki (Matej Klemen, Magda Lojk in Mateja Lutar) so med uredniškim delom besedilo in naloge pripravili za tisk ter berilo glede na ustaljen postopek testiranja (vključevanje testnih bralcev in pregled besedišča z učbeniškim korpusom KUUS) uvrstili na stopnjo 3, ki je primerna za bralce z jezikovnim znanjem slovenščine najmanj na stopnji A2+. Avdio posnetek zgodbe, ki je brezplačno dostopen na spletni strani Centra, smo pripravili v okviru projekta in v sodelovanju s študenti AGRFT. Decembra je na slovenistikah po svetu potekal kulturni projekt, tokrat z naslovom *Svetovni dnevi slovenske literature*, ki je posebno pozornost namenil stopenjskim berilom. V ta namen smo na Centru pripravili tudi rokovnik za leto 2023, v katerem smo izpostavili nekaj citatov in ilustracij iz stopenjskih beril.

Na lektoratu slovenskega jezika na Univerzi v Granadi je kot kolektivni prevod v času pandemije nastala zbirka pesmi *Srečko Kosovel, Rekel sem vam (Os lo dije; 130 strani, 320 izvodov)*. V prevod so vključene pesmi Srečka Kosovela iz knjig *#Človek* in *#Pravica* založbe Sanje, ki so jih pod mentorstvom Ane Fras pripravili Albert Ruiz Portero, Francisco Ruiz Portero in José Manuel Sánchez. Knjižico je oblikovno realiziral Nejc Janžekovič, naslovno ilustracijo je pripravila Carol Bernabeu Bayarri, uredili pa sta jo Ana Fras in Mateja Lutar.

V uredništvo smo dobili gradivo, ki ga pripravljajo lektorice na Letu plus, Mojca Stritar Kučuk, Staša Pisek in Helena Šter. Učno gradivo *Slovenščina 1+: Vaje za besedila in besedišče* bo skupaj z že izdanimi vajami *Slovnčne tabele in vaje* (1. izdaja 2021) predstavljalo učni komplet za študente, ki se v prvem letu študija na Univerzi v Ljubljani udeležujejo lektorata slovenščine kot tujega jezika. Recenzentki Meta Klinar in Ivana Petric Ladusek sta učno gradivo ocenili pozitivno, nato smo gradivo prijaviteli na razpis Znanstvene založbe Filozofske fakultete in začeli z uredniškim delom.

V uredniškem procesu je še vedno učbenik *Mozaik slovenščine*, ki bo namenjen govorcem slovanskih jezikov. Vsebina je že oblikovana in prelomljena, dopolniti pa jo moramo še z likovno opremo in posneti besedila nalog, ki so namenjene poslušanju. Novembra smo se s soavtorico in mentorico projekta družabne igre Elizabeto Jenko (delovni naslov igre je *Popolni par*) pogovorili o povratnih informacijah testiranj, dopolnitvah in zaključni fazi projekta. Pričakujemo tudi, da bo po dopolnitvah za uredniško delo v naslednjem letu pripravljen prvi del učbenika v prenovi *Slovenska beseda v živo 2*. Skupina avtorjev, ki pripravlja učno gradivo za delo z literarnimi besedili, nadaljuje z delom in ima prvi del gradiva (poezija) v veliki meri že pripravljen.

5 Za konec: razno

Avtomatizirana spletna ponudba e-učnih gradiv oziroma portal Moja e-knjižna polica še ni realizirana v okviru univerzitetne spletne knjigarne. Pripravo je upočasnilo predvsem dejstvo, da bo s koncem leta 2023 ukinjena obstoječa spletna stran univerzitetne knjigarne in prekinjena pogodba s ponudnikom, zato morajo najprej poskrbeti za novo vzpostavitev spletne knjigarne in nato nadaljevati z nadgradnjo. Ker so v ponudbi Centra tudi tečajji na daljavo, je treba za del udeležencev še vedno pripravljati personalizirane pdf datoteke učnega gradiva, zato smo podali ponovno pobudo, da se Moja e-knjižna polica vključi že v zasnovi ob vzpostavljanju nove spletne knjigarne.

Centrova ponudba učnih gradiv je bila vključena na fakultetni sejem akademske knjige Liber.ac, konec novembra pa tudi v ponudbo Založbe Univerze v Ljubljani, ki je sodelovala na 38. Slovenskem knjižnem sejmu. Knjižni sejem se je preselil na Gospodarsko razstavišče, univerzitetna založba pa se je predstavila s skupno stojnico 21-ih članic in skoraj 300 razstavljenimi knjižnimi deli.

Jezik na delovnem mestu

doc. dr. Ina Ferbežar

V okviru projekta *Jezik na delovnem mestu*, katerega cilj je pomoč odraslim priseljenim delavkam in delavcem pri učenju slovenščine za potrebe njihovega dela in ki že tretje leto poteka v sodelovanju med CSDTJ, Andragoškim centrom Slovenije in MIZŠ, je CSDTJ v letu 2022 – poleg rednih srečanj vseh udeleženi v projektu – opravil dvoje nalog:

- organizacijo in izvedbo izobraževanja za učiteljice in učitelje slovenščine kot neprvega jezika;
- pripravo osnutka izobraževalnega programa (delavnice) za ozaveščanje delodajalcev o pomenu učenja slovenščine kot drugega in tujega jezika na delovnem mestu.

1 Izobraževanje za učiteljice in učitelje slovenščine kot neprvega jezika

Izobraževanje z naslovom *Kako odraslim priseljencem pomagati pri učenju jezika, povezanega z delom* (v izvirniku *Language for Work, Supporting work-related second language learning*) je CSDTJ organiziral v sodelovanju z Evropskim centrom za moderne jezike. Ta je ponudil dva strokovnjaka za področje poučevanja jezikov za poklicne namene (dr. Matilde Grünhage-Monetti, Alexander Braddell), ki sta izobraževanje tudi izvedla. Na njuno pobudo je CSDTJ med učiteljicami in učitelji SDJ izvedel anketo, s katero smo pridobili številne dragocene informacije, na podlagi katerih sta predavatelja lahko izobraževalne vsebine v celoti prilagodila konkretnim potrebam in željam udeleženk in udeležencev. Za prevod v slovenščino in priredbo ankete je poskrbel glavni organizator Matej Klemen, ki je odgovore tudi povzel in povzetke prevedel v angleščino. Vsebine izobraževanja sta izvajalca dokončno pripravila tudi po številnih pogovorih z organizatorji (Matej Klemen, Ina Ferbežar), s katerimi sta pridobila informacije o najbolj perečih vprašanih poučevanja in testiranja SDJ, posebej še kar zadeva ranljive skupine (osebe z nižjo ravno pismenosti, ki se po Zakonu o urejanju trga dela udeležujejo izpitov iz znanja slovenščine na vstopni ravni). 16-urno izobraževanje je bilo izvedeno na daljavo v obliki treh daljših delavnic, in sicer 20., 26. in 27. maja 2022; udeležilo se ga je skupno 26 oseb. Izobraževanje je potekalo v angleščini.

Eden od pomembnih razlogov, da je bilo izobraževanje izvedeno, je bila tudi priprava dveh programov:

- za poučevanje slovenščine, ki bo ustrezalo potrebam in zahtevam konkretnega dela – v primerih, ko bodo delodajalci želeli pomagati svojim priseljenim delavkam in delavcem pri učenju slovenščine (v okviru tega projekta);
- za izobraževanje učiteljic in učiteljev, ki v tečajih Zavoda RS za zaposlovanje poučujejo brezposelne osebe; v tem primeru gre za posebej ranljivo skupino, pogosto z omejeno izkušnjo formalnega izobraževanja.

Izobraževanje je – glede na evalvacijo po izvedbi – v celoti izpolnilo pričakovanja udeleženi. Ponudilo je:

- možnosti premisleka o obstoječih (lastnih) praksah poučevanja SDJ, o jeziku in zaposljivosti, o motiviranosti učečih se SDJ ter o tem, kako oblikovati okolje, ki bo spodbujalo k učenju, in o načinih, kako pri učečih ohranjati motivacijo za učenje in ga tako »narediti«⁷ bolj učinkovito;
- gradivo, uporabno za delo v jezikovnem razredu (ob ustreznih prilagoditvah) in za pripravo omenjenih izobraževalnih programov.

Poleg navedenega smo v CSDTJ dobili tudi možnost pridobitve kvalifikacije za poučevanje J2 na delovnih mestih v podjetjih (*Arbeitsbezogene Deutschkurse in Unternehmen*). 24-urno izobraževanje za pridobitev kvalifikacije, ki je ob obvezni 80-odstotni udeležbi zahtevalo tudi izdelavo mini projekta, je potekalo na daljavo od marca do konca junija 2022 v organizaciji AWO⁷ iz Bielefelda, Nemčija, udeležila se ga je Ina Ferbežar.

⁷ Die Arbeiter-Wohlfahrt (AWO) je nemško združenje za socialno varstvo delavstva, ki med drugim organizira tudi najrazličnejša izobraževanja.

2 Priprava osnutka izobraževalnega programa (delavnice) za ozaveščanje delodajalcev o pomenu učenja slovenščine kot drugega in tujega jezika na delovnem mestu

Osnutek smo v CSDTJ pripravili na temelju izhodišč in smernic za pripravo izobraževalnega programa, oblikovanih v preteklem letu (gl. Letno poročilo CSDTJ za leto 2021), in sicer:

Smernice	Izvedba
Ozaveščanje vodilnih o pomenu znanja slovenščine (za vključevanje v podjetje in širšo družbo, večjo kohezivnost podjetja, boljše počutje zaposlenih, večjo učinkovitost delovnih procesov – kar vse lahko vodi v večjo produktivnost in s tem večji dobiček; tu bi kazalo delavcem ponuditi tudi možnost stimulacije oz. napredovanja, če so se pripravljene izpopolnjevati v slovenščini); informiranje vodilnih o možnosti formalnega in neformalnega učenja slovenščine in ukrepih, ki jih lahko (z minimalnimi sredstvi) nudijo priseljenim delavkam in delavcem.	<ul style="list-style-type: none"> – predavanje, delavnica – video s kakimi zanimivimi govorniki (primeri dobre prakse, npr. Plastika Skaza)

Ciljna publika delavnice so delodajalci, ki zaposlujejo ali nameravajo zaposlovati delavce iz drugih držav, ki ne govorijo oz. slabo govorijo slovensko.

Namen delavnice je ozaveščanje delodajalcev o pomenu jezikovne integracije zaposlenih priseljenih delavcev; udeleženi naj bi »prepoznali« jezikovno pomoč ne kot organizacijsko-finančno breme, ampak – ob povečanem zadovoljstvu delavk in delavcev – lahko tudi kot možnost za večanje produktivnosti in konkurenčnosti.

Konkretni cilji so ponuditi udeleženi možnost premisleka o pomenu jezika pri delu z lastno »izkušnjo«, jih seznaniti s stanjem stvari (predstavitev glavnih ugotovitev ankete, izvedene leta 2021, še posebej pozitivnih ugotovitev glede učenja SDJ) ter jim po možnosti predstaviti katero od dobrih praks (npr. Plastika Skaza, Revoz).

Pilotna izvedba delavnice je predvidena za jesen 2023.

Stopenjska berila

lekt. Matej Klemen

Sodelujoči pri projektu smo se prvič po ustanovnem sestanku 6. januarja 2020 v večjem številu srečali v živo, in sicer v sklopu Junjskega izobraževanja, 30. junija 2022, in Decembrskega srečanja učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika, 23. decembra 2022. Sicer pa naše delo večinoma poteka na daljavo prek videokonferenčnih srečanj, saj je v projektni skupini tudi velik del učiteljev slovenščine na univerzah v tujini.

Leto po izdaji prvih stopenjskih beril za slovenščino je bilo ob pripravi novih stopenjskih beril namenjeno tudi razmisleku o metodologiji priprave stopenjskih beril in njenem izboljšanju. V projektu *Korpus učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika KUUS in seznam temeljnega besedišča za stopnje A1, A2 in B1* (gl. poročilo o korpusu KUUS) pridobljeni rezultati so nam olajšali odločanje o izbiri besedišča za posamezno stopnjo v stopenjskih berilih.

Stopenjska berila, njihovo pripravo in z njimi povezane koncepte smo predstavili na 41. simpoziju Obdobja, prispevek pa je objavljen tudi v simpozijem zborniku (Klemen, Lojk 2022). Predstavljena so bila tudi v sklopu Začetnih usposabljanj v Ljubljani in Mariboru ter v delu seminarja za učitelje slovenščine na sekundarni stopnji na avstrijskem Koroškem. Predstavitev stopenjskih beril je bila tudi del projekta Svetovni dnevi slovenske literature (več v poročilu programa Slovenščina na tujih univerzah).

V sodelovanju z Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo je bil v sklopu pobude Študentski projekti za trajnostni razvoj oblikovan projekt *Branje stopenjskih beril*, ki ga vodi Tomaž Gubenšek, pri njem pa kot mentor sodeluje tudi dr. Damjan Huber. V projektu želimo v pripravo stopenjskih beril vključiti študente dramske igre AGRFT in študente slovenistike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani ter z njihovo pomočjo pridobiti posnetke treh zgodb, ki bodo pri govorni interpretaciji s tempom, ritmom in melodijo ustrezali jezikovni stopnji posameznega besedila. Rezultati projekta bodo javnosti dostopni v začetku leta 2023 oz. ob izidu knjižic.

Konec leta je v zbirki *Slovenščina po korakih* izšla tretja knjižica, ki nadaljuje serijo zgodb o znanih slovenskih (literarnih) junakih: *Kralj Matjaž*, *Erazem Predjamski*, označena s stopnjo 3 oz. A2+. Po ljudskih zgodbah so jo priredile Tanja Jerman, Meta Klinar, Mateja Lutar in Mojca Nidorfer, uredili pa Matej Klemen, Magda Lojk in Mateja Lutar (gl. tudi poročilo programa Založništvo).

Priprava stopenjskih beril zahteva številčen produkcijski aparat od avtorjev oz. prirejevalcev, urednikov, testnih bralcev do oblikovalca, ilustratorja, govornega interpreta in zvočnega tehnika. Veseli nas, da so se prirejevalci že izdanih knjižic odločili za pripravljane novih besedil oz. so se v proces njihovega nastajanja vključili v kakšni drugi vlogi. Prav tako smo veseli, da je naklada prvih dveh stopenjskih beril *Martin Krpan* in knjižice s tremi zgodbami *Desetnica*, *Povodni mož*, *Lepa Vida*, izdanih leta 2021, pošla in smo ju v letu 2022 ponatisnili. To kaže, da so uporabniki stopenjska berila prepoznali kot uporabno učno gradivo.

V nadaljevanju projekta želimo še naprej pripravljati kakovostna stopenjska berila, izboljševati metodologijo priprave stopenjskih beril in premisliti zasnovano zbirke, tudi v povezavi z delom na seznamu jedrnega besedišča, kratkoročno pa v letu 2023 izdati dve knjižici: zbirko treh ljudskih pravljic in zgodbo o Veroniki Deseniški, ki bo sklenila sklop pripovedi o slovenskih junakih (*Martin Krpan*; *Desetnica*, *Povodni mož*, *Lepa Vida*; *Kralj Matjaž*, *Erazem Predjamski*), zamišljen ob začetku priprave stopenjskih beril,⁸ ob tem pa za učitelje slovenščine kot drugega in tujega jezika pripraviti izobraževalne dejavnosti, v katerih jim bomo lahko predstavili uporabnost stopenjskih beril pri učenju slovenščine kot drugega in tujega jezika.

⁸ V pripravi so še druga stopenjska berila: humorne zgodbe za bralce na stopnji A1+, priredba *Cvetja v jeseni* na stopnji A2, njihov izid pa je predviden kasneje.

KUUS – Korpus učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika

lekt. Matej Klemen

V letu 2022 je delo na korpusu KUUS potekalo tudi s finančno pomočjo slovenske infrastrukture CLARIN.SI.⁹ Korpus KUUS je bil dopolnjen oz. nadgrajen. V trenutni verziji KUUS zajema 17 učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika, izdanih na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik, ki se trenutno pogosto uporabljajo pri poučevanju slovenščine kot drugega in tujega jezika pri otrocih, mladostnikih in odraslih v Sloveniji in po svetu, in obsega 520.796 besed.

Podatke iz korpusa KUUS smo uporabili za pripravo frekvenčnih seznamov besed, ki se pojavljajo v učbenikih, namenjenih za različne stopnje SEJO. Z izvozom, analizo besedišča in ročnim pregledom ter primerjavo z Referenčnim seznamom pogostih splošnih besed (Pollak idr. 2020) je bil pripravljen izhodiščni seznam jedrnega besedišča za učenje slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Seznam vključuje 5273 besed, ki so razvrščene na prve tri stopnje SEJO. Obsega 350 besed s pripisano oznako A1-jedro, 864 besed z oznako A1-širše, 1451 besed z oznako A2 in 2608 besed na stopnji B1.

Korpus KUUS (<http://hdl.handle.net/11356/1696>) in izhodiščni seznam jedrnega besedišča (<http://hdl.handle.net/11356/1697>) sta na voljo v repozitoriju CLARIN.SI. Objavljena sta pod licenco ACA ID-BY-NC-INF-NORED 1.0, ki uporabo omogoča pod določenimi omejitvami, kar je kompromis med željo po širši dostopnosti za skupnost izjemno pomembnih rezultatov ter založniško in razvojno vlogo Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik v procesu priprave učnih gradiv. KUUS in izhodiščni seznam jedrnega besedišča smo predstavili na 41. simpoziju Obdobja, prispevek pa je objavljen tudi v simpozijski monografiji (Klemen idr. 2022).

KUUS in izhodiščni seznam jedrnega besedišča sta se izkazala kot uporabno orodje pri pripravi stopenjskih beril za določanje predvidenega poznavanja besedišča na določeni stopnji jezikovnega znanja. Predvidevamo, da bosta v prihodnje poleg tega uporabna tudi na drugih področjih slovenščine kot drugega in tujega jezika, npr. pri razvoju učnih gradiv in jezikovnih testov, leksikografskem delu ipd., ter neposredno med učitelji slovenščine kot drugega in tujega jezika v pedagoški praksi. V nadaljevanju si želimo korpus še povečati z drugimi učnimi gradivi in v njih označiti različne dele (npr. ločiti navodila, naloge itn.), sezname besedišča pa pregledati, prečistiti in dopolniti ter ob pomoči strokovne skupnosti pripraviti končni seznam jedrnega besedišča za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika na prvih treh stopnjah SEJO.

⁹ Projekt Korpus učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika KUUS in sezname temeljnega besedišča za stopnje A1, A2 in B1 (https://www.clarin.si/info/storitve/projekti/#Korpus_ucbenikov_za_ucenje_slovenscine_kot_d drugega_in_tujega_jezika_KUUS_in_seznami_temeljnega_besedisca_za_stopnje_A1_A2_in_B1).

Objave v medijih

Obdobja 41

Vse objave so dostopne v [arhivu 41. simpozija Obdobja](#):

- Na ljubljanski univerzi simpozij o slovenščini kot drugem in tujem jeziku, *STA*, 16. 11. 2022
- Tridnevni simpozij o slovenščini kot drugem in tujem jeziku, *RTV SLO, MMC*, 16. 11. 2022
- 41. mednarodni slovenistični simpozij: Na stičišču svetov, *Večer*, 16. 11. 2022, str. 9
- 41. mednarodni slovenistični znanstveni simpozij Obdobja, *Murski val, Poročila*, 16. 11. 2022
- Na ljubljanski univerzi simpozij o slovenščini kot drugem in tujem jeziku, *Najdi.si*, 16. 11. 2022
- Tridnevni simpozij o slovenščini kot drugem in tujem jeziku, *Aktualno24.si*, 16. 11. 2022
- Tridnevni simpozij o slovenščini kot drugem in tujem jeziku, *Times.si*, 16. 11. 2022
- Ina Poteko: Simpozij Obdobja 41 Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik, *Slovenščina 2.0: empirične, aplikativne in interdisciplinarne raziskave 10/1*, 21. 12. 2022

58. SSJLK

Vse objave so dostopne v [arhivu 58. SSJLK](#):

- Zakaj branje? Ker nam sposobnost domišljije omogoča tudi lažje preživetje, *RTV SLO, MMC*, 28. 6. 2022
- Prvo Toporišičevo priznanje dr. Lidiji Arizankovski, *Večer*, 1. 7. 2022, str. 8
- Branje: potovanje v drugi, drugačni svet, ki v nas sproža vrsto čustev, *24ur*, 3. 7. 2022
- Poletje s slovenščino / Poletne prireditve na Filozofski fakulteti, *Radio Slovenija 3, Program Ars, Svet kulture*, 4. 7. 2022
- Seminar slovenskega jezika, literature in kulture letos o branju, *Radio Slovenija 1, Radio Prvi, Aktualna tema*, 5. 7. 2022
- Začel se je Seminar slovenskega jezika, *Radio ORF, Slovenski spored, Kultura*, 6. 7. 2022
- Prvo Toporišičevo priznanje podeljeno dr. Lidiji Arizankovski za izjemne raziskovalne in pedagoške dosežke, *Brezice.si*, 6. 7. 2022
- Seminarji slovenskega jezika, *Radio Slovenija 3, Program Ars, Kulturna panorama*, 9. 7. 2022
- Ukrajinka, Tajvanec in Argentinka o navduševanju nad slovenščino, *Radio Slovenija 3, Program Ars*, 12. 7. 2022
- Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 1, Radio Prvi, Druga jutranja kronika*, 12. 7. 2022
- Iz Ukrajine v Ljubljano na seminar slovenskega jezika, *Radio Slovenija 3, Program Ars, Jezikovni pogovori*, 12. 7. 2022
- Tajvanec, Italijan in Argentinka o navduševanju nad slovenščino, *Radio Slovenija 3, Program Ars, Jezikovni pogovori*, 19. 7. 2022

Slovenščina na tujih univerzah

Beograd

- [RTV SLO: Slovenski lektorat na beograjski univerzi praznuje](#)

Bratislava

- <https://www.forbes.sk/so-slovinkou-po-slovinsku-inspirujte-sa-tipmi-na-zaujimavy-predlzeny-vikend/>

Banjaluka

- Nina Jerman (oseba, ki intervjuva), Kristina Pranjic, Janja Vollmaier Lubej, Lev Kreft, Gregor Moder (intervjuvanci): Umetnost in rusko-ukrajinska vojna, *RTV SLO, Panoptikum* (48 min, 47 sek)

Brno

- <https://vestnik.si/clanek/aktualno/ljutomercanka-ki-deluje-na-ceskem-moja-sluzba-je-resnicno-lepa-963783>
- <https://radioprvi.rtvlo.si/2021/11/slovenem-po-svetu-348/>
- <https://radioprvi.rtvlo.si/2022/02/slovenem-po-svetu-361/>

Bruselj

- <https://www.bruzz.be/videoreeks/bruzz-international?playlist=153073&fbclid=IwAR32Gb55ySaVxJuA5gg9tU4QHlpATSPCSvZdu2-uS7oiUsQLLeUv5pYHuqqo#c6f7eef7-e4dd-4bbo-8036-300f6c9271db>
- <https://www.vecer.com/kultura/slovenski-lektorati-ivana-petric-lasnik-primerjamopogacarja-in-merckksa-10270636>

Bukarešta

- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174818107>

Cleveland

- <https://coolcleveland.com/2021/09/local-duo-sets-slovenian-poems-to-music-in-concert-at-slovenian-cultural-garden/>
- <https://www.tms.si/en/2021/09/15/the-exhibition-us-and-them-without-frontiers-on-tour-in-us/>
- <https://www.metropolitan.si/scena/razstava-tehniskega-muzeja-slovenije-us-them-without-frontiers-na-poti-po-zda/>
- <https://demokracija.eu/culture/technical-museum-exhibition-on-show-in-ohio/>
- <https://www.rtvlo.si/slovenija/30-let/mi-in-oni-brez-meja-razstava-tehniskega-muzeja-slovenije-potuje-po-zda/618458>
- <https://www.sta.si/3022444/razstava-tehniskega-muzeja-slovenije-gostuje-v-columbusu>
- <https://globalcleveland.org/wp-content/uploads/2021/04/SLIKA-SlovenianDaysCleveland.pdf>
- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174847544>
- <https://www.freshwatercleveland.com/street-level/Kurentovanje2021522.aspx>
- <https://www.news5cleveland.com/news/local-news/cleveland-metro/cleveland-kurentovanje-slovenian-infused-mardi-gras-carnival-returns-to-st-clair-superior-neighborhood>
- <https://www.clevelandkurentovanje.com/press-release>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ApeiPraSyLo>
- <https://www.youtube.com/watch?v=FovfXfSkGn8&t=949s>

Gradec

- <https://translationswissenschaft.uni-graz.at/de/slovenisch/neuigkeiten/detail/article/infoveranstaltungen-zu-studienmoeglichkeiten-fuer-schuelerinnen/>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/rojaki/174861339>
- <https://www.agora.at/news/detail/odrashchati-s-slovenshchino-v-gradcu-i-mit-slovenisch-in-graz-aufwachsen>
- <https://www.facebook.com/Slovenska-%C4%8Ditalnica-Gradec-Slovenischer-Lesesaal-Graz-603109756437249/>
- <https://cba.fro.at/559773>

Granada

- <https://granadaciudaddeleliteratura.com/es/lectura-de-poemas-de-anja-golob-en-la-flg-2022/>
- <https://granadaciudaddeleliteratura.com/es/carlos-pascual-en-conversacion-con-mojca-medvedsek-en-la-flg-2022/>

Kijev

- <https://ars.rtvlo.si/podkast/jezikovni-pogovori/47471518/174886235>

Lizbona

- <https://aviagemdosargonautas.net/2022/03/21/ape-dia-mundial-da-poesia-na-voz-da-oliveira-pela-paz-hoje-segunda-feira-21-de-marco-as-14-horas-na-faculdade-de-letras-da-universidade-de-lisboa/>

Lvov

- Kolumna Toneta Partljiča: Ukrajinske vrstice in mariborska prevajalca zakonca Lubej

Moskva

- <https://www.youtube.com/watch?v=1QAMteotloU>

München

- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174839653>

Neapelj

- <https://www.rtvlo.si/rtv365/arhiv/174902556?s=mmc>
- *Radio Slovenija*, Jutranja kronika, 30. 9. 2022

Padova

- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174855594>
- *Primorski dnevnik*, 12. 3. 2022
- *Novi glas*, 2 objavi, 3. in 13. 3. 2022

Pardubice

- Miloň Čepelka: Knižni hitparáda, *Country rádio*, 9. 6. 2022. (o: Goran Vojnović: Moja Jugoslavija)
- Český rozhlas Vltava, 1. 10. 2022. 10:15-10:56 – temi, branje: Vojnović: Moje Jugoslávie. Pahor: Nekropole; ured. Jana Davidová Kracíková, Aleš Kozár

Peking

- <https://ent.chinadaily.com.cn/a/202203/15/WS62303958a3101c3ee7acbb19.html>
- <https://www.163.com/dy/article/H2Ho6BBDo514R9KE.html>

Reka, Zadar

- <https://www.sgz.at/news/detail/sl/m.a.j.-2021-mladi-iz-regije-na-reki>

Rim

- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174855594>
- *Primorski dnevnik*, 12. 3. 2022
- *Novi glas*, 2 objavi, 3. in 13. 3. 2022
- <https://www.rtvlo.si/rtv365/arhiv/174902556?s=mmc>
- *Radio Slovenija*: Jutranja kronika, 30. 9. 2022
- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174904493>

Sarajevo

- <https://www.rtvlo.si/kultura/film-in-tv/kandidat-za-mednarodnega-oskarja-odpira-dneve-novega-slovenskega-filma-v-sarajevu/600597>
- <https://visitbih.ba/13932-2/>
- <https://www.rtvlo.si/4d/arhiv/174822000?s=radio>
- <https://www.rtvlo.si/4d/arhiv/174822000?s=radio>

Skopje

- <https://slov.ff.uni-lj.si/toporisiceva-priznanja>
- <https://www.vecer.com/kultura/prvo-toporisicevo-priznanje-dr-lidiji-arizankovski-10288684>
- <https://vecer.com/kultura/lidija-arizankovska-prva-toporisiceva-nagrajenka-10291491>
- <https://www.mkd.mk/kultura/knizhevnost/profesorkata-lidija-arizankovska-od-filoshkiot-fakultet-dobitnik-na>

Sofija

- <https://diplomatspectrum.com/bg>
- https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/novini/kalendar/den_na_slovenskata_kultura
- <https://bnr.bg/hrisobotev/post/101599743>
- <https://kulturni-novini.info/sections/4/news/34082-predstavjane-na-sbornika-martviyat-idva-za-lyubimata-si-pet-slovenski-piesi>
- <http://www.tba.art.bg/>
- <https://bnt.bg/news/svetoven-teatar-v-sofiya-slovenskiyat-spektakal-martviyat-idva-za-lyubimata-si-v322364-307127news.html>
- <https://www.segabg.com/category-culture/murtviyat-idva-za-lyubimata-si-yerney-lorenci-armiyata>

Sombotel

- Regina Labritz: Udeležila sem se 57. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture, *Porabje: tednik Slovencev na Madžarskem*, 23. 9. 2021, str. 5

- Dušan Mukič: Slovenski filmi, ki govorijo o nas vseh, *Porabje: tednik Slovencev na Madžarskem*, 23. 9. 2021, str. 3
- Slovenski utrinki (prispevek o 4. dnevih slovenskega filma), *Mediaklikk*, 30. 9. 2021
- <https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/174811647?s=tv>

Tokio

- <https://vecer.com/koroska/korosica-vesna-bukovec-animira-japonce-in-jih-uci-slovenscino-10241747>
- <https://www.agora.at/news/detail/koroshica-japonce-uchi-slovenko-i-slowenisch-unterrichtet-fuer-japaner-innen> "Korošica Japonce uči slovensko | Slowenisch-Unterricht für Japaner_innen - News | radio AGORA 105,5

Trst

- <https://youtu.be/Gjz6Pbmo4FA>
- <https://www.noviglas.eu/informativni-dan-o-studiju.../>
- <https://www.primorski.eu/trzaska/v-nobeni-slovenski-soli-ne-sedijo-le-rojeni-govorci-slovenscine-AX1213741>
- <https://www.solomente.it/2021/11/23/il-servo-jernej-e-la-sua-gustizia-di-ivan-cankar-il-25-novembre-a-roma/>
- <https://stayhappening.com/e/presentazione-del-libro-il-servo-jernej-e-la-sua-giustizia-di-ivan-cankar-E2lSU3KJl59>
- <https://strumentipolitici.it/dal-7-al-28-marzo-al-via-online-il-festival-della-letteratura-slovena/>
- <https://www.noviglas.eu/mojci-petaros-literarna-nagrada-energheia-slovenia-2022/>
- <https://www.primorski.eu/trzaska/zacel-se-je-slovenski-slavisticni-kongres-LX1213278>

Tübingen

- <https://www.wueste-welle.de/>

Tečajji slovenščine

- Prispevek o Poletni šoli slovenskega v rubriki *Izluščeno na Radiu si*, 6. 7. 2022, <https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/174885038?s=radio>
- Prispevek o Poletni šoli slovenskega jezika v dnevniku 24 ur na POP TV, 6. 7. 2022, <https://www.24ur.com/video/62755852>
- Oddaja *Slovincem po svetu*, o Zimski šoli slovenščine, sogovornica Jana Kete Matičič, 21. 1. 2022, <https://365.rtv slo.si/arhiv/slovincem-po-svetu/174841547>
- Oddaja *Slovincem po svetu*, reportaža Zimska šola slovenščine (Tanja Jerman, tečajniki ...), 4. 2. 2022, <https://365.rtv slo.si/arhiv/slovincem-po-svetu/174845555>
- Oddaja *Slovincem po svetu*, reportaža Poletna šola slovenskega jezika v Ljubljani., 8. 7. 2022, <https://365.rtv slo.si/arhiv/slovincem-po-svetu/174885627>
- Oddaja *Slovincem po svetu*, Zimska šola slovenščine 2023 napovedno: Jana Kete Matičič, 9. 12. 2022, <https://365.rtv slo.si/arhiv/slovincem-po-svetu/174920631>

Izpitni center

- Ina Ferbežar (intervjuvanec): Jezikovni testi kot orodje (in orožje): z vodjo Izpitnega centra pri Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik o spremembah jezikovne politike, neenakosti, procesu učenja jezika in jezikovnih tečajih, *Večer*, 26. 4. 2022, str. 8–9
- Tina Šapec, Ina Ferbežar (intervjuvanki), Aleksander Čobec (oseba, ki intervjuva): Kakšno znanje iz slovenščine naj imajo zdravniki iz tujine? *RTV SLO, Jezikovni pogovori*, <https://4d.rtv slo.si/arhiv/jezikovni-pogovori/174838534>

Založniška dejavnost

- Barbara Hanuš: Martin Krpan – 1917 prva slovenska slikanica, 2020 prvo stopenjsko berilo v slovenščini, *Otrok in knjiga* 48/112 (2021), str. 150–153

Bibliografija strokovnih delavcev Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik 2022**Tjaša Alič**

- Tjaša Alič, Tanja Jerman: Slovenščina kjerkoli in kadarkoli: spletni tečaj za samostojno učenje slovenščine *Slovene Learning Online*. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 79–88. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Alic_Obdobja-41.pdf.

Mateja Eniko

- Mateja Eniko, Matej Klemen, Janja Vollmaier Lubej: Literarna besedila pri poučevanju slovenščine kot drugega in tujega jezika: model obravnave poezije. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 79–88. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Eniko-Klemen-Vollmaier-Lubej_Obdobja-41.pdf
- Ina Ferbežar, Mateja Eniko: »Lah blatschem gotovina?«: jezikovni profil uporabnika slovenščine na najnižji ravni. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 99–108. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Ferbezar-Eniko_Obdobja-41.pdf
- Katarina Črtalič, Kristina Davidovič, Mateja Eniko idr.: *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. [Elektronski vir.] Uredila Mihaela Knez. Ljubljana: Zavod za šolstvo RS. https://www.zrss.si/pdf/Slovenscina_kot_ucni_jezik_za_govorce_slovenscine_kot_dругega_jezika.pdf

Ina Ferbežar

- Ina Ferbežar: Uvodnik. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 9–10.
- Ina Ferbežar, Mateja Eniko: »Lah blatschem gotovina?«: jezikovni profil uporabnika slovenščine na najnižji ravni. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 99–108. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Ferbezar-Eniko_Obdobja-41.pdf
- Ina Ferbežar: Na poti k družbeni pravičnosti? O zaostrovanju jezikovnih zahtev v RS. Jezikovna Slovenija: portal za sodobna jezikovna vprašanja. <https://jezikovna-politika.si/jezikovna-misel-na-poti-k-druzbeni-pravicnosti-o-zaostrovanju-jezikovnih-zahtev-v-rs/>
- Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (urednica in recenzentka): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Damjan Huber, Ina Ferbežar, Nataša Pirih Svetina (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik, program, Simpozij Obdobja 41, Ljubljana, 16.–18. november 2022*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Program_Obdobja_41_2022_splet.pdf

Damjan Huber

- Damjan Huber: Poudarki v slovenskem medijskem govoru z vidika izbranih jezikovnih enot. *Jezik in slovstvo* 67/4. 17–27. <https://journals.uni-lj.si/jezikinslovstvo/article/view/12332>
- Matej Klemen, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak, Iztok Kosem, Damjan Huber, Mateja Lutar: Korpus učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 165–174. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Klemen-et-al_Obdobja-41.pdf
- Matej Klemen, Iztok Kosem, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak, Damjan Huber, Mateja Lutar: *Corpus of textbooks for learning Slovenian as L2 KUUS 1.o.* Ljubljana: Centre for Slovene as a Second and Foreign Language, University: Centre for Language Resources and Technologies. CLARIN.SI data & tools. <http://hdl.handle.net/11356/1696>
- Damjan Huber (ur.): *Vodnik po programu: 58. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana, 4.–15. 7. 2022*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/06/VodnikPo58SSJLK_splet.pdf
- Damjan Huber, Ina Ferbežar, Nataša Pirih Svetina (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik, program, Simpozij Obdobja 41, Ljubljana, 16.–18. november 2022*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Program_Obdobja_41_2022_splet.pdf

- Hotimir Tivadar, Klaudija Sedar, Valentina Novak, Suzana Panker, Maja Hajdinjak: *Prekmurščina, kinč predragi: živa prekmurska kulturna dediščina v zvoku in pisavi*. Uredila Aleksandra Lutar Ivanc. Recenzirala Polonca Šek in Damjan Huber. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Matej Klemen

- Mateja Eniko, Matej Klemen, Janja Vollmaier Lubej: Literarna besedila pri poučevanju slovenščine kot drugega in tujega jezika: model obravnave poezije. Nataša Piriš Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik*. Obdobja 41. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 79–88. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Eniko-Klemen-Vollmaier-Lubej_Obdobja-41.pdf
- Tanja Jerman, Meta Klinar, Mateja Lutar, Mojca Nidorfer: *Kralj Matjaž, Erazem Predjamski*. Uredili Matej Klemen, Mateja Lutar in Magda Lojk. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Tina Jugovič, Matej Klemen, Magda Lojk, Mateja Lutar: Didaktična igra *Klanec* z vidika učenja slovenščine kot tujega jezika. Simona Pulko, Melita Zemljak Jontes (ur.): *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149). 97–111. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/740/1022/2699-1>
- Matej Klemen: Obravnava klasičnih literarnih besedil pri pouku slovenščine kot tujega jezika: na primeru besedil Ivana Cankarja. *Jezik in slovstvo* 67/4. 3–15. <https://journals.uni-lj.si/jezikinslovstvo/article/view/12331>
- Matej Klemen, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak, Iztok Kosem, Damjan Huber, Mateja Lutar: Korpus učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Nataša Piriš Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik*. Obdobja 41. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 165–174. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Klemen-et-al_Obdobja-41.pdf
- Matej Klemen, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak: *Core vocabulary for Slovenian as L2* 1.o. Slovenian language resource repository CLARIN.SI. <http://hdl.handle.net/11356/1697>
- Matej Klemen, Iztok Kosem, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak, Damjan Huber, Mateja Lutar: *Corpus of textbooks for learning Slovenian as L2 KUUS* 1.o. Slovenian language resource repository CLARIN.SI. <http://hdl.handle.net/11356/1696>
- Matej Klemen, Magda Lojk: Nekateri vidiki priprave stopenjskih beril: na primeru priredb starejše slovenske književnosti. Nataša Piriš Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik*. Obdobja 41. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 175–183. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Klemen-Lojk_Obdobja-41.pdf

Mihaela Knez

- Mihaela Knez (recenzent). Nataša Piriš Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik*. Obdobja 41. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. <https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-41/>
- Mihaela Knez, Mihaela Kerin, Mira Hedžet Krkač, Darija Skubic: Vodilo za prilagajanje učnega jezika pri vseh predmetih in področjih. Mihaela Knez idr. (ur.): *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 26–31. https://www.zrss.si/pdf/Slovenscina_kot_ucni_jezik_za_govorce_slovenscine_kot_dругega_jezika.pdf.
- Mihaela Knez: Govorci slovenščine kot drugega jezika v procesu usvajanja učnega jezika. Mihaela Knez idr. (ur.): *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 26–31. https://www.zrss.si/pdf/Slovenscina_kot_ucni_jezik_za_govorce_slovenscine_kot_dругega_jezika.pdf.
- Mihaela Knez: Seštevanje in odštevanje. Mihaela Knez idr. (ur.): *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 26–31. https://www.zrss.si/pdf/Slovenscina_kot_ucni_jezik_za_govorce_slovenscine_kot_dругega_jezika.pdf.
- Maja Lukman, Mihaela Knez: Vreme in vremenski pojavi. Mihaela Knez idr. (ur.): *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 26–31. https://www.zrss.si/pdf/Slovenscina_kot_ucni_jezik_za_govorce_slovenscine_kot_dругega_jezika.pdf.
- Kristina Davidovič, Mihaela Knez, Mateja Eniko: Zgradba in delovanje rastlin. Mihaela Knez idr. (ur.): *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 26–31. https://www.zrss.si/pdf/Slovenscina_kot_ucni_jezik_za_govorce_slovenscine_kot_dругega_jezika.pdf.

- Bernarda Kobe, Mihaela Knez, Mateja Eniko: Bivališča v prazgodovini. Mihaela Knez idr. (ur.): *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 26–31. https://www.zrss.si/pdf/Slovenscina_kot_ucni_jezik_za_govorce_slovenscine_kot_dругega_jezika.pdf.
- Katarina Črtalič, Mihaela Knez, Mateja Eniko: Lepa Vida. Mihaela Knez idr. (ur.): *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 26–31. https://www.zrss.si/pdf/Slovenscina_kot_ucni_jezik_za_govorce_slovenscine_kot_dругega_jezika.pdf.

Mateja Lutar

- Tanja Jerman, Meta Klinar, Mateja Lutar, Mojca Nidorfer: *Kralj Matjaž, Erazem Predjamski*. Uredili Matej Klemen, Mateja Lutar in Magda Lojk. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Matej Klemen, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak, Iztok Kosem, Damjan Huber, Mateja Lutar: Korpus učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 4.1*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 165–174. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Klemen-et-al_Obdobja-4.1.pdf
- Matej Klemen, Iztok Kosem, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak, Damjan Huber, Mateja Lutar: *Corpus of textbooks for learning Slovenian as L2 KUUS 1.o*. Slovenian language resource repository CLARIN.SI. <http://hdl.handle.net/11356/1696>
- Tina Jugović, Matej Klemen, Magda Lojk, Mateja Lutar: Didaktična igra *Klanec* z vidika učenja slovenščine kot tujega jezika. Simona Pulko, Melita Zemljak Jontes (ur.): *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149). 97–111. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/740/1022/2699-1>
- Mateja Lutar: Učbeniki za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Simona Pulko, Melita Zemljak Jontes (ur.): *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149). 186–197. [file:///C:/Users/lutarm/Downloads/740-Celotna%20knjiga-2692-2-10-20221202%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/lutarm/Downloads/740-Celotna%20knjiga-2692-2-10-20221202%20(1).pdf)

Mojca Nidorfer

- Tanja Jerman, Meta Klinar, Mateja Lutar, Mojca Nidorfer: *Kralj Matjaž, Erazem Predjamski*. Uredili Matej Klemen, Mateja Lutar in Magda Lojk. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.

Letno poročilo 2022
Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Pripravili: Sodelavke in sodelavci Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Uredila: Mateja Lutar

Oblikovanje in prelom: Lavoslava Benčič

Založila: Založba Univerze v Ljubljani

Za založbo: Gregor Majdič, rektor

Izdala: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ; Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko

Za izdajatelja: Mojca Schlamberger Brezar, dekanja

Ljubljana, maj 2023

Publikacija je brezplačna in dostopna na <https://centerslo.si>.

ISSN 1581-9442

<https://centerslo.si>

ISSN 2784-451X

